

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

1982 - PRIORITATE
FACTORILOR INTENSIVI

STAMPĂRII DE LECTURĂ
BIBLIOTECA ȘTIINȚĂRII
L. 100

CERINȚE

ALE FOLOSIRII

EFICIENTE

A PÎRGHILOR

ECONOMICO-

FINANCIARE

Numărul 50 ● Vineri 11 decembrie 1981

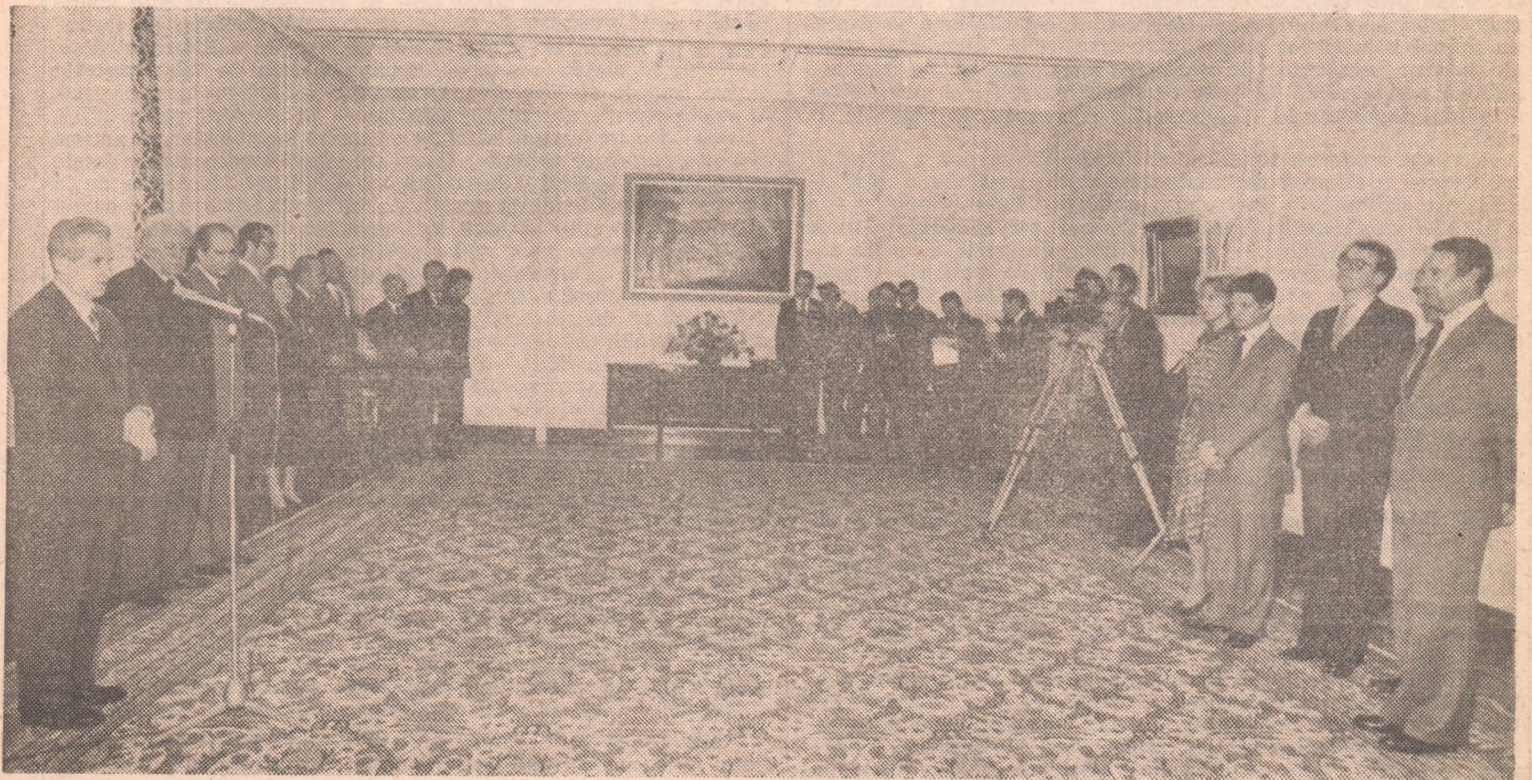
Într-o atmosferă de vibrantă însuflețire patriotică,
peste 300 000 de oameni ai muncii,
răspunzând strălucitei inițiative de pace a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,
au exprimat hotărîrea fermă a întregului popor de a acționa
pentru o Europă fără armament nuclear,
pentru o lume fără arme și fără războaie

GRANDIOASA ADUNARE POPULARĂ DIN CAPITALĂ CONSACRATĂ DEZARMĂRII ȘI PĂCII

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU i-a fost conferită „Placheta de aur a Giuntei regionale Piemont”

○ nouă și grăitoare
mărturie a înaltei
aprecieri și profundei
considerații de care
se bucură pretutindeni
în lume președintele
României, pentru
strălucita sa activitate
în slujba aspirațiilor
de pace și securitate
ale tuturor popoarelor

ÎNTĂRIREA ÎNCREDERII ȘI DEZARMAREA — CERINTE VITALE ALE TUTUROR POPOARELOR

INTREAGA VIAȚA POLITICĂ a României socialiste este puternic marcată în ultimele săptămâni de nouă și strălucita inițiativă de pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, expresie a hotărârii ferme a întregului popor român de a acționa pentru o Europă fără armament nuclear, pentru o lume fără arme și fără războaie.

Marea adunare populară din Capitală, care a reunit peste 300 000 de bucureșteni și delegați sosiți din toate județele țării, incununând șirul marilor manifestații organizate în întreaga țară ca urmare a acestei inițiative pătrunsă de o adâncă responsabilitate istorică, a prilejuit reafirmarea adevăratei unanimități a poporului român la politica consecventă, profund umanistă, a partidului și statului nostru pusă în slujba păcii și înțelegerii între popoare, a edificării unei lumi eliberate de coșmarul unui nou război. Într-o atmosferă de vibrantă însuflețire patriotică, participanții la grandioasa adunare populară din Piața Palatului, oameni de toate vârstele și profesii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, și-au exprimat, în același timp, deosebita satisfacție față de modul strălucit în care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele republicii, a dus la îndeplinire mandatul politico-diplomatic de mare răspundere încredințat de Marea Adunare Națională, adresând mesaje conducătorilor U.R.S.S. și S.U.A., celorlalți șefi ai statelor semnatare ale Actului final de la Helsinki, prin care se cere să se facă totul pentru a se ajunge la acorduri în vederea opririi amplasării și dezvoltării de noi arme nucleare, retragerii rachetelor cu rază medie de acțiune din Europa, pentru dezarmare și securitate pe continentul nostru.

Viul interes și largul ecou internațional al Apelului Frontului Democrației și Unității Socialiste, al Apelului Marii Adunări Naționale pentru pace și dezarmare, al mesajelor președintelui Nicolae Ceaușescu, al Apelului poporului român către popoarele și forțele progresiste și democratice din întreaga lume, demonstrează la rindul lor cu claritate că ele răspund pe deplin nu numai năzuințelor poporului nostru, ci și intereselor vitale ale tuturor popoarelor de a acționa unite pentru a impune o politică responsabilă față de destinele omenirii și respectarea dreptului fundamental al popoarelor — dreptul la libertate, la viață.

Recenta conferință a tovarășului Nicolae Ceaușescu a „Plachetei de aur a Giunteei regionale Piemont” constituie o nouă și grăitoare mărturie a înaltului prestigiu internațional și a profunde considerații de care se bucură pretutindeni în lume președintele României — personalitate marcantă a vieții politice mondiale, adânc preocupată de destinele omenirii — pentru neobosită sa activitate în slujba aspirațiilor de pace și securitate ale tuturor popoarelor, pentru edificarea unei lumi fără arme și fără războaie.

O analiză lucidă, responsabilă a vieții internaționale actuale

ÎN SPIRITUL concepției revoluționare despre lume a partidului nostru, a spiritului științific de analiză lucidă și responsabilă, toate aceste documente subliniază profunda îngrijorare a poporului român pentru agravarea situației internaționale, proces cauzat de intensificarea cursei înarmărilor, în special de acumularea unor uriașe arsenale nucleare, iraționale chiar din punct de vedere militar, de menținerea unor conflicte vechi și apariția unor noi stări de tensiune și conflict, de ascuțirea contradicțiilor dintre diferite state și grupări de țări. La scara continentului, o mare îngrijorare provoacă desfășurarea unor noi spirale ale cursei înarmărilor, amplasarea și planurile de desfășurare a unor sisteme de rachete nucleare cu rază medie de acțiune, decizia de a produce arma cu neutroni și de a o am-

plasa în Europa — ceea ce coboară pragul nuclear și face probabilă degenerarea oricărui conflict armat, încă din faza sa incipientă, într-unul nuclear — toate acestea, prin efectele lor cumulative, punând într-o mare primejdie nu numai libertatea, dar însăși existența statelor și popoarelor europene, pacea și securitatea mondială. În cadrul unor doctrine strategice a început să se contureze ideea, făcută publică de altfel, a posibilității declanșării și chiar a purtării unui război nuclear limitat în Europa, ceea ce ar amenința cu izbucnirea unui conflict nuclear mondial, cu consecințe dezastruoase pentru omenire și civilizația umană.

Referindu-se tocmai la această situație deosebit de încordată și gravă, președintele Nicolae Ceaușescu sublinia că „nu există problemă mai importantă decât aceea de a opri cursa înarmărilor, politica de încordare, de a se face totul pentru trecerea la dezarmare, pentru o Europă fără arme nucleare, pentru o lume a păcii și colaborării egale între toate națiunile!”

După cum este cunoscut, în anii '70, ca urmare a luptei popoarelor europene, a voinței politice și a răspunderii pentru propriile destine, manifestate de statele europene, pe continent au avut loc procese pozitive, bi și multilaterale, care au dus la desfășurarea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare europeană, la elaborarea Actului final. Paralel cu aceste procese benefice, s-au produs însă și tendințe negative, principala fiind continuarea, cu o intensitate fără precedent și în contradicție cu evoluția relațiilor politice dintre state, a cursei înarmărilor nucleare și convenționale, în special pe verticală.

Din păcate, în ceea ce privește arsenalele nucleare și convenționale, Europa ocupă primul loc pe plan mondial, fiind practic suprasaturată cu arme, sisteme de arme și mijloace de distrugere în masă. Și în ceea ce privește prezența militară străină, Europa ocupă detașat locul întâi în comparație cu alte continente: peste 1 000 000 de soldați străini sînt dislocați pe teritoriile naționale a 18 state; numărul bazelor militare străine, existente în statele europene, depășește cifra de 700; raportul dintre trupele străine și contingentele naționale înregistrează, în unele cazuri, procentaje ridicate — 75 și chiar peste 200%.

Unul din indicatorii sensibili ai cursei înarmărilor, și anume evoluția bugetelor militare, ilustrează, după cum o atestă datele publicate de Institutul Internațional de Studii Strategice de la Londra, aceeași tendință negativă a intensificării bruște a cursei înarmărilor în anii '70. Mai mult, sporirea lor înseamnă, printre altele, și alocarea unor sume pentru proiectarea unor sisteme de arme care ar putea deveni operaționale în anii '80.

Astfel, în cazul a 28 de state — membre în blocuri, neutre, nealinierte sau în afara blocurilor —, semnatare ale Actului final de la Helsinki, potrivit aceluiași institut, în comparație cu 1975, în 1980 — sau în 1981 — cheltuielile s-au dublat în 17 state, în 9 au crescut cu aproape 200% și numai într-o singură țară au scăzut considerabil. De asemenea, 12 țări ale N.A.T.O. au înregistrat în anii '70, în comparație cu deceniul anterior, ritmuri superioare de creștere a cheltuielilor pentru înarmare, exprimate în prețuri curente și în monezile lor naționale. În 1981, personalul trupelor a 15 state europene a crescut, față de 1975, în proporții apreciabile.

În special în raporturile dintre marile puteri s-a acumulat o puternică neîncredere, în timp ce relațiile Est-Vest traversează, la rindul lor, o criză mai generală de încredere. Trebuie evocată în acest context, importanța deosebită pe care o are existența încrederii între state pentru desfășurarea normală, prezentă și viitoare, a relațiilor lor mutuale. De regulă, încrederea amplifică sentimentul de securitate și stabilitate, după cum, neîncrederea și suspiciunea exacerbează sentimentul de insecuritate, de inferioritate militară, recurgîndu-se, evident eronat, pentru corectare, și la mecanismul acțiune-reacție-superreacție, adică la o nouă spirală a cursei înarmărilor. Ar trebui reamintit că efec-

tuarea unei analize de conținut a cuvintărilor rostite de înalții reprezentanți ai statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa (Helsinki, 30 iulie—1 august 1975), în funcție de conotațiile negative — neîncredere, suspiciune, temere etc. — și de cea pozitivă — încredere, înțelegere etc. — relevă că reprezentanți ai 23 de state au subliniat, de fapt, necesitatea instalării unui climat de încredere în raporturile inter-europene. O atare constatare obiectivă incumbă însă anumite responsabilități statelor, în sensul de a promova acele obiective și interese proprii care pot contribui la intensificarea încrederii, reținându-se să mai înăptuiască țeluri și interese capabile să provoace suspiciunea altor țări. În acest context, neîncrederea apare simultan — și din nefericire situația din Europa o dovedește cu prisosință — ca o sursă, dar și ca efect al cursei înarmărilor. După cum a dovedit-o în mod negativ perioada războiului rece, accentuarea neîncrederii între state și grupări de state îngreunează sau chiar blochează tratativele ca mijloc politic de rezolvare a diferendelor și neînțelegerilor. De regulă, în cazul existenței unor negocieri, participanții urmăresc fie realizarea de avantaje unilaterale maxime în dauna celuilalt, fie plasarea prezumptivului adversar în situații incomode. În asemenea perioade de neîncredere pozițiile statelor devin rigide, inflexibile, se instituie un dialog între surzi. Mai mult, fiecare parte încearcă să influențeze în favoarea sa opinia publică, încercând să prezinte într-o lumină nefavorabilă — chiar dacă sînt în totalitate raționale sau au elemente logice — poziția celeilalte părți. De aceea, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la grandioasa adunare populară de la București, este necesar să se pună capăt oricărei propagande de justificare a cursei înarmărilor și acțiuni de dezinformare a popoarelor. „**Dacă s-ar depune tot atita insistență și s-ar cheltui cel puțin tot atitea mijloace pentru propaganda de deslindere, pentru dezvoltarea încrederii și prieteniei, s-ar crea premisele înlăturării năzuințelor omenirii de a trăi într-o lume a încrederii, a păcii, a colaborării pașnice, de eliminare deplină a războaielor din viața internațională.**”

Concepție unitară privind continuitatea procesului de dezarmare

RESTABILIREA și dezvoltarea încrederii între statele europene apare deci ca cerință vitală pentru toate popoarele continentului nostru. Pe plan militar, se folosește expresia „măsuri de creștere a încrederii” pentru acțiuni menite să ducă la diminuarea pericolului de confruntări militare, la întărirea încrederii, stabilității și securității. După cum este cunoscut, România a înaintat reuniunii de la Madrid a reprezentanților statelor semnatare ale Actului final, care a început la 11 noiembrie 1980, un proiect de document care cuprinde măsuri de creștere a încrederii între state. Țara noastră susține ferm ideea convocării unei conferințe pentru încredere și dezarmare în Europa, cadru instituțional propice pentru dezbateri aprofundate, responsabile, cu participarea tuturor statelor participante, a ansamblului de probleme pe care le ridică intensificarea cursei înarmărilor, stimulând voința politică a participanților în vederea elaborării unor măsuri de oprire și reducere a acestei curse iraționale.

O importanță deosebită capătă concepția românească, elaborată și prezentată de președintele Nicolae Ceaușescu, privind modalitatea cea mai sigură pentru a pune capăt neîncrederii și a restabili climatul de încredere între state și grupări de state. După cum remarcă președintele României socialiste, „**noi considerăm că este necesar să se acționeze în direcția dezvoltării încrederii prin măsuri efective de dezarmare și în primul rînd de dezarmare nucleară.**”

Forul legislativ suprem al țării a luat act cu satisfacție, a salutat și acordat o înaltă apreciere declarațiilor tovarășului L. I. Brejnev privind dorința U.R.S.S. de a se ajunge la un acord asupra renunțării totale de către cele două părți — Vestul și Estul — la toate tipurile de armament nuclear cu rază medie de acțiune îndreptate spre obiective din Europa, pentru transformarea Europei într-un continent liber de arma nucleară. De asemenea, Marea Adunare Națională a luat act cu interes și a apreciat pozitiv declarațiile președintelui Ronald Reagan, potrivit cărora S.U.A. sînt dispuse să meargă pînă la anularea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa și reducerea armelor nucleare strategice, fiind gata să negocieze propunerile sovietice. Marea Adunare Națională a salutat și propunerile și inițiativele altor state europene menite să pună capăt procesului agravării situației din Europa, să conducă la accelerarea dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare.

Împuternicirea dată de forul legislativ suprem președintelui României socialiste este expresia dorinței de pace a poporului nostru, a convingerii sale că, în virtutea marelui prestigiu de

care președintele Nicolae Ceaușescu se bucură pe scena inter-națională, mesajele adresate vor găsi ecoul necesar la factorii de decizie respectivi astfel încît să determine un nou curs al evenimentelor, renunțarea la armele nucleare, folosirea energiei atomice numai în scopuri pașnice, într-o Europă a păcii, securității și colaborării.

Cuvîntările, interviurile și mesajele președintelui Nicolae Ceaușescu, documentele adoptate de Marea Adunare Națională, de Frontul Democrației și Unității Socialiste, ca și Apelul poporului român către popoarele și forțele progresiste și democratice din întreaga lume, scot în evidență existența unei concepții unitare pentru restabilirea încrederii în Europa prin trecerea la dezarmarea generală și în primul rînd la dezarmarea nucleară. Potrivit acestei concepții, în cadrul actualelor negocieri sovieto-americane o deosebită importanță ar avea convenirea, încă de la începutul lor, a opririi amplasării și dezvoltării de noi rachete, a reducerii celor existente, încît în finalul tratativilor să se ajungă la un acord privind reducerea rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune la cel mai scăzut plafon, urmînd ca după realizarea acestui acord să se acționeze în continuare pentru înlăturarea tuturor tipurilor de arme nucleare și transformarea Europei într-un continent liber de asemenea arme. Astfel, dacă se are în vedere așa-zisa opțiune zero, țara noastră pornește de la premisa că această noțiune trebuie să aibă un sens larg, definit prin înlăturarea dezarmării nucleare generale pe continent, retragerea sau dezafectarea totală a tuturor tipurilor de armament și a sistemelor nucleare dislocate în Europa.

În spiritul răspunderii egale a tuturor statelor europene pentru securitatea și destinele lor, al principiului egalității în drepturi, în calitatea lor de fînte sau ostatici probabili ai sistemelor de rachete nucleare cu rază medie de acțiune, ar fi necesar și firesc ca toate țările europene, indiferent în ce parte a continentului sînt situate, să participe, nemijlocit, într-o formă sau alta, la negocierile privind oprirea amplasării și dezvoltării acestor tipuri de rachete nucleare. În ceea ce o privește, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în mesajele adresate tovarășului Leonid Brejnev și președintelui Ronald Reagan, România este gata să participe direct la negocieri, pentru a-și aduce contribuția concretă la soluționarea acestei probleme cardinale a continentului, de care depind munca pașnică și însăși viața poporului nostru, ca și a celorlalte popoare europene. De asemenea, pornind de la ideea de principiu că, în procesul întăririi încrederii prin dezarmare, al păcii și securității în Europa, crearea unor zone denuclearizate de colaborare și bună vecinătate are o importanță deosebită, România este hotărîtă să întreprindă și în continuare toate eforturile necesare pentru a dezvolta bunele sale relații cu toate țările balcanice, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, fără arme nucleare.

„**Punînd pe primul plan — releva secretarul general al partidului la uriașa adunare populară de la București — oprirea amplasării de noi armamente nucleare în Europa, reducerea și, pînă la urmă înlăturarea celor existente, nu uităm nici un moment că trebuie să facem totul pentru dezarmarea generală, și în primul rînd pentru dezarmarea nucleară totală, în întreaga lume.**” În concepția țării noastre, sublinia în continuare tovarășul Nicolae Ceaușescu, „**cît timp va continua cursa înarmărilor, cît timp se vor produce diferite tipuri de armamente nucleare și de altă natură, viața continentului european, a întregii lumi va fi permanent în pericol.**” De aceea, ținînd seama și de pericolele care decurg din supraaglomerarea cu arme a continentului nostru, țara noastră consideră că este necesar totodată să se acționeze cu fermitate pentru trecerea la reducerea armamentului clasic, a tuturor tipurilor de arme. O contribuție importantă în această direcție ar aduce-o desființarea concomitentă a celor două blocuri militare, măsură în favoarea căreia țara noastră se pronunță cu consecvență. În acest spirit, România acționează cu toată hotărîrea pentru încheierea cu rezultate pozitive a Conferinței de la Madrid, pentru convocarea unei conferințe consacrate încrederii și dezarmării în Europa, pentru continuitatea reuniunilor destinate securității și cooperării egale pe continentul european.

Poporul nostru este puternic insuflit de faptul că în lupta dreaptă pentru dezarmare, pentru pace și viață nu este singur: așa cum o atestă marile manifestări pentru pace din numeroase țări, înlăturarea dezarmării a devenit cauza a milioane de oameni de pe cele mai diferite meridiane ale globului. În țara noastră, marea adunare populară de la București nu constituie sfîrșitul acțiunilor pentru pace, ci marchează ridicarea acestora pe o treaptă superioară, începutul unei noi etape a luptei împotriva războiului, pentru o Europă fără arme nucleare, pentru dezarmare generală, pentru o pace trainică în lume.

Nicolae CĂLINA

**Hotărârile Plenarei
C.C. al P.C.R. —
un amplu
program
de acțiune**

Dezvoltarea bazei de materii prime și energetice Creșterea gradului de utilizare a mijloacelor din dotare — rezervă de sporire a producției de cărbune

ASIGURAREA economiei naționale cu cărbunele necesar constituie o preocupare de cea mai mare însemnătate pentru toți factorii răspunzători din acest domeniu. Cu atât mai mult cu cât documentele plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, relevând unele deficiențe serioase în acest sector, au cerut să se acționeze cu toată răspunderea și hotărârea pentru realizarea în întregime și în mod ritmic a producției prevăzute în plan.

Înfăptuirea sarcinilor ce revin combinatelor și întreprinderilor miniere necesită concentrarea în continuare a tuturor forțelor tehnice și umane pentru obținerea unor randamente ridicate la utilajele și instalațiile din dotare și productivități sporite pe post, acțiuni în măsură să asigure creșterea producției, să acopere consumul rațional de combustibil și energie.

O schimbare de pondere care nu acoperă minusul de producție

ÎNTEPRINDEREA minieră din Cimpulung, județul Argeș, își desfășoară activitatea de extragere a cărbunelui în 3 sectoare subterane și două cariere; întreprinderea deține o pondere însemnată în producția fizică a Combinatului minier Ploiești (circa 20%), iar cărbunele extras aici, pe lângă faptul că acoperă o bună parte din materia primă necesară centralelor termoelectrice (în mod deosebit cărbunele pentru C.T. Doicești) trebuie să asigure 16,6% din lignitul destinat pentru consumul casnic al populației țării.

Deși cantitatea de cărbune extrasă în 1981 până în luna decembrie în întreprindere va depăși producția obținută pe întregul an 1980, rezultatele acestei mari unități carbonifere nu sînt deloc pe măsura dotării tehnico-materiale și sociale de care dispune. **Planul de producție pe 11 luni nu a fost îndeplinit ea circa 20 mii tone și numai o mobilizare deosebită, luarea unor măsuri eficiente pot permite colectivului de aici să recupereze restanța înregistrată.**

Care sînt însă **cauzele** care au condus la această situație? Mai întin trebuie arătat, făcînd o paralelă cu anul trecut, că întreprinderea nu și-a

realizat planul în 3 luni din acest an (ianuarie, august și septembrie) față de o singură lună (mai) în 1980. Continuînd comparația se poate constata că, în timp ce programul de exploatare pentru 1980 prevedea o pondere a producției din cariere de 36,3%, iar realizările au reprezentat 43,8%, pentru anul curent prevederile sînt de 39,6%, în timp ce extracția efectivă din cariere ajunge la 52% din producția celor 11 luni. Schimbarea acestei ponderi a influențat hotărîtor desfășurarea activității la I.M. Cimpulung. Și iată de ce.

Exploatarea la suprafață a cărbunelui în jurul minelor de lignit a avut drept scop prevenirea și contracararea unor situații grele ce se pot ivi în subteran (erupții de borchiș, apariția unor deranjamente seconice în abatajele frontale etc.) și care ar fi putut scoate temporar din activitate unele capacități de producție. S-a căutat, astfel, ca prin aceste microcarriere să se compenseze producția nerealizată eventual în subteran din cauze obiective ca cele enumerate anterior sau ca urmare a lipsei de personal muncitor resimțită în unele sectoare miniere. Dar, de la măsurile de prevedere menționate și pînă la activitatea efectivă prin care s-a ajuns ca în acest an ponderea producției din cariere să o depășească — nejustificat — pe cea din subteran este o diferență care încorporează multe din neajunsurile înfîlțite în activitatea tehnică și organizatorică a unității.

Ce arată o analiză cauzală

DESIGUR că există unele **cauze obiective** de care trebuie să se țină seama atunci cînd se analizează activitatea întreprinderii. Printre acestea pot fi menționate: condițiile hidrogeologice și de tectonică cu care este confruntat bazinul Schitu-Golești (existența apelor în culcusul și coperișul stratelor, falile, înclinarea mare a stratelor etc.) care au limitat conturarea unor panouri de abataj și, în consecință, crearea unor noi capacități de producție; limitarea extinderii mecanizării complexe în subteran, datorată cauzelor arătate; lipsa pieselor de schimb pentru o serie de utilaje (excavatoare, buldozere, autobasculante), a combustibililor și lubrifianților, a profilorilor de mină în cantitățile prevăzute etc.

Sînt însă și alte cauze care au dus la situarea sub plan a extracției de

cărbune la I.M. Cimpulung și acestea pot fi cuprinse în două mari grupe:

1 nerealizarea programului anual de exploatare. Încă din 1980 volumul lucrărilor de deschidere și pregătire nu a fost realizat cu 380 ml. și, respectiv, cu 1 402 ml. Mai mult chiar, în acest an, nerealizările au crescut (la finele lunii noiembrie ele ajungînd la peste 1 000 ml la deschideri și peste 2 500 ml la pregătiri), problema care a condus la lipsa fronturilor de lucru. S-a ajuns la o astfel de situație pentru că la nivelul sectoarelor nu s-a dat atenția cuvenită pregătirii noilor panouri, iar pe ansamblul întreprinderii — ca și din partea compartimentelor tehnice ale C.M. Ploiești — controlul în aplicarea prevederilor programelor de exploatare trimestriale reactualizate cît și în urmărirea planurilor de măsură întocmite în vederea recuperării întîrzierilor a fost puțin exigent (mai ales la sectoarele Pescăreasa Poienari, Coțești).

Rămînerile în urmă la deschideri și pregătiri în subteran au împins la găsirea altor surse aflate la îndemînă, prin care să se compenseze producția ce nu s-a putut realiza din lipsa liniei de front de lucru în subteran. În acest fel s-a ajuns la o pondere foarte mare în extragerea lignitului de la suprafață. Folosirea întregului parc de excavatoare, buldozere și mijloace de transport la exploatarea masivă a cărbunelui în cariere a condus, la rîndul său, la reducerea activității și la nerealizarea planului de descoperită, nerespectîndu-se astfel indicile de normalitate, ceea ce poate influența negativ și exploatarea în cariere în perioada de iarnă.

2 nivelul scăzut în utilizarea bazei tehnico-materiale existente. După 11 luni de activitate, gradul de utilizare a parcului auto a ajuns la numai 55% din timpul disponibil, iar la excavatoare acesta abia atinge 36,2%. Situația nu este mai bună nici în subteran, unde complexele mecanizate ca și combinele de înaintare nu sînt folosite în totalitate. În ultima lună, de exemplu, dintr-un număr de 8 complexe au fost în funcție numai 4, iar din 19 combine de înaintare numai 10 au fost plasate la locurile de producție. Întîrzierile în crearea fronturilor de lucru, condițiile de zăcămint și, mai ales, lipsa de organizare au făcut ca în acest an producția realizată din abataje cu complexe să fie mai mică decît cea ob-

ținută în aceeași perioadă a anului trecut. Aceasta este consecința scăderii avansării medii de la 1,84 ml/zi în 1980 la 1,40 ml/zi în acest an. De altfel, avansarea medie pe total abataje frontale a scăzut de la 1,51 ml/zi la 1,34 ml/zi. Acest regres de indice confirmă cele arătate și anume insuficiența organizare în cadrul sectoarelor (aici neputându-se invoca defecțiunile de la complexele de abataj, cauzate de condițiile de tectonică). Ca rezultat final al activității din abatajele dotate cu complexe mecanizate, productivitatea muncii exprimată în tone/post este de 9,37 în acest an față de 11,20 obținută în aceeași perioadă a anului trecut.

Nerealizarea lucrărilor de deschidere și pregătire prevăzute în programe s-a datorat lipsei de efective de muncitori calificați, dar mai ales folosirii necorespunzătoare a combinelor de înaintare. Astfel, cu aceste utilaje de mare productivitate s-a realizat o viteză medie zilnică de 3,73 m față de 4,01 m obținută pe 1. luni în anul 1980 și față de 4,5 m. planificați în acest an, productivitatea fiind astfel cu puțin peste cea realizată în 1980 (2,37 față de 2,33m³/post), dar situându-se cu mult sub prevederi.

În fine, mai trebuie arătat că în cele 11 luni scurse de la începutul anului, s-au înregistrat peste 8 000 ore de întreruperi în producție, din care 75,3% reprezintă defecțiuni la utilaje și instalații. Acestea au fost cauzate atât de condițiile grele în care au funcționat utilajele, dar și de superficialitatea cu care au fost revizuite și reparate de către personalul electromecanic în sub-

teran sau la atelierul central al întreprinderii.

Întărirea disciplinei în muncă — condiție esențială a creșterii productivității

CAUZELE menționate atestă faptul că, în cea mai mare măsură, factorul uman este acela care poate și trebuie să determine îmbunătățirea radicală a situației, redresarea activității de producție și a productivității în ultima lună a anului și, cu atât mai mult, în primul trimestru și pe tot parcursul anului viitor. Care ar fi deci principalele direcții în care trebuie concentrate eforturile?

● În primul rând, va trebui acționat imediat, cu sprijinul combinatului din care unitatea face parte, pentru completarea și o mai mare stabilizare a personalului muncitor, concomitent cu asigurarea, încă din această lună, a necesarului de personal calificat. Principala sursă de asigurare a forței de muncă este însă nu recrutarea și calificarea de noi cadre, ci creșterea coeficientului de utilizare a timpului de lucru disponibil al personalului existent de la 90,5% cât este în prezent la cel puțin 95%. Un astfel de nivel ar putea însemna un plus de peste 150 de oameni și acest lucru poate fi realizat prin reducerea absențelor nemotivate și învoierilor, care au o pondere de circa 20% în timpul neutilizat în lunile anterioare.

● În al doilea rând, întărirea disciplinei și a controlului riguros în muncă din partea forurilor superioare pentru aplicarea întocmai a prevederilor programelor stabilite pentru fiecare sector, a tehnologiilor de exploatare. Concomitent vor trebui activizate pentru a lucra în subteran complexele de abataj și combinel de înaintare, aflate în prezent în stare de nefuncționare, ca și o parte din excavatoarele și mijloacele de transport din cariere.

● În al treilea rând, pe lângă aprovizionarea cu unele cantități strict necesare de piese de schimb noi, se impune un regim sever de economisire și utilizare rațională a pieselor, pneurilor și combustibililor. Totodată, atelierul central electromecanic al întreprinderii, personalul specializat trebuie să acorde cea mai mare atenție recuperării și recondiționării pieselor și subsansamblelor reutilizabile, să execute lucrările programate de întreținere, reparații și revizii de cea mai bună calitate, astfel încât numărul orelor de nefuncționare datorat defecțiunilor unor utilaje și instalații să fie redus cu cel puțin 70%.

Eforturile pe care trebuie să le amplifice întregul personal muncitor de la I.M. Cîmpulung Muscel este necesar să fie însoțite de îndrumarea, controlul și sprijinul eficient atât ale combinatului minier Ploiești, cât și ale direcțiilor de resort din Ministerul Minelor astfel încât întreprinderea respectivă să revină în rîndul unităților fruntașe din industria carboniferă.

Nicolae DIMITRESCU
Ministerul Minelor

NOTE

O soluție eficientă pentru înlocuirea unor importuri

PREGĂTIREA realizării producției pentru anul viitor impune, ca sarcină de mare însemnătate, intensificarea măsurilor pentru diminuarea importurilor. Un mijloc sigur și convenabil în această privință este înlocuirea materiilor prime și materialelor costisitoare cu materiale specifice din țară. În acest sens, specialiștii din cadrul unităților economice studiază și aplică numeroase soluții care au efecte pozitive în asigurarea unei aprovizionări corespunzătoare, concomitent cu reducerea importurilor.

În cadrul întreprinderii de mecanizare a agriculturii și industriei alimentare — I.M.A.I.A. Sibiu, de exemplu, s-a proiectat și realizat prin autodotare un utilaj de debitare a laminatelor pline sau a țevilor cu Ø de 150 mm. El utilizează discuri metalice, din oțel tip N15 în Ø de 400×5×25 mm care înlocuiesc discurile abrazive de aceleași dimensiuni din țesătură de sticlă (Tyrolit) din import. Substituirea înseamnă, pe o perioadă de aproximativ 6 luni, o economie de circa 5 000 bucăți discuri din import în valoare de peste 274 mii lei și creșterea productivității muncii la debitarea metalelor respective de circa 3 ori. După cum se poate constata, ingenio-

zitatea celor de la I.M.A.I.A. Sibiu înseamnă performanțe superioare și economii substanțiale la import. Dar întreprinderea amintită poate fabrica și pentru terți acest utilaj. Pentru aceasta însă utilajul respectiv trebuie să fie mai mult cunoscut și nu numai în cadrul sectorului agricol. Pe de altă parte, mai trebuie depășit încă un obstacol: solicitanții să pună la dispoziția I.M.A.I.A. Sibiu oțelul necesar (N15) pentru confecționarea discurilor metalice. Cu alte cuvinte, avantajele obținute cu noul utilaj de debitare produs de întreprinderea sibiană pot fi amplificate, dar numai dacă solicitanții potențiali cunosc existența noului utilaj și pot fi în posesia oțelului N15 necesar fabricării discurilor metalice. Altfel, soluția avansată spre extindere pe un plan mult mai larg rămâne doar la stadiul bunelor intenții. Ceea ce înseamnă foarte puțin.

Acest stadiu poate fi însă depășit atât prin intervenția și sprijinul Ministerului Aprovizionării, în sensul difuzării mai operative în sectoarele interesate a soluției de înlocuire a materialului din import la care ne referim, al estimării și repartizării cantităților minime de oțel N15 solicitate de virtualii beneficiari pentru utilajul respectiv, cât și (sau mai ales) prin înțelegerea de care întreprinderile metalurgice specializate pot și trebuie să dea dovadă fabricînd și livrînd operativ sortotipodimensiunea de oțel destinată acoperirii solicitărilor celor interesați.

Gh. DRĂGHICI

Hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. — un amplu program de acțiune

Producția agricolă — la nivelul importantului potențial existent

PLANUL DE DEZVOLTARE a agriculturii pe anul viitor constituie un vast program de dezvoltare a acestei ramuri prioritare, o nouă etapă în procesul de modernizare și intensificare, în revoluționarea producției, pentru ca ea să poată satisface tot mai deplin nevoile de consum în continuă creștere ale populației, de materii prime pentru industrie și alte nevoi ale economiei naționale. Caracterul științific al ritmurilor, direcțiilor și proporțiilor, claritatea cu care sînt definite obiectivele majore, realismul cu care au fost stabiliți principalii indicatori, măsurile tehnice, organizatorice și economice prevăzute ne dau garanția că vor putea fi mobilizate marile rezerve materiale și umane de care dispune agricultura, că se va realiza o cotitură radicală în întreaga activitate a acestei ramuri și se va putea marca un nou pas important în înfăptuirea noii revoluții agrare.

Un accentuat dinamism

CARACTERISTICA esențială a planului pe anul viitor o constituie puternicul dinamism al agriculturii, ritmul înalt de creștere al producției, care va depăși pentru prima dată ritmul de dezvoltare al industriei. Producția netă agricolă se prevede să sporească în anul viitor cu 6,8% comparativ cu 5,6% la producția industrială, ceea ce va marea întărirea rolului agriculturii ca ramură vitală în dezvoltarea economiei naționale și ridicarea standardului de viață al populației. Reducerea cheltuielilor materiale și sporirea productivității muncii vor mări eficiența producției agricole. Cheltuielile la 1000 lei producție marfă în agricultura de stat vor fi mai mici cu 6,6% față de anul 1981. În același timp, creșterea producției nete va fi mai mare decît a producției globale prevăzută la limita maximă. Dinamismul și eficiența producției se vor concretiza într-o sporire și mai accentuată a nivelului de trai al populației rurale. **Veniturile reale** ale țărănimii provenite din munca în cooperativele agricole de producție și gospodăriile personale, pe o persoană activă, vor spori cu 3,2%, într-un ritm superior retribuției medii reale.

O puternică bază tehnico-materială

DINAMISMUL agriculturii va fi susținut de creșterea și modernizarea în continuare a bazei tehnico-materiale. Anul viitor vor fi alocate investiții din fondurile statului și ale unităților agricole cooperatiste de aproape 35 miliarde lei, care vor fi folosite îndeosebi pentru dotarea cu tractoare, mașini și alte utilaje necesare realizării lucrărilor agricole în perioade mai scurte, continuarea lucrărilor de investiții începute (în principal celor de îmbunătățiri funciare sau construcțiilor zootehnice), dezvoltarea și modernizarea patrimoniului vitipomicol și alte lucrări de modernizare și reutilizare.

Agricultura va fi dotată cu 18,4 mii tractoare, 4,5 mii combine autopropulsate de recoltat cereale de mare capacitate, cu mașini pentru recoltarea furajelor, precum și alte mașini și utilaje cu un grad ridicat de universalitate. La propunerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii din industrie sînt mobilizați pentru a produce și livra suplimentar agriculturii încă 4 000 tractoare pentru a se putea încheia mai rapid procesul de mecanizare completă a lucrărilor agricole. Dotarea unităților agricole cu un număr corespunzător de mașini pentru pregătirea terenului și semănat va conduce la realizarea semănatului culturilor de toamnă în cel mult 10 zile lucrătoare, iar în primăvară virful de lucrări de semănat și orășitoare va fi acoperit tot în 10 zile. Se vor asigura condiții pentru scurtarea perioadelor de recoltare, ceea ce va duce la diminuarea pierderilor și la creșterea producției. Așa, de exemplu, se va putea recolta orzul în 4 zile lucrătoare, grîul 8 zile în zona de cîmpie și cel mult în 10—12 zile în zona lînară, floarea-soarelui și soia se vor putea strînge și depo-

zate în 10 și respectiv 12 zile, iar porumbul pe suprafețele mecanizabile în 25—30 zile.

Baza tehnico-materială de care va dispune agricultura, perfecționarea relațiilor dintre unitățile agricole și stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, executarea lucrărilor pe sole mari de către formații de mecanizare integrate în activitatea unităților agricole, organizarea și retribuirea muncii în acord global vor contribui la buna desfășurare a activității, la **efectuarea la timp și în condiții superioare a lucrărilor agricole**, la aplicarea în totalitate a tehnologiilor pe fiecare cultură în parte, cu efecte pozitive în utilizarea tractoarelor și mașinilor agricole. Anul 1982 va trebui să însemne **un salt calitativ și în activitatea de mecanizare la creșterea animalelor**. Se va încheia organizarea mulșului mecanic și va crește gradul de mecanizare la pregătirea furajelor, asigurarea apei și evacuarea deșeurilor.

Cantitatea de îngrășăminte chimice ce va fi utilizată va ajunge la 1,8 milioane tone s.a., cu peste 300 mii tone mii mult decît în anul acesta, ceea ce va reveni la 140 kg/ha arabil, vii și livezi. Folosirea cu eficiență maximă a acestora impune ca ele să fie utilizate numai pe baza cercetării agrochimice și a recomandărilor oficilor de studii pedologice și agrochimice pentru a se putea asigura sporurile cele mai ridicate.

Asigurarea unei recolte stabile și ridicate necesită continuarea amplului program de îmbunătățiri funciare. Se va amenaja pentru irigații o suprafață de 139 mii ha, astfel încît la sfîrșitul anului 1982 suprafața totală amenajată pentru irigații să ajungă la 2 565 mii ha și se vor executa noi lucrări de desecare pe o suprafață de 260 mii ha, astfel încît să dispunem de o suprafață de peste 3 milioane ha. Lucrările de combatere a eroziunii se vor efectua pe încă 105 mii ha, ceea ce înseamnă că la sfîrșitul anului vom dispune de circa 1 880 mii ha. Anul viitor se vor completa și moderniza sistemele de irigații-deseacări existente pentru a asigura buna lor funcționare și atingera în cel mai scurt timp a parametrilor proiectați. Executarea se va face în cea mai mare parte cu forțe proprii din comune și unitățile agricole.

Cercetările științifice i s-au prevăzut prin plan sarcini deosebit de importante, în special în domeniul creării de soiuri și hibrizi de noi plante, rase, linii și hibrizi de animale de mare productivitate, tehnologii perfecționate etc. Se va organiza producerea semințelor în unități specializate sub conducerea unitară a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură.

Pămîntul — folosit rațional

PLANUL pe anul viitor prevede ca suprafața arabilă în cultură să ajungă la aproape 9,9 milioane hectare, adică să crească cu 85 mii ha în principal pe seama recuperării și redării în circuitul arabil a unor suprafețe rezultate din acțiunea de regularizare a cursurilor de apă și de realizare a unor lucrări de desecări și drenaje. Se va acționa cu fermitate pentru redarea în cultură a terenurilor scoase din producție pentru alte activități și nu se va mai permite ocuparea terenurilor fertile cu construcții sau alte obiective agricole, acestea urmînd a fi amplasate numai în perimetrele construibile, pe platformele industriale sistematizate sau pe terenurile neproductive. În același timp, suprafețele existente vor fi mai bine gospodărite și folosite integral, eliminîndu-se orice risipă și lipsă de răspundere în folosirea pămîntului. Se va urmări **cultivarea integrală a suprafețelor de teren** existente în perimetrele construibile ale localităților, în incintele tuturilor unităților socialiste și a celor din curțile gos-

Ovidiu POPESCU

M.A.I.A.

(Continuare în pag. 31)

Hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. — un amplu program de acțiune

Un important document de politică alimentară

PLENARA Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, precum și sesiunea Marii Adunări Naționale, ce au avut loc recent, au adoptat programul de întărire a autoconducerii și de îmbunătățire a autoaprovizionării teritoriale a populației cu produse agroalimentare, care vizează satisfacerea într-o măsură tot mai largă a cerințelor de consum ale populației.

Programul prevede ca fiecărui județ, fiecărei localități să i se asigure — în raport cu numărul de locuitori și cu nivelul consumurilor actuale — baza materială necesară ce urmează să se dezvolte în continuare pentru asigurarea producției agricole stabilite, în special la produsele de bază pentru acoperirea nevoilor de consum.

Prin adoptarea programului de autoaprovizionare teritorială a populației cu produse agroalimentare și prin transformarea lui într-un document programatic al politicii economico-sociale în țara noastră s-au pus bazele și s-au conturat jaloanele unei politici alimentare coerente, în prezent și în perspectivă, urmărind îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Stabilirea nevoilor nutriționale ale populației a fost încredințată unei comisii de stat și de partid formată din specialiști care, pe baza normelor și a experienței internaționale — dar ținând seama și de specificul poporului român — urmează să determine cerințele științifice ale unei alimentații raționale, în funcție de sex, categorie de vârstă și categoria socio-profesională a locuitorilor. Investigațiile științifice începute în urmă cu câțiva ani în țara noastră au furnizat deja multe informații în legătură cu situația alimentară și nutrițională a populației, precum și cu influența acesteia asupra stării de sănătate.

Programul de autoaprovizionare teritorială pentru asigurarea populației cu produse agroalimentare în perioada 1982—1985 pornește de la faptul că din punctul de vedere al numărului de calorii consumate în medie pe locuitor ne aflăm printre primele zece țări din lume, cu sub acest aspect alimentația în țara noastră este corespunzătoare. Și totuși, structura consumului proteic pe locuitor este deficitară în sensul că proteinele de origine vegetală ocupă un loc covârșitor, iar proteinele de origine animală reprezintă încă o pondere scăzută. Îmbunătățirea structurii consumului alimentar, prin creșterea ponderii produselor animale și reducerea consumului de cereale pe locuitor re-

Autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială a populației cu produse agroalimentare

prezintă unul dintre indicatorii care va situa țara noastră și pe planul consumului alimentar în categoria țărilor cu dezvoltare medie. Consumul de 180 kg/an de cereale pe locuitor situează România printre țările cu cel mai mare consum din Europa. Acest consum este caracteristic țărilor în curs de dezvoltare. În țările europene, inclusiv țările socialiste, consumul de cereale pe locuitor este în jurul a 100 kg, iar în unele țări cu mult sub acest nivel.

Paralel cu sporirea consumului de carne pe locuitor (de la 62 kg în prezent, la 80 de kg în 1985), cel de cereale va scădea la circa 140 kg/locuitor. Chiar și în 1985 ne vom situa la un nivel superior în privința consumului de cereale față de nivelul consumului realizat în celelalte țări europene. Programul prevede, de asemenea, creșterea consumului de lapte și produse lactate pe locuitor de la 200 la 250 litri/an, a consumului de ouă de la 270 la 300 bucăți pe locuitor, a consumului de pește de la 7 la 10 kg pe locuitor, precum și a consumului de legume și fructe. Prin aceste obiective fixate în program se urmărește realizarea unei structuri mai bune a alimentației, ceea ce va avea efecte pozitive asupra apărării sănătății poporului nostru.

Corelând acest program cu decretul apărute în cursul lunii octombrie a.e. privind aprovizionarea populației cu bunuri alimentare, apare deosebit de pregnantă necesitatea educației alimentare a populației în spiritul realizării unui consum rațional, în raport cu nevoile fiziologice ale organismului. Civilizația, consumul alimentar rațional și longevitatea merg mână în mână. Un sociolog american remarcă în acest sens că pentru senatorii romani, era caracteristic omul cu pîntecele mare ca semn al opulenței și al poziției sale sociale. În zilele noastre această mentalitate a rămas la nivelul șefilor de trib și al populației sub nivel mediu educațional.

Dacă analizăm conținutul programelor de învățământ din țara noastră, de la clasa I și pînă la terminarea facultății, constatăm că se învață de toate, dar numai în privința alimentației raționale nu găsim aproape nimic. Regretabil, dar este o realitate. Educația alimentară constituie o componentă a civilizației moderne și trebuie realizată la toate etajele vârstei.

Programul este fundamental, de asemenea, pe evoluția previzibilă a populației în perioada 1982—1985 și pe structura populației pe cele două medii, dat fiind faptul că și structura consumului alimentar pe medii (urban și rural) este diferențiată.

Clădit pe aceste două coordonate fundamentale: populația și consumul rațional pe locuitor, programul de

autoaprovizionare teritorială a populației cu produse agroalimentare formulează o politică alimentară și nutrițională clară, cu obiective precise, cărora trebuie să le fie subordonate organizarea și dezvoltarea producției agricole, a producției industriei alimentare, a distribuției și comerțului alimentar în general, organizarea și dezvoltarea întregului sistem agroalimentar al societății noastre. Fiecărui județ, fiecărei localități îi revine sarcina să-și organizeze producția agroalimentară pornind de la aceste obiective de consum, deoarece nivelele de consum preconizate nu pot fi realizate de către locuitorii fiecărei unități teritorial-administrative decât cu condiția producerii cantităților de alimente corespunzătoare.

Alimentația este, fără îndoială, un fenomen biologic și sub acest aspect abordarea sa nutrițională atât în cercetarea științifică cât și în politica alimentară este necesară. Alimentația este, în același timp, un fenomen economico-social guvernat de legi și factori ce depășesc cadrul strict nutrițional. Fenomenul alimentar este mult mai complex și de aceea formularea unei **strategii alimentare** pe termen lung — singura capabilă să asigure baza științifică a unei politici alimentare bine orientate, corespunzător cu cerințele populației — trebuie să țină seama de factorii formativi ai cererii alimentare. În literatura de specialitate s-a arătat că abordarea nutrițională nu este suficientă pentru a putea explica fenomenele alimentare ale unei societăți la un moment dat și nici pentru proiectarea unei strategii alimentare*). Consumul alimentar, sub aspectul utilității nutriționale este un fenomen biologic, însă mecanismul apropiierii bunurilor de consum, ca și condițiile social-istorice concrete în care se realizează fac din acest fenomen biologic un fenomen economico-social**). Reducerea consumului alimentar doar la aspectul nutrițional nu poate explica, de exemplu, presiunile populației pe piața agroalimentară, în condițiile în care este asigurat un consum alimentar la nivelul necesarului fiziologic. Aceste fenomene de perturbare a pieței alimentare trebuie analizate prin prisma **cererii alimentare** a populației și a factorilor formativi sau determinanți ai acesteia. De aceea, **economia alimentară** ca știință a acestui domeniu de fenomene economice trebuie alăturată sistemului

*) Vinthă Rotaru, Nicolae Niculescu, Eugen Bucuman, Laurențiu Buia: „Prognoza tehnico-economică în industria alimentară”, Editura Ceres, București, 1976, pag. 50 și următoarele.

***) Eugen Bucuman: „Prognoza sistemului agroalimentar” în volumul „Economia mondială, orizont 2000”, Editura Academia R.S.R., 1980, pag. 296 și următoarele.

de științe chemate să fundamenteze politica alimentară. Economia alimentară trebuie să studieze **consumul alimentară în raport cu diferitele stadii de dezvoltare socio-economică**, să evalueze nevoile alimentare și sistemele cele mai economice de asigurare, să determine reacțiile cererii alimentare în raport cu creșterea venitului populației, creșterea gradului de urbanizare, mutațiile socio-profesionale, evoluția resurselor alimentare, modificarea prețurilor alimentare etc. Concluziile acestor studii economice, corelate cu studiile nutriționale constituie fundamentul științific necesar formulării obiectivelor alimentare**). Dacă obiectivele producției alimentare vor fi fixate numai pe baza normelor științifice ale alimentației raționale, pe piața alimentară va exista o tensiune permanentă din cauza efectului creșterii veniturilor populației asupra cererii alimentare. Cercetarea cererii alimentare pe fiecare produs sau grupe de produse, fiind seama și de efectele de substituție sau de complementaritate a produselor alimentare, trebuie avută în vedere la fundamentarea obiectivelor politicii alimentare.

Resurse la nivelul obiectivelor programului

PENTRU realizarea produselor animale la nivelele stabilite prin obiectivele de consum, o importanță deosebită o au asigurarea numărului de animale prevăzut și îngrășarea animalelor la greutatea minimă stabilită, deoarece acolo unde animalele vor fi tăiate la greutatea mai mică se vor micșora resursele de carne. Județele și localitățile care vor obține producții mai mari vor dispune singure de întreaga cantitate suplimentară obținută. Programul prevede, de asemenea, ca județele care vor obține indici de natalitate superiori celor stabiliți pentru fiecare specie de animale să rețină pentru județul și localitățile respective 50% din sporul de natalitate, peste prevederile planului. Totodată, sint prevăzute măsuri pentru creșterea producției de legume și aprovizionarea întregii populații, inclusiv a județelor care nu produc legume în cantități corespunzătoare pentru un consum echilibrat.

În înlăturarea principiului auto-aprovizionării teritoriale a populației din fiecare localitate administrativ-teritorială cu cereale, cartofi, legume, fructe, carne, lapte, ouă și alte produse ce se pot obține în mod economic în condițiile pedoclimatice specifice, consiliile populare vor elabora programe de creștere a producției vegetale și animale în fiecare unitate agricolă socialistă, cit și în gospodăriile populației, care să cuprindă măsuri pentru folosirea deplină a potențialului productiv al întregii suprafețe agricole, utilizarea cu maximă eficiență a mijloacelor de mecanizare, a irigațiilor și celorlalte lucrări de îmbunătățiri funciare, a totalității forței de muncă, pentru întărirea economico-organizatorică a tuturor unităților, sprijinirea gospodăriilor popu-

lației în valorificarea integrală a resurselor de care dispun.

O atenție aparte merită utilizarea superioară a subproduselor din agricultură și industria alimentară, completând resursele alimentare. În acest context, dorim să relevăm efectele pe care le-ar avea aplicarea unor studii și proiecte elaborate deja, dar care din păcate zac nefolosite în fișete sau dulapuri la organele locale de specialitate și la beneficiarii care le-au plătit.

Sisteme agroalimentare integrate, autoreglabile

SPECIALIȘTII Centrului de organizare, calcul și perfecționarea cadrelor pentru industria alimentară au elaborat studii și proiecte de organizare a zonei de aprovizionare a fabricilor de zahăr cu materii prime și de valorificare a subproduselor prin producția de carne, lapte și biogaz. Aceste studii au fost elaborate pentru 8 fabrici de zahăr: Buzău, Urziceni, Giurgiu, Roman, Pașcani, Sascul, Tirgu-Mureș și Luduș. La baza studiilor și proiectelor elaborate au stat câteva principii de bază, corelate între ele.

— **Concentrarea zonelor de aprovizionare cu materie primă în jurul întreprinderilor de industrializarea sfeclă de zahăr**, pe terenurile favorabile culturii respective, ținându-se seama de restricțiile tehnologice de rotație a acelei culturi în cadrul asolamentului stabilit pe fiecare consiliu unic agroindustrial și de necesitatea reducerii la minimum posibil a cheltuielilor de transport. Astfel, s-a urmărit ca mijloacele de transport să circule pline: din unitățile agricole aduc materii prime și se întorc cu borhot și melasă pentru furajarea animalelor. Restrângerea zonei de aprovizionare în jurul fabricii de zahăr permite reducerea numărului bazelor de recepție și aprovizionarea ritmică a fabricii cu sfeclă. Numai prin aceste măsuri de organizare a zonei de aprovizionare la I.I.S.Z. Giurgiu și I.I.S.Z. Urziceni se pot obține: reducerea costului de transport cu 29,83 milioane lei, reducerea costurilor de manipulare a sfeclă de zahăr cu 2,25 milioane lei, reducerea cheltuielilor de exploatare ale bazelor de recepție cu 3,08 milioane lei și creșterea randamentului în zahăr al sfeclă — ca urmare a reducerii pierderilor de sfeclă prin manipulari mai puține — în valoare de 14,58 milioane lei; în total, se pot obține economii de cca. 50 mil. lei pe an, din care dacă scădem cheltuielile de exploatare în sistemul proiectat rămân economii nete de cca. 34 milioane lei pe an.

— **Valorificarea subproduselor industriale (borhot și melasă) în furajarea vacilor de lapte și a taurinelor la îngrășat**, în ferme tip din cadrul consiliilor unice agroindustriale. Consiliile unice agroindustriale urmează să asigure din producție proprie celelalte furaje ce intră în alimentația animalelor corespunzător rațiilor furajere pe bază de melasă, pentru taurinele la îngrășat și pe bază de borhot, pentru vacile de lapte. Folosirea subproduselor din industria zahărului în combinație cu subprodusele vegetale din consiliile unice agroindustriale și cu alte furaje permite obținerea unor cantități sporite de carne și lapte cu mai puține furaje concentrate.

Experiențele efectuate în alimentația animalelor cu rații furajere conținând melasă și borhot au ajuns la concluzia că borhotul de sfeclă este foarte lactogen și deci este foarte eficient în furajarea vacilor de lapte, permițând obținerea unor producții de 4 000 de litri pe cap de vacă furajată, în timp ce melasa administrată în combinație cu alte furaje asigură sporuri duble de creștere în greutate vie, față de loturile de animale furajate cu furaje clasice.

Folosind borhotul de la cele două întreprinderi de industrializarea sfeclă de zahăr: Urziceni și Giurgiu pentru furajarea vacilor de lapte, s-ar putea asigura în cursul acestui deceniu nevoile de lapte și produse lactate ale Municipiului București și ale centrelor urbane din împrejurimi, numai cu sfeclă din zonele de aprovizionare ale celor două întreprinderi. Acest lucru este deosebit de important dacă ținem seama că, în prezent, aproape toate județele țării participă la aprovizionarea cu lapte și produse lactate a Capitalei. Cheltuielile de transport ale acestora cit și privarea județelor de produse respective sint, credem noi, suficiente argumente pentru a se gândi cu seriozitate la aplicarea proiectelor propuse.

Dacă folosirea borhotului în furajarea vacilor de lapte a fost în principiu acceptată de către cei care trebuiau să decidă asupra aplicării proiectelor, folosirea melasei în furajarea taurinelor la îngrășat a creat principalele dificultăți. După calculele efectuate pe baza rațiilor furajere, recomandate de către cercetarea științifică, rezultă că melasa de la cele două fabrici de zahăr ar putea asigura hrănirea a cca. 105 000 capete de taurine la o greutate de 400—550 kg/animal, ceea ce ar asigura necesarul de carne de taurine pentru cca. 80% din populația Capitalei. Zerul rezultat din preluarea laptelui produs în zonă ar putea hrăni cca 120 mii porci, asigurând, deci, resurse suplimentare de carne.

În prezent, majoritatea melasei este folosită pentru producția de alcool și alte produse industriale. Nici măcar prevederile legale privind melasa cucerită de cultivatorii de sfeclă de zahăr nu au fost respectate. Credem că, în folosirea acestui subprodus valoros trebuie urmate, în împrejurările actuale și de perspectivă, criteriile unei corecte politici alimentare. Din acest punct de vedere, este în afara oricărei îndoieli că melasa trebuie folosită pentru producția de carne și nu pentru alcool. **Populația trebuie hrănită cu carne, nu cu alcool!** Dacă facem calculul în termeni de paritate la prețurile pe piața mondială, folosirea melasei pentru furajarea taurinelor la îngrășat este de 1,8 ori mai avantajoasă decât pentru alcool. În afară de aceasta, carnea de taurine este un produs cu care se poate spera să se cumpere atât materii prime din țările în curs de dezvoltare, cit și utilaje și tehnologii moderne din țările dezvoltate, în timp ce cu alcoolul nu se poate spera să se aducă nici unele, nici altele. Nevoile de alcool ale economiei naționale ar putea fi acoperite din alte surse, nefolosibile în hrana animalelor.

— **Laptele produs de către fermele de**

dr. Eugen BUCIUMAN

(Continuare în pag. 10)

** Eugen Buciuman: „Cercetarea științifică în domeniul economiei alimentare și al politicii alimentare în perspectiva orizontului 2000”. Comunicare la masa rotundă cu tema: „Tendențe viitoare în știință și tehnologie vizind o dezvoltare economică, socială și umană” — Congresul internațional de istorie științifică, București, septembrie, 1981.

Hotărârile Plenarei

**C.C. al P.C.R. —
un amplu
program
de acțiune**

**Cerințe ale folosirii eficiente
a pîrghiilor
economico-financiare**

DEZVOLTAREA economico-socială a patriei noastre, atingerea unei noi calități în întreaga activitate reclamă imperios buna funcționare a mecanismului economico-financiar, creșterea corespunzătoare a rolului pîrghiilor financiare în conducerea proceselor economice. În această privință, așa cum s-a arătat la recenta plenară a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, continuă însă să se manifeste încă o serie de lipsuri serioase. Pornind de la această situație, plenara a pus în atenția celor care lucrează în domeniul financiar-bancar o multitudine de responsabilități și a stabilit orientări clare, îndeosebi în legătură cu realizarea veniturilor, controlul strict al cheltuielilor, înlăturarea risipei manifestate în multe domenii, asigurarea unui echilibru deplin al mijloacelor de plată și creșterea în general a rolului sistemului financiar în controlul întregii activități economico-financiare.

În cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenară se arată foarte clar că o necesitate de prim ordin pentru buna desfășurare a activității economico-sociale, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului o constituie asigurarea unui buget echilibrat, cu un anumit excedent. Evident, îndeplinirea integrală a prevederilor planului național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1982, aplicarea cu fermitate, în toate domeniile de activitate, a cerințelor noului mecanism economico-financiar constituie elemente esențiale ale încheierii exercițiului financiar pe anul viitor cu bune rezultate. Aplicarea cu fermitate a mecanismului economico-financiar implică respectarea a numeroase cerințe, care își au fiecare în parte și împreună un rol bine definit în desfășurarea cât mai eficientă a activității economico-sociale. Deosebit de actuale apar problemele echilibrului financiar, ale realizării de economii și înlăturării risipei, ale căror aspecte le vom analiza în continuare.

**Echilibrul financiar,
condiție a autogestunii**

PENTRU stabilirea și urmărirea echilibrului financiar pe domenii sau mijloace de plată se folosesc instrumente specifice cum sînt: planul financiar centralizat, bugetul de stat, planurile de credite, balanța de plăți externe, bugetele de venituri și cheltuieli ale fiecărei unități, centrale, minister sau consiliu popular județean. Asigurarea echilibrului financiar la fiecare din nivelurile (macro sau microeconomice)

sau instrumentele menționate înseamnă depășirea veniturilor față de cheltuieli, a resurselor față de destinațiile unui excedent pentru nevoi neprevăzute.

Cerințele generale ale echilibrului financiar presupun în principal:

- stabilirea veniturilor și cheltuielilor, a resurselor și a destinațiilor acestora, în condiții de eficiență maximă, în raport cu posibilitățile actuale și în perspectivă, cu activitatea economico-socială desfășurată, atît în volum de resurse și cheltuieli, cît și în structură;
- conducerea activității în condițiile echilibrului financiar stabilit, cu atenție la abaterile negative ce intervin în execuție și cu acțiuni directe menite să consolideze echilibrul financiar stabilit, atît pentru perioada prezentă, cît și pentru cea viitoare;

- încheierea exercițiului fiecărei perioade cu economii la cheltuieli, în condițiile îndeplinirii și depășirii sarcinilor planificate; realizarea sarcinilor prin folosirea unui volum restrîns de resurse financiare; crearea de rezerve excedente, din plusuri de venituri și economii de cheltuieli.

Dacă aceste cerințe sînt generale pentru stabilirea și urmărirea în execuție a echilibrului financiar, independent de sfera de aplicare a acestora, trebuie avut, de asemenea, în vedere că între echilibrul financiar la nivel macroeconomic și cel la nivel microeconomic sînt elemente de interferență, de determinare și influență reciprocă. Aceasta scoate în același timp în evidență, cu precădere, faptul că hotărîtoare pentru desfășurarea activității de ansamblu în condiții de echilibru financiar este realizarea acestuia la nivelul tuturor unităților economice, întreprinderilor și centralelor, atît în volumul resurselor și cheltuielilor, cît și în structură.

În condițiile autogestunii economico-financiare și autofinanțării, pentru finanțarea activității de investiții și a mijloacelor circulante intervin fondurile proprii ale întreprinderilor, ce se constituie din beneficiile acestora. Nerealizarea beneficiilor planificate creează probleme în asigurarea resurselor pentru investițiile sau mijloacele circulante prevăzute în plan, un dezechilibru financiar la întreprinderea în cauză. Desigur, problema se rezolvă prin aprobarea unor credite bancare suplimentare, ceea ce implică folosirea altor resurse, creșterea cheltuielilor întreprinderii pentru dobînzile bancare. Pe plan macro se sustrag aceste resurse de la o altă destinație.

Nerealizarea obligațiilor față de stat, față de bugetul de stat, prin vărsămintele planificate în bugetele de venituri și cheltuieli ale fiecărei unități economice de stat sau cooperatiste, din

cauza unei activități economice nesatisfăcătoare, se reflectă în minusuri de resurse la fondul centralizat și implicit cu efecte asupra finanțării unor acțiuni planificate.

Uneori apar situații la unele întreprinderi de depășire a cheltuielilor față de veniturile proprii, ceea ce înseamnă pierderi de mijloace circulante care reclamă acoperire din venituri viitoare ale unității sau din alte resurse. Aceasta conduce la un dezechilibru financiar la unitate și dereglare în echilibrul financiar pe ansamblu, generată de o cheltuială suplimentară și folosirea temporară a unei resurse financiare pentru acoperire.

Desigur, situațiile cu influențe negative asupra echilibrului financiar pot fi numeroase și sînt determinate, în genere, de nerealizări ale sarcinilor de plan, de slaba gospodărire a mijloacelor materiale și bănești. Important este faptul că asemenea situații să fie operativ depistate și rezolvate prin acțiuni ferme ale organelor de conducere din fiecare unitate.

Problema echilibrului financiar în volum și structură are importanță deosebită pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență maximă. Raportul între venituri și cheltuieli, resurse și destinații, privite ca volum, determină gradul de eficiență al activității desfășurate. Acest raport trebuie analizat, gîndit și stabilit judicios în faza de elaborare a planului, dar trebuie temeinic analizat după fiecare perioadă de execuție.

Sub aspect matematic, contabil, echilibrul financiar, la nivel macro sau micro, în sensul egalității între încasări și plăți, între resurse și destinații, se realizează chiar în condițiile unei activități economice sub nivelul de eficiență stabilit prin plan, însă cu abateri în structură, și chiar de la volum, care în fapt reflectă o activitate economică sau financiară nesatisfăcătoare. Așa, de exemplu, o întreprindere care nu-și acoperă cheltuielile din veniturile proprii realizate își acoperă în fapt diferența prin credite bancare care nu pot fi rambursate, sau resurse atrase prin neplata furnizorilor ori pe alte căi decît cele prevăzute în plan, ceea ce constituie o rezolvare provizorie, deoarece mai devreme sau mai tîrziu va fi pusă în fața propriei responsabilități pentru a-și asigura din veniturile viitoare depășirea de cheltuieli din etapa curentă.

La nivelul unei întreprinderi, atît în plan cît și în execuție, în mod concret problema echilibrului financiar poate fi privită pe ansamblul activității economico-financiare a acesteia, cît și pe domenii astfel:

- venituri, cheltuieli și rezultate din activitatea economică proprie;

— resurse și destinații pentru mijloace circulante ;

— resurse și cheltuieli pentru investiții ;

— resurse și cheltuieli pentru celelalte fonduri cu destinație specială, constituite la dispoziția întreprinderii.

În ceea ce privește veniturile, cheltuielile și rezultatele, cerințele desfășurării activității în condiții de echilibru financiar reclamă să se obțină de fiecare întreprindere un volum sporit de beneficii, pe măsura potențialului economic de care dispune ; beneficiile obținute trebuie să asigure constituirea fondurilor proprii pentru dezvoltarea economico-socială, a celor de cointereseare materială a colectivelor de oameni ai muncii, precum și o contribuție la fondul centralizat al statului. Orice abatere negativă în execuție de la pozițiile de plan în volum, structură, ordine și destinațiile beneficiului creează probleme, fie de neasigurare a resurselor pentru autofinanțare, fie pentru neefectuarea vărsămintelor la fondul centralizat al statului, destinat acoperirii altor cheltuieli ale economiei.

Respectarea echilibrului planificat în ce privește resursele și nivelul stocurilor de valori materiale și alte active de natura mijloacelor circulante, în condiții de încadrare în nivelul planificat al vitezei de rotație a mijloacelor circulante constituie un obiectiv principal al desfășurării activității în condiții de echilibru financiar. Folosirea resurselor financiare peste plan de natura creditelor restante, a resurselor atrase pe seama plăților restante, cauzate de stocuri de valori materiale și alte active peste necesar constituie abateri grave în structura și volumul resurselor planificate, a echilibrului financiar, cu efecte negative asupra cheltuielilor întreprinderii și rezultatelor acesteia. A conduce activitatea de investiții, la nivel de întreprindere, în condiții de echilibru financiar înseamnă, în principal, a urmări asigurarea resurselor prevăzute în plan pentru realizarea volumului de investiții planificat, a evita efectuarea oricăror cheltuieli peste prevederile din plan, a asigura resursele necesare pentru plata ratelor scadente la creditele bancare primite în perioadele anterioare. Orice dereglare în execuție, în volum și structura resurselor și cheltuielilor pentru investiții ale unei întreprinderi provoacă implicit dereglări și abateri în echilibrul financiar al altei unități, precum și în structura echili-

brului financiar la nivel macroeconomic.

Aceleași implicații și efecte pot interveni în execuție și în ce privește veniturile și cheltuirea fondurilor cu destinație specială la dispoziția întreprinderii sau în ce privește sarcinile de export. În cazurile în care o întreprindere are plan de încasări valutare, abaterile negative față de prevederile planului respectiv afectează implicit echilibrul valutar de ansamblu, inclusiv pe cel financiar.

Folosirea mai eficientă la nivel microeconomic a instrumentelor pentru stabilirea și urmărirea echilibrului financiar, adică a bugetelor de venituri și cheltuieli, precum și la nivel macroeconomic a planurilor financiare pentru determinarea abaterilor negative de la volumul și structura planificate ale echilibrului financiar, în vederea determinării măsurilor necesare, constituie cerințe ale folosirii mai intense a pirghiilor finanțelor pentru conducerea activității economice.

Analiza periodică de către organele de conducere colectivă ale întreprinderilor, centralelor, ministerelor, a modului de execuție a bugetelor de venituri și cheltuieli și stabilirea de măsuri pentru respectarea echilibrului financiar planificat constituie o metodă perfecționată de folosire a finanțelor în conducerea activității. Organele financiar-bancare, specialiștii în domeniul finanțelor din fiecare unitate pot și trebuie să contribuie la această acțiune.

Dimensionarea strictă a cheltuielilor

ÎNTRU resursele destinate dezvoltării economice și sociale a patriei noastre și sarcina realizării de economii la cheltuielile ce se efectuează în economie, adică la consumurile materiale, bănești și de forță de muncă este o strinsă legătură. Orice economie la cheltuieli, conduce la o resursă financiară suplimentară.

Realizarea de economii, înlăturarea risipei se pot obține în toate cazurile în care intervin cheltuieli sau utilizări de resurse financiare. Acest obiectiv este valabil pentru toate unitățile și pentru toate organele participante la procesele economice și financiare. Încadrarea în nivelul planificat a cheltuielilor constituie o cerință primordială.

În cazul unităților economice din industrie, agricultura de stat, construcții-montaj, transporturi, pentru care s-au stabilit sarcini de economii prin planul național unic, încadrarea în acest nivel, luarea tuturor măsurilor pentru realizarea economiilor în nivelul prevăzut constituie obiectiv principal în anul următor. Pentru unitățile din celelalte ramuri ale economiei, eforturile de reducere a cheltuielilor în anul 1982, comparativ cu cele realizate în anul 1981 trebuie să asigure o creștere substanțială a ratei rentabilității, o sporire a beneficiilor.

Elaborarea de programe de măsuri pentru reducerea costurilor, încadrarea în nivelurile stabilite, dezbaterile lor în colectivele de oameni ai muncii și desfășurarea de acțiuni susținute pentru realizarea obiectivelor prevăzute sînt măsuri care trebuie să asigure realizarea veniturilor planificate în anul 1982.

Acțiuni de folosire economicoasă a resurselor se pot întreprinde și în domeniul utilizării fondurilor pentru investiții. Este suficient să avem în vedere că un volum sporit de investiții în curs și neterminat, de utilaje pentru montaj în stoc, cu durata de staționare pe șantier depășită, de active imobilizate în debitori, materiale și alte valori constituie o utilizare neeconomicoasă a resurselor pentru investiții, o sustragere a acestora de la alte destinații.

Depășirea nivelului total planificat al mijloacelor circulante sau pe elemente și folosirea în acest scop a unor credite bancare peste plan, a unor resurse atrase peste plan, încetinirea vitezei de rotație a mijloacelor circulante conduc implicit la irosirea și folosirea nejustificată a unor resurse financiare pentru aprovizionări peste necesar, pentru producție neterminată cu durata depășită și pentru producție fără desfacere asigurată. Evitarea unor asemenea situații, accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante constituie economii de resurse financiare, menite să consolideze echilibrul financiar pe ansamblu.

Posibilitățile de realizare a unor economii materiale și bănești sînt, fără îndoială, foarte diverse. În valorificarea lor, o contribuție sporită trebuie să aducă — alături de ceilalți oameni ai muncii — personalul din domeniul financiar-bancar prin folosirea mai intensă a pirghiilor economico-financiare.

Gh. BOULESCU
Ministerul Finanțelor

Autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială

(Urmare din pag. 8)

vaci de lapte hrănite pe bază de borhot va fi dirijat spre centrele urbane de consum numai în proporțiile necesare pentru acoperirea cererii populației și a consumurilor colective de lapte proaspăt și de produse lactate proaspete, restul producției de lapte urmind a fi prelucrată în consiliile unice agroindustriale, prin amplasarea în cadrul acestora a unor unități sau module de prelucrare corespunzătoare resurselor disponibile.

— Zerul rezultat din prelucrarea laptelui va fi folosit în furajarea por-

cilor din complexele aflate în proximitatea unităților de industria laptelui.

— Dejecțiile de la fermele de taurine și porcine vor fi folosite pentru producerea biogazului în instalații adecvate, iar nămolurile rezultate vor fi folosite ca îngrășămintă agricole.

Organizînd în acest mod producția agroindustrială se poate ajunge la sisteme agroindustriale în cadrul cărora se realizează procese economice circular active. Nimic nu se pierde, totul se transformă pînă la închiderea buclei circuitului economic.

Studiile efectuate, precum și îndemnul repetat ale secretarului general al partidului de a gîndi eliberați de

orice preconcepție dogmatică, ne conduc la concluzia că odată cu intrarea țării noastre într-un nou stadiu de dezvoltare calitativ deosebit, este necesar să se găsească noi forme de organizare a producției în cadrul unor sisteme agroalimentare integrate autoreglabile, capabile să realizeze în practică principiul autoconducerii. Acestui scop îi servesc din plin studiile menționate. Ele constituie un instrument deosebit de prețios în mina organelor locale pentru înfăptuirea autoaprovizionării populației cu produse agroalimentare. Este necesară accelerarea aplicării acestor studii spre folosul și binele general, cu efecte economico-sociale multiple.

Hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. — un amplu program de acțiune

Pregătirea condițiilor pentru realizarea sarcinilor de plan în domeniul comerțului exterior în anul 1982

ÎN ACTUALA EFAPĂ de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de trecere a României la stadiul de țară cu un nivel mediu de dezvoltare, activitatea de comerț exterior și de cooperare economică internațională dobândește un rol tot mai important în dezvoltarea generală a țării noastre, în ridicarea nivelului material și spiritual al poporului.

În condițiile accentuării procesului diviziunii internaționale a muncii, al amplificării relațiilor economice externe, cu peste 140 de țări de pe toate meridianele globului, numeroase ramuri și subramuri ale industriei românești realizează o parte însemnată a producției pentru export. Pe ansamblul producției industriale, aproximativ 30 la sută este destinată exportului, iar în unele cazuri, așa cum este situația industriei tractoarelor, autoturismelor de teren, vagoanelor, utilajelor tehnologice pentru industria materialelor de construcții, chimică, precum și în industria mobilei, confecțiilor, încălțămintei etc., producția destinată exportului este preponderentă.

Realizările anului 1981 — o premisă esențială

PORNIND de la rolul și influența pe care le au comerțul exterior și cooperarea economică internațională pentru dezvoltarea pe ansamblu a economiei, Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din 23—24 noiembrie 1981 a acordat o mare însemnatate măsurilor necesare pentru încheierea cu rezultate corespunzătoare și în acest domeniu a activității pe acest an și mai ales pentru crearea condițiilor pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan ale anului 1982.

În expunerea prezentată la această plenară, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dezvoltat în spirit realist, novator, profund științific sarcinile prioritare în domeniul comerțului exterior, sarcini izvorâte din hotărârile Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român. Referindu-se la principalele obiective stabilite comerțului exterior în actualul cincinal, s-a precizat: „Problema activității de comerț exterior, a exportului, ca problemă fundamentală a economiei noastre naționale, a bunei desfășurări a producției trebuie să fie permanent, zi de zi, în fața tuturor ministerelor, a Comitetului de Stat al Planificării, a Guvernului. Economia românească are astăzi capacitatea de a asigura un comerț exterior larg și diversificat și, pe această bază, o balanță comercială echilibrată, o balanță de plăți echilibrată, mijloacele de restituire și lichidare a datoriei externe”.

Înfăptuirea obiectivului major din domeniul comerțului exterior de a realiza o balanță comercială activă și pe această bază o balanță de plăți externe echilibrată, de a consolida rezervele valutare ale țării, impune cu necesitate ca în perioada imediat următoare eforturile tuturor celor ce lucrează în producția destinată exportului și în comercializarea produselor respective să îmbine preocupările pentru încheierea cu rezultate corespunzătoare a anului 1981, primul an al actualului cincinal, cu crearea condițiilor pentru desfășurarea activității de comerț exterior și cooperare economică internațională în anul viitor, în concordanță deplină cu sarcinile trasate acestui sector prin planul național unic de dezvoltare economico-socială.

În anul 1981 exportul a sporit într-un ritm mai accentuat decât ceilalți indicatori sintetici pe economie, respectiv cu 12,5 la sută pe total, iar pe deize libere cu 14 la sută, ceea ce a permis realizarea unei balanțe comerciale active, însă cu un excedent mai mic decât cel prevăzut prin plan, determinat, practic, de nerealizarea integrală a exportului, fenomen negativ în activitatea de comerț exterior, subliniat în lucrările recentei

plenare a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Această stare de lucruri, influențată în parte de conjunctura nefavorabilă pe piețele externe, de fenomenele de criză ce caracterizează economia mondială, a fost determinată și de neajunsuri în activitatea de producție și comercializare. Astfel, pentru unele mărfuri din programul de export nu s-au încheiat contracte pînă la nivelul prevederilor planului de export iar anumite contracte externe nu s-au executat în condițiile și în termenele convenite cu partenerii externi. Asemenea situații înregistrate mai ales la unele categorii de mașini și utilaje din sectorul construcțiilor de mașini, la nave, mijloace de transport, produse siderurgice, mobilă, încălțăminte, au dus la nerealizarea în întregime a planului de export.

Se impune, ca o necesitate obiectivă, ca o datorie a tuturor celor ce lucrează în domeniul producției pentru export și a comercializării, să acționeze cu fermitate pentru îndeplinirea planului de export, pentru realizarea tuturor contractelor externe cu termene de livrare în acest an, spre a contribui în acest fel la un excedent cât mai ridicat al balanței comerciale, la crearea unei baze solide pentru activitatea economică a anului viitor și a întregului cincinal.

Autogestiunea valutară — principiu de bază în conducerea unităților economice

PLANUL național unic de dezvoltare economică socială pe anul 1982, adoptat de Marea Adunare Națională și devenit lege, cuprinde sarcini deosebite pentru dezvoltarea de ansamblu a economiei naționale și în acest context pentru comerțul exterior și cooperarea economică internațională.

Creșterea accentuată a fondului de marfă destinat exportului și amplificarea schimburilor comerciale și a cooperării economice internaționale imbinată cu limitarea importurilor la strictul necesar și reducerea acestora sub nivelul anului 1981, reprezintă o parte însemnată a complexului de factori ce vor contribui în mod direct și nemijlocit la îndeplinirea obiectivului prioritar, de a asigura o balanță comercială activă, o balanță de plăți echilibrată, de a rambursa o parte a datoriei externe.

Îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1982 are loc în condițiile unei conjuncturi externe care continuă să se mențină în general defavorabilă pentru dezvoltarea schimburilor comerciale. O asemenea stare de lucruri, cu tendințe de accentuare, este determinată de creșterea prețului țițeiului, de accentuarea fenomenelor de criză, de inflația ridicată și de șomaj, de ridicarea de bariere în calea comerțului prin măsuri artificiale adoptate de statele industrializate, de nivelul dobinzilor care au atins în unele perioade 20 la sută la creditele în dolari. Creșterea datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare, prin solicitarea de astfel de credite generează o grea povară, o scurgere spre țările industrializate creditoare a unei părți tot mai însemnate din venitul lor național.

Perfectarea contractelor externe pentru exportul întregului fond de marfă prevăzut în planul anului viitor, în corelare cu asigurarea importului, în primul rînd al materiilor prime și materialelor de bază, de care depinde buna desfășurare a producției în toate ramurile industriei, reprezintă o direcție prioritară a activității în domeniul comerțului exterior, o latură inseparabilă a eforturilor ce trebuie depuse pentru realizarea sarcinilor stabilite comerțului exterior pe anul 1982.

Măsurile adoptate, cu sprijinul și pe baza indicațiilor nemijlocite ale secretarului general al partidului, au contribuit la încheierea unui volum însemnat de contracte externe pentru exportul anului 1982, precum și pentru importul unor materii prime și materiale de bază, în condițiile unei corelări

mereu îmbunătățite, caracterizată prin schimburi echilibrate, prin operațiuni paralele de import-export, în vederea asigurării resurselor de plată pentru toate importurile angajate.

În concordanță cu sarcinile izvorite din Legea pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială pentru anul 1982, acțiunea de contractare trebuie să se desfășoare cu intensitate maximă prin participarea activă a factorilor interesați din întreprinderile de comerț exterior și din unitățile de producție furnizoare de mărfuri pentru export, în așa fel ca pînă la 31 decembrie 1981 să se încheie contracte pentru întregul fond de marfă planificat în anul viitor, cu excepția produselor de bursă sau sezoniere ce se contractează — potrivit practicii internaționale — în cursul anului. Programele de contractări pentru perioada imediat următoare, vizează în mod deosebit mașinile, utilajele și aparatura din sectorul construcțiilor de mașini, unele produse din industria chimică mobilă, confecțiile, țesăturile și încălțămîntea, produse cu pondere în planul de export pe anul viitor, care necesită, de regulă, o perioadă mai lungă pentru producerea, pregătirea și livrarea lor.

Concomitent cu finalizarea contractelor externe se acționează pentru transmiterea la fabricile furnizoare a comenzilor și se conving de acestea toate detaliile tehnice și graficele de livrare, care, în ansamblul lor, să asigure producerea și expedierea mărfurilor în condițiile și în termenele convenite cu partenerii externi, factor esențial pentru buna desfășurare a comerțului exterior ce conduce la prețuri și parametri de eficiență superiori și care, în actuala conjunctură externă, dobîndește o și mai mare însemnătate.

Asigurarea unui caracter ferm, obligatoriu pentru ambele părți al contractelor ce se încheie pentru exporturile din anul 1982, reprezintă o altă direcție esențială în cadrul preocupărilor de acoperire în întregime cu contracte a exportului planificat.

Pornind de la experiența din ultimii ani și mai ales de la cea din anul 1981, în contractele de export pentru anul viitor se vor prevedea clauze clare, care să asigure obligativitatea partenerilor de a prelua în întregime mărfurile și prin corelare, obligații pentru unitățile producătoare de a livra produsele la termenele și în condițiile convenite prin contracte, ceea ce va da o certitudine industriei noastre asupra vinzării întregului fond de marfă planificat.

Cooperarea internațională ca resursă de creștere a eficienței schimburilor

EXPERIENȚA anului 1981 confirmă pe deplin justetea orientării de trecere în proporție crescîndă de la încheierea de contracte pentru activitatea curentă la acțiuni de cooperare și specializare în producție, la contracte de lungă durată, care să dea garanția aprovizionării cu materii prime și valorificării la export a utilajelor și instalațiilor prin execuția de obiective „la cheie” sau livrarea de utilaje tehnologice și instalații complexe pentru asemenea obiective, ce încorporează în proporție ridicată concepție și creativitate proprie.

Contractele încheiate pentru executarea de fabrici de ciment în Irak, Egipt, Pakistan, China, de rafinării sau blocuri de ulei în Siria, Turcia, Pakistan, amenajările pentru irigații în Siria și Irak precum și execuția de porturi, șosele, construcții civile și social-culturale, sînt cîteva exemple reprezentative de acțiuni, ce contribuie la o valorificare superioară prin export a unor echipamente și utilaje pe termen lung, ce vor fi continuate și extinse în acțiunea de contractare din perioada următoare cu efecte favorabile în ceea ce privește asigurarea cu contracte a exportului din anul 1982 și din anii următori.

Importanța crescîndă a comerțului exterior și cooperării economice internaționale, impune ca o necesitate obiectivă perfecționarea în continuare, în anul 1982 și în acest domeniu a noului mecanism economico-financiar, mecanism pentru care în actualul cincinal au fost create toate condițiile necesare funcționării lui depline și în întreaga complexitate. Măsurile pentru perfecționarea noului mecanism economico-financiar se vor îmbina cu aplicarea mai deplină a prevederilor Legii cu privire la întărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii financiare și valutare în activitatea de comerț exterior și de cooperare economică internațională, prin urmărirea realizării unei balanțe comerciale active și a unei balanțe de plăți, care să dea posibilitatea asigurării resurselor valutare pentru toate importurile și reducerea unei părți din datoria externă.

Pentru anul 1982 fondul de marfă destinat exportului a fost repartizat în primul rînd pentru rambursarea unei părți din

datoria externă, pentru acoperirea resurselor valutare necesare asigurării importului de materii prime și materiale de bază iar diferența pentru alte importuri. Această împărțire a exportului va mări răspunderea tuturor întreprinderilor care produc mărfuri pentru export sau sînt beneficiare de importuri pentru realizarea în întregime a planului de export, deoarece numai în măsura în care își îndeplinesc această sarcină ce le revine din planul național unic de dezvoltare economico-socială, pot efectua importurile și asigura continuitatea producției.

Echilibrul între încasări și plăți, reglementat prin balanțele întocmite pe ministere, centrale și întreprinderi, se completează cu așezarea fondului de marfă pe zone și pe țări, în așa fel ca să se asigure resursele valutare necesare efectuării importurilor și rambursării obligațiilor scadente.

În această acțiune se urmărește perseverent ca importurile de materii prime să fie realizate în principal din țările în curs de dezvoltare, folosind condițiile deosebit de favorabile create de vizitele la nivel înalt în asemenea țări și posibilitățile mult mai largi de acoperire a unor asemenea importuri prin livrări de mașini, utilaje, echipamente și alte mărfuri din planul de export. Aceste preocupări contribuie în mod direct la echilibrarea schimburilor comerciale cu toate țările, ca o componentă esențială a realizării unei balanțe de plăți echilibrate pe ansamblu.

Asigurarea fluxului neîntrerupt al aprovizionării industriale cu materii prime se bazează în acțiunea de pregătire a anului 1982, în primul rînd pe o mai accentuată folosire a resurselor de materii prime din producția internă, inclusiv pe calea unei mai depline folosiri a recuperărilor de asemenea produse și prin importul din țările socialiste — potrivit acordurilor comerciale de lungă durată și pe baza lor a acordurilor anuale în curs de definitivare și semnare — iar restul pe seama importurilor ce se contractează din alte țări.

Amplificarea și diversificarea schimburilor comerciale cu țările membre C.A.E.R., cu țările socialiste, problemă subliniată în cadrul lucrărilor recentei Plenare a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, reprezintă o direcție esențială a activității ce se desfășoară în domeniul comerțului exterior pentru pregătirea condițiilor necesare realizării planului de export și import pe anul 1982. Încheierea contractelor externe, a balanțelor comerciale și de plăți pe ministere, centrale și întreprinderi reprezintă factori esențiali ce creează condiții pentru îndeplinirea planului de comerț exterior. Realizarea efectivă a acestor prevederi impune prezența cu mărfuri pe piețele externe la termenele prevăzute în contracte, la parametri tehnici și într-o formă de prezentare care să ducă în mod nemijlocit la afirmarea produselor românești, alături de cele prezentate de concurență, la continua îmbunătățire a poziției și competitivității lor. În acest scop pregătirea planului de export pentru anul viitor, include o continuă dezvoltare și adîncire a procesului de specializare pentru export, în 1982, noi unități de producție, fiind desemnate ca exportatori specializați în așa fel ca marea majoritate a livrărilor externe să se realizeze din întreprinderi specializate pentru export, iar ministerele cu activitate de comerț exterior și centralele să acționeze ferm în concordanță cu programul stabilit pentru dotarea prioritară cu utilaje și aparatură a acestor unități, încadrarea cu cei mai buni specialiști și aprovizionarea lor corespunzătoare. Pornind de la experiența de pînă în prezent și de la prevederile legii de comerț exterior, măsurile amintite vizează atât întreprinderile ce livrează mărfurile la export, cît și pe cele ce contribuie ca subfurnizori la realizarea produselor finite, mai ales în domeniul construcțiilor de mașini. Dotarea și aprovizionarea prioritară a unităților furnizoare, la export, se corelează sub aspectul cointeresării materiale prin legea de comerț exterior, cu acordarea de premii suplimentare din beneficii, repartizarea unei părți din valuta obținută prin depășirea planului la export etc.

Acțiunile pentru pregătirea condițiilor necesare realizării sarcinilor ce revin comerțului exterior și cooperării economice internaționale în anul 1982, vizează totodată dezvoltarea și perfecționarea rețelei de comercializare externă, a service-ului și asistenței tehnice, îmbunătățirea recepției mărfurilor destinate exportului și întărirea răspunderii pentru calitatea acestora. O mai bună organizare a întreprinderilor de comerț exterior și alte măsuri, care în ansamblul lor să contribuie la sporirea eficienței, la creșterea contribuției comerțului exterior la dezvoltarea de ansamblu a economiei naționale în ritmurile și proporțiile stabilite de Directivele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român.

dr. Ion STANCIU
adjunct al ministrului
comerțului exterior și cooperării
economice internaționale

Orientări în dezvoltarea construcțiilor de mașini (I)

ETAPA ACTUALĂ de dezvoltare a economiei românești este caracterizată prin profunde mutații calitative, prin amplificarea factorilor intensivi ai creșterii, cu consecințe directe asupra creșterii susținute a productivității muncii și sporirii eficienței întregii activități. În acest cadru, în condițiile dezvoltării dinamice a întregii economii naționale, se acordă prioritate ramurilor propulsoare de progres tehnic, implicit subramurilor de înaltă tehnicitate ale industriei construcțiilor de mașini, în special a celor de mașini-unelte de prelucrat metale prin diferite procedee și a mijloacelor de automatizare.

O dezvoltare dinamică, în concordanță cu cerințele economiei

PORNIND DE LA începuturi modeste, industria constructoare de mașini a cunoscut în ultimele decenii ritmuri înalte de dezvoltare, astfel încât ponderea ei în producția industrială, în gradul de ocupare a forței de muncă și în produsul social a crescut în mod continuu (tabelul nr. 1)

În anul 1980, construcția de mașini reprezenta 40% din contribuția industriei la crearea venitului național. În totalul ramurii, electrotehnica și electronica dețineau în anul trecut circa 1 / 5. În perioada 1965—1980 industria construcțiilor de mașini a crescut de aproape 9 ori, cu un ritm mediu de circa 16% ; producția realizată în 1980 a fost de peste 1,8 ori mai mare față de 1975. În anii construcției socialiste au fost puse bazele unei industrii moderne de tractoare, mașini agricole, autobuscule de mare gabarit și tonaj, autotu-

risme de oraș și de teren, a fost înlocuită tracțiunea cu abur cu tracțiunea electrică, prin realizarea de locomotive Diesel-electrice, Diesel-hidraulice de puteri diferite.

În ultimii ani, industria construcțiilor de mașini a asimilat și modernizat un număr însemnat de produse — unele constituind premiere. Această activitate a cuprins, practic, toate sectoarele productive ale acestei ramuri, fie că este vorba de produse de gabarite mari (locomotive diesel-hidraulice de 2400 CP, mineralierul de 55 000 tdw, platformele marine de foraj, buldozerul pe pneuri de 610 CP cu acționare electrică, buldozerul pe șenile de 550 CP, excavatoarele de mare capacitate), fie de utilaje tehnologice, mașini-unelte pentru prelucrări de piese cu diametre mari, instalații tehnologice pentru foraj cu diametrul de 5000 mm, mașini-unelte specializate și centre de prelucrare multifuncționale, fie de echipamente complexe din ramura electrotehnică, electronică și automatizări (tipuri speciale de mașini electrice, echipamente electronice pentru comenzi numerice și automate programabile echipamente periferice pentru conducerea proceselor tehnologice cu calculator electronic, echipament periferic pentru utilizarea în economie a tehnicii de calcul și extinderea rețelei de informatică). Construcția de mașini a participat cu echipamente, utilaje și instalații de material rulant la realizarea marilor sisteme hidroenergetice, a miilor de obiective industriale amplasate în toate zonele țării. S-au realizat mari combinate în orașele Iași, Bistrița-Năsăud, Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova, cu profil de utilaje tehnologice complexe pentru industria metalurgică, petrolieră, minieră, chimică, a materialelor de construcții. O contribuție din ce în ce mai mare în realizarea acestor obiective ca și în exportul țării o are industria electrotehnică și electronică. Încă în anul 1967 a fost aprobat primul program de dotare a economiei naționale cu tehnică de calcul, pe baza celor mai moderne tehnologii la momentul respectiv, s-a abordat în mod integrat fabricația de componente electronice, fabricația de calculatoare, dezvoltarea cercetării proprii în aceste domenii, precum și pregătirea cadrelor.

Ca urmare a acestei dezvoltări, industria construcțiilor de mașini acoperă în prezent cea mai mare parte a necesarului de produse pentru investiții ale economiei și bunuri de larg consum pentru populație. Gradul de acoperire a necesarului intern cu produse din profilul construcțiilor de mașini crește continuu. La utilajele energetice, mijloace de transport feroviar este de 100%, la utilajele petroliere 95%, echipamente telefonice și de transmisie prin curenți purtători 90% etc. Paralel cu creșterea

gradului de acoperire din producția internă a necesarului diferitelor ramuri ale economiei, au loc, deopotrivă, creșterea gradului de integrare (reducerea importurilor din producție) și a volumului de export.

Realizările obținute în dezvoltarea industriei constructoare de mașini, în mai buna structurare a producției sînt evidente. Cu toate acestea, așa cum s-a arătat la recenta plenară a C.C. al P.C.R., se mai mențin o serie de deficiențe, care frînează atingerea unor realizări la nivelul exigențelor actuale. Între acestea, menționăm faptul că ciclurile de asimilare sînt uneori foarte lungi ca durată, datorită în cea mai mare parte necorelării între fazele de asimilare, neasigurării ritmice a bazei tehnico-materiale și neprimirii la termen a produselor de la colaboratori. Pe de altă parte, modul în care se execută fazele cheie în procesul de asimilare (în mod deosebit proiectarea constructivă și omologarea produselor) nu asigură întotdeauna atingerea performanțelor stabilite în exploatare.

Prioritate subramurilor de înaltă tehnicitate

MODERNIZAREA PERMANENTĂ a economiei naționale, ca și creșterea eficienței economice presupun dotarea industriei cu utilaje și echipamente de prim rang, cu un înalt grad de automatizare, agregatizate și de mare randament, mașini care să permită folosirea în producția industrială a celor mai moderne tehnologii de fabricație. Odată cu creșterea performanțelor, produsele fabricate trebuie să fie realizate cu consum de materiale și energie mult mai mici.

În concordanță cu orientarea fermă spre asigurarea unui rol preponderent al factorilor intensivi în economie, industria constructoare de mașini este orientată spre realizarea unei structuri moderne, spre dezvoltarea cu precădere a subramurilor de înaltă tehnicitate în stare să asigure sporirea accentuată a eficienței economice. După cum s-a arătat la Congresul al XII-lea al P.C.R. construcția de mașini va continua să fie ramura cu cea mai dinamică dezvoltare, crescînd într-un ritm de aproape 12% anual. Industria electrotehnică și electronică va cunoaște o creștere de circa 13% anual, iar producția de mașini-unelte va spori pe cincinal de 2,2 ori. Producția industriei de mecanică fină va crește de aproape 3 ori, asigurînd practic întregul necesar de echipamente hidraulice și pneumatice, precum și elemente pentru cibernetizarea întregii producții. Construcția de mașini abordează în

Tabelul nr. 1

Industria constructoare de mașini	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980
Ponderea în :							
— produsul social	6,2	11,7	10,0	10,6	15,3	22,0	25,5
— producția industrială	13,3	18,8	24,0	21,2	25,0	30,5	34,0
— exportul țării	4,2	6,1	16,7	18,6	22,8	25,3	28,2
— forța de muncă	8,2	8,2	9,1	9,5	10,7	14,5	13,4

prezent **domenii noi** (aeronautică, motoare diesel-rapide, echipamente specializate pentru exploatarea miniere-petrol-gaze naturale), precum și astfel de **subramuri ale tehnicii de vîrf cum ar fi microelectronica, tehnica de calcul, automatizări de procese prin sisteme evaluate** cum sînt sistemele distribuite de conducere automatizată a proceselor, centrale telefonice automate electronice, teste automate cu calculator etc.

Dezvoltarea industriei și modificarea structurii acesteia potrivit restricțiilor determinate de dificultățile în asigurarea materiilor prime și energiei se va realiza și în condițiile unei restructurări radicale a producției în construcția de mașini, care trebuie să asigure și echipamentele pentru **promovarea tehnologiilor viitorului**. Iar aceste tehnologii, prin care se pun în valoare resurse de materii prime obținute în condiții dificile și cu conținut de substanță utilă redus necesită un consum mai mare de echipamente tehnologice. Ilustrarea acestei tendințe o vom face prin câteva exemple deosebit de concludente. Astfel, pentru a produce 1 000 tone abur/oră sînt necesare 6 000 tone echipamente în ipoteza utilizării drept combustibil a păcurii sau gazelor naturale, 13 000 tone în cazul folosirii lignitului și 250 000 tone în varianta întrebunînării și stururilor bituminoase. Deci, pentru obținerea unei cantități de energie utilă, nevoile de echipamente cresc considerabil pe măsură ce folosim combustibil cu o valoare energetică din ce în ce mai redusă.

În hidrocentralele mari, realizate în perioada anilor 1970, s-au consumat în medie 1,5 tone metal/MW instalat, în timp ce la microhidrocentralele prevăzute a se realiza în perioada anilor 1982—1990 consumul va fi de peste 10 tone metal/MW instalat, iar pentru forarea unei sonde necesarul de agregate și echipamente se mărește de câteva ori pe măsură ce crește adîncimea de foraj sau se forează în mare. Este de relevant că această creștere a nevoilor cantitative de echipamente este însoțită și de amplificarea complexității prin adăugarea elementelor de automatizare, supraveghere și conducere a proceselor tehnologice. În mod similar, pentru exploatarea zăcămintelor de minereuri sau agenți energetici, zăcămintele care sînt din ce în ce mai sărace sau mai greu accesibile (adîncimi mari, exploatare „Offshore” sau în regimuri cu climat neprielnic), efortul tehnic care trebuie desfășurat pentru a obține o unitate de materie sau o unitate de energie necesită mobilizarea unor mijloace tehnice cu mult mai mari decît cele cu care ne-am obișnuit pînă în prezent. Chiar trecerea de la centralele cu combustibili fosili spre centrale nucleare implică mutații importante și creșteri foarte mari de complexitate la nivelul producătorilor de echipamente energetice și a celor care asigură un grad ridicat de securitate în exploatare. Corespunzător, vor trebui dezvoltate în anii 1982—1985 echipamentele de producție a acestor instalații și mijloace tehnice, astfel încît crizei de materiale și re-

surse energetice să i se răspundă printr-o creștere a efortului industrial.

Dezvoltarea în continuare a industriei rămîne o condiție obiectivă și necesară a progresului societății. Mutațiile care s-au produs în ultimii ani impun însă ca aceasta să se facă mai selectiv, mai eficient, cu un efort mai mare de creativitate tehnică decît în prezent. În cadrul acestei evoluții, industria constructoare de mașini — care integrînd în mare măsură activitatea de cercetare și dezvoltare tehnologică realizează valori adăugate „cumulate” deosebit de mari, iar prin profilul fabricației sale și în același timp prin destinația produselor este purtătoarea progresului tehnic în toate ramurile de activitate economică și socială — va înregistra ritmuri de creștere mai mari, devansînd celelalte ramuri industriale.

Industria constructoare de mașini nu-și va putea însă îndeplini rolul său de „purtătoare de progres tehnic și de înzestrare a economiei” decît printr-un **efort deosebit de înnoire a produselor, a metodelor de fabricație și o contribuție mult sporită a activității de cercetare științifică și inginerie tehnologică**. Asimilarea de produse noi reprezintă, în acest context, unul din procesele fundamentale care condiționează în mod hotărîtor promovarea progresului tehnico-științific în producția materială, sporirea în ritm înalt a productivității muncii, în genere a eficienței întregii activități, îmbunătățirea calității și creșterea gradului de competitivitate a produselor industriei românești. **„În condițiile actuale — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — cînd pe plan mondial schimbarea produselor și a tehnologiilor se produce într-un ritm extrem de rapid, paralel cu ridicarea calității trebuie să acționăm energic și permanent pentru înnoirea și modernizarea produselor, reproiectarea mașinilor și utilajelor, perfecționarea tehnologiilor de fabricație. Avem datorită să facem totul pentru ca perfecționarea și performanțele produselor românești să țină pasul cu cerințele progresului tehnic pe plan internațional”**.

Locul asimilării de produse noi în cadrul acestor procese poate fi și mai bine înțeles dacă este abordat în contextul altor căi, direcții și factori de promovare a progresului tehnic și de creștere a productivității muncii. Astfel, este cît se poate de sugestiv faptul că asimilarea de produse noi permite — uneori în limite destul de largi — promovarea progresului tehnic și științific chiar și în condițiile în care înzestrarea tehnică rămîne relativ constantă sau crește mai lent. În perioada anilor 1950—1975, în care s-au realizat mari progrese în asimilarea de noi produse, productivitatea muncii în industria românească a crescut de 6,7 ori, în timp ce înzestrarea tehnică a muncii a sporit de 3,5 ori.

Importanța asimilării de produse noi sporește atît în legătură cu faptul că pe plan mondial procesul de înnoire a produselor este deosebit de alert — după unele aprecieri 60% din produsele existente au o durată de via-

ță de cel mult 3 ani — cît și în legătură cu faptul că produsele fabricate, gradul lor de modernizare, capacitatea lor de a satisface anumite nevoi în mod complex, la nivel calitativ superior în raport cu produsele existente reprezintă, în cele din urmă, substanța, încărcătura care caracterizează în mod unilateral gradul de utilizare a bazei tehnico-materiale și umane a producției. În mod necesar, nivelul de înzestrare tehnică și calitatea acestuia trebuie să-și găsească reflectarea în gradul de înnoire, de modernizare a producției. Altfel, eficiența economică nu crește satisfăcător, la nivelul posibilităților decurgînd din cuceririle revoluției tehnico-științifice contemporane. Tocmai de aceea, asimilarea de produse noi nu trebuie înțeleasă cituși de puțin ca fiind un proces independent în raport cu celelalte forme de promovare a progresului tehnico-științific, ci ca un proces aflat în strînsă legătură cu creșterea gradului de înzestrare tehnică a muncii, pregătirea cadrelor etc., ca o verigă dintre cele mai importante ale aplicației rapide, eficiente, pe scară largă a cuceririlor științei și tehnicii în producție și, prin aceasta, de accelerare a creșterii productivității muncii.

În vederea îmbunătățirii activității de introducere a progresului tehnic care să fie concretizat prin scurtarea duratei de asimilare (cercetări-proiectări-prototipuri, omologarea pregătirii tehnologice — servii zero omologate, punerea în fabricație) în condițiile diversificării cerințelor tuturor sectoarelor economiei naționale precum și a exportului apare necesară aplicarea unor măsuri avînd atît caracter organizatoric cît și tehnic. Astfel la asimilarea de produse cu caracter individual ar fi necesar ca **instituțiile de profil coordonate de instituțiile centrale să aibă în sarcină realizarea studiilor la seriile unitare de produse pe baza tipizării — definirea caracteristicilor constructive și funcționale în cadrul seriilor și verificarea acestora pe prototipuri reprezentative. Activitatea de asimilare a produselor încadrate în această categorie să revină întreprinderilor industriale, care dispun de tehnologia de fabricație și dotarea tehnică corespunzătoare. Pentru aceasta este necesară organizarea mai bună a compartimentelor sau nucleelor de constructor șef la întreprinderile industriale. În același timp, la baza asimilărilor trebuie să stea studii bine fundamentate de marketing de prognoză tehnică pentru orientarea întregului proces de asimilare pe perioade mai lungi. În fine, ar trebui să se îmbunătățească criteriile metodologice ale procesului de cercetare-asimilare, punîndu-se la bază criteriile economice (costuri minime în fabricație și în exploatare, consum de materiale și de energie mici, domenii de utilizare cît mai mari, productivitate sporită în fabricație și în exploatare).**

dr. ing. Barbu Gh. PETRESCU
director general adjunct
al Institutului Central
de Cercetări Economice

DEZBATERE „R. E.”

CONCEPTE ȘI MODALITĂȚI

DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII INDUSTRIALE (IV)*

O PROBLEMA larg dezbătută de participanții la dezbateră a constituit-o și necesitatea perfecționării activității de cooperare, ca una din laturile inseparabile ale adâncirii procesului de specializare a industriei, a creșterii eficienței economice. În același context au fost abordate și unele laturi ale adâncirii cooperării interuzinale printr-o mai largă antrenare a industriei mici. În cele ce urmează publicăm opiniile formulate de participanții la dezbateră asupra unora din principalele aspecte investigate.

Cooperarea — un mecanism ce se cere perfecționat

Dimitrie Aneuța — „Este inutil să spunem că adâncirea specializării producției este de neconceput fără o cooperare între diferitele întreprinderi. Numai că, de ani de zile, se constată că această cooperare — cu toate laturile ei pozitive — se desfășoară greoi, fie sub raportul respectării termenelor de livrare a comenzilor, fie sub cel al prețurilor sub care se livrează produsele din cooperare. Iată de ce aș dori mai întâi să mă opresc asupra necesității unor delimitări conceptuale ale procesului de cooperare și, apoi, să fac unele propuneri cu privire la prețurile practicate între întreprinderile care cooperează în producție.

După părerea mea, definirea unitară a conceptului de cooperare în producție are importanță practică pe cel puțin trei planuri, și anume:

a) pe planul legislației cooperării, întrucât consider că se impune o **reglementare specială și cât mai completă a contractului de livrare în cooperare**, ca tip special de contract, ceea ce presupune formularea precisă a conținutului noțiunii de cooperare, ca fapt economico-juridic distinct. În prezent, reglementările privind cooperarea, dispersate în numeroase acte normative, nu definesc conceptul, ceea ce face ca în practică fiecare să înțeleagă cum crede de cuviință sensul noțiunii;

b) pe planul organizării activității de cooperare, **reactivarea organelor de specialitate pentru activitatea de cooperare în producție, în structura organizatorică a întreprinderilor și centralelor**. Se constată că, în practică, există deosebiri de organizare și funcționare a serviciilor de cooperare, determinate tocmai de sensurile diferite ce se dau acestui concept. De aici rezultă dificultăți în desfășurarea relațiilor zilnice de muncă între furnizorii principali și rețeaua lor de subfurnizori, uneori foarte numeroși, fiecare având câte un serviciu de cooperare altfel profilat;

c) pe planul metodologiei statistico-economice și de calcul a eficienței. Factorii luați în evidențele statistice și în calculele de eficiență depind direct de conținutul care se atribuie noțiunii de cooperare, astfel încât evidențele pot diferi de la o unitate la alta, dacă noțiunea este înțeleasă în mod diferit. Totodată, sînt de părere că un concept de cooperare care să orienteze activitatea practică în funcție de cerințele specializării în producție și ale creșterii eficienței producției, ar trebui să ia în

considerare și **prețurile practicate între întreprinderile care cooperează**.

Relația de cooperare presupune activitatea coordonată a două sau mai multe întreprinderi, în vederea realizării unui produs complex prin asamblarea mai multor componente simple (subansamble, organe de mașini, piese etc.), produse pe capacități specializate corespunzătoare, sau prin executarea pe capacități, de asemenea, specializate, a unor faze ale procesului tehnolo-

Participanții la dezbateră: prof. dr. **Ion Șiclovan**, de la Academia „Ștefan Gheorghiu”; ing. **Ion Crișan**, director general al Institutului central de cercetări tehnologice pentru construcția de mașini; **Ion Popa**, prim-secretar al Comitetului de partid al sectorului 2 al municipiului București; **Ion Rozanide**, șef serviciu organizarea conducerii și producției, Direcția de organizare și control și **Ion Calboreanu**, șef serviciu, Direcția generală tehnică din M.I.C.M.; **Gheorghe Bratoloveanu**, Consiliul de coordonare în construcția de mașini și metalurgie; ing. dr. **Ioan Istoc**, director în Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie; ing. dr. **Ion Hera Bucur**, cercetător în Institutul de cercetări științifice, inginerie tehnologică și proiectare sectoare calde în construcția de mașini; ing. dr. **Corneliu Russu**, director al Institutului pentru economia industriei; **Paul Protopopescu**, director în Direcția de metalurgie și construcția de mașini și **George Lazaride**, director adjunct din Comitetul de Stat al Planificării; **Dimitrie Aneuța**, director adjunct al Centralei Industriale de utilaj tehnologic și material rulant București; **Ion Simionescu**, șef serviciu specializare-cooperare, întreprinderea „Grivița Roșie”; **George Grosu**, șef atelier proiectare întreprinderea de mașini grele București; **Mihail Matecescu**, șef serviciu organizare-control, întreprinderea „1 Mai” Ploiești; **Cecilia Manițiu**, cercetător, Institutul de economie socialistă; **Camelia Cămășoiu**, cercetător, Institutul de economie socialistă; **Vasile Boescu** și **Corneliu Barnea** din partea redacției „Revistei economice”.

gic (turnare, forjare, tratamente termice, anumite prelucrări mecanice etc.). De aici rezultă o serie de trăsături specifice atât pentru părțile contractante, cât și pentru relația juridică dintre ele (drepturi, obligațiuni). Furnizorul final este altceva decât beneficiarul (cumpărătorul), iar subfurnizorul este altceva decât vânzătorul dintr-un contract comun de vânzare-cumpărare. Într-un contract de furnizare de produse în cooperare, **furnizorul final trebuie să aibă o poziție supraordonată față de subfurnizori**, în înțelesul că trebuie să aibă atât dreptul cât și obligația de a urmări, în cursul fabricației, respectarea strictă a condițiilor tehnice ale subansamblelor ce urmează a fi montate pe produsul finit, de a da consultații tehnice subfurnizorilor și, mai ales, de a determina modificări de concepție și proiect, în funcție de cerințele calității și nivelului tehnic ale produsului final. Un furnizor principal, care nu are prin lege competențe, nu își

poate îndeplini rolul său economic impus de specificul tehnic al cooperării pe bază de specializare organologică și tehnologică și ca urmare rămîne un simplu cumpărător, iar relația juridică respectivă nu mai poate fi o relație adevărată de cooperare, ci o simplă furnizare de produse.

Necesitatea acestei relații de subordonare tehnică, între furnizorul principal și subfurnizori decurge din faptul că între produsul complex și subansamblele din care este compus există mult mai multe corelații și interdependențe tehnice decît între un material oarecare și produsul finit corespunzător. Dependența activității economice și tehnice a furnizorului principal, de modul în care sînt concepute și executate subansamblele de către subfurnizori este, din această cauză, mult mai mare decît dependența unui producător oarecare de furnizorii săi de materii prime sau materiale. În aceste strînse dependențe tehnico-economice dintre furnizorul principal și subfurnizori apare clar că procesul cooperării nu aparține decît în mică măsură sferei circulației, în cea mai mare măsură el fiind un fapt de producție, în timp ce livrarea comună de produse aparține în întregime sferei circulației.

Dat fiind faptul că marea majoritate a prețurilor subansamblelor din cooperare sînt aprobate de minister, este necesar să se solicite aprobarea din partea Comitetului de Stat pentru Prețuri și a Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, ca **prețurile de vânzare ale componentelor prevăzute în planul de cooperare și realizate în cadrul centralei, să fie stabilite de conducerea colectivă a acesteia, fără însă a fi afectat negativ nivelul prețului de vânzare și al costului produsului final**. Prin aceasta, cel puțin în cadrul centralei, ar exista posibilitatea de a se stabili, prin reglarea ratei rentabilității, prețuri stimulante pentru beneficiarul de cooperare, determinîndu-l pe acesta să devină un factor activ în activitatea de specializare și cooperare în producție. În același timp, întreprinderea furnizoare nu este dezavantajată, deoarece influențele rezultate din reducerea prețurilor de vânzare se rogăsese în indicatorii de plan primiți, fiind astfel stimulată să realizeze în continuare reducerea cheltuielilor de producție și creșterea beneficiilor.

O concordanță deplină între posibilități și cerințe

Cecilia Manițiu — „Sînt, într-adevăr, multe acțiuni bine desfășurate în unele întreprinderi pe linie de cooperare. Dealtfel, pe parcursul dozbaterii, au fost prezentate cîteva experiențe bune, soldate cu o eficiență ridicată. Din păcate, în domeniul respectiv, așa cum au afirmat mai mulți antevorbitori, există o serie de neajunsuri, care frizează buna derulare a activității de

* Primele părți ale dezbaterii au fost publicate în „Revista economică” nr. 43, 44 și 46.

cooperare, eficiența acesteia. După părerea mea principalele deficiențe cu care se confruntă încă unele întreprinderi în relațiile lor de cooperare sînt: a) greutatea în acceptarea comenzilor și frecvența litigiilor precontractuale; b) nerespectarea termenelor de livrare contractate și c) livrarea de componente uneori necorespunzătoare calitativ — toate contribuind în ultimă analiză la nerealizarea planurilor de cooperare.

O altă problemă cu care se confruntă cooperarea interuzinală o reprezintă deficitul de componente la nivelul producției de ramură, ceea ce înseamnă și deficit de capacități specializate în producția de componente. Este incontestabil că asigurarea capacităților specializate constituie principala cerință pentru adîncirea specializării și îmbunătățirea cooperării în producție. După opinia mea, în viitorul apropiat va trebui însă să se accentueze perfecționarea și instituționalizarea relațiilor dintre unități economice independente din punct de vedere juridic, dar profund interdependente din punct de vedere tehnologic și economic.

Apreciem că în orientarea noastră generală, atenția ar trebui îndreptată nu numai spre aspectele investiționale ale problemei, sau asupra celor pur tehnice (tipizare, standardizare, proiectare etc.), ci și spre rezervele care există în perfecționarea organizării muncii, ca și în îmbunătățirea și completarea cadrului normativ al specializării organologice și al acestei cooperări specifice, care leagă strîns un furnizor principal de rețeaua sa de subfurnizori participanți la realizarea aceluiasi produs final. În mod concret cooperarea ar presupune:

1. Trecerea de la «programe de cooperare» la «plan de stat de cooperare» pe bază de specializare, prin transformarea indicatorilor gradului de specializare și cooperare în obiective ale planului de stat, cu toate implicațiile unor asemenea obiective.

2. Individualizarea procesului de specializare și cooperare în producție în sistemul informațional de stat (întreprindere, centrală, minister), precum și în dările de seamă statistice.

3. Forme de organizare proprii, care să constituie în mina conducerii un instrument specializat pentru problemele de profilare a producției și de organizare a cooperării, capabil să acționeze pe termen lung și să asigure buna desfășurare și continuitatea cerută de lege în raporturile de cooperare.

4. Tip de contract propriu, cu reglementări adaptate specificului relațiilor de cooperare pe bază de specializare în producție și cu model propriu de contract tip.

5. Corelarea sistemului stimulentele materiale și a altor pîrghii financiare cu realizarea indicatorilor planului de stat de cooperare pe bază de specializare.

6. Reglementarea unitară a principalelor probleme de profilare a producției, specializarea și cooperarea în producție, într-un corp comun de legislație a cooperării, care să reflecte sistematic și cît mai complet strategia unitară a statului în acest domeniu și să servească scopurilor acesteia.

Mihai Mateescu — „Eu aș vrea să mă refer la problema cooperării pornind de la experiența întreprinderii «1 Mai» și a Centralei industriale de utilaj petrolier Ploiești. Apreciez că, organizatoric,

la nivelul ministerului, centralei și întreprinderii, cooperarea este bine stabilită, și se desfășoară relativ normal pentru o categorie de produse și mai puțin normal pentru altele. Noi cooperăm cu peste 350 de întreprinderi pentru diferite produse, subansamble și repere. Cooperările se realizează, de regulă, între întreprinderile centralei și alte întreprinderi din cadrul ministerului la piese turnate, forjate și diferite ansamble și subansamble.

Am constatat că dacă planul este dat rațional și are o fundamentare judicioasă la piese turnate și forjate, atunci și cooperările decurg normal. În această direcție ne avantajează faptul că, în cadrul centralei, avem o întreprindere specializată la Cîmpina, unde am reușit să obținem cea mai mare comandă de piese turnate și forjate pentru toate unitățile centralei. Totuși, în stabilirea planului sau a cotelor de piese turnate și forjate nu întotdeauna se ține seama de capacitățile și posibilitățile de realizare ale întreprinderilor. Or, pornind cu niște sarcini care depășesc posibilitățile, sîntem puși în situația ca încă de la începutul activității de plan să nu putem satisface cerințele, atît ale întreprinderilor din centrală, cît și a altora din afara centralei. Mă refer la Întreprinderea de utilaj petrolier din Tîrgoviște, căreia i se dau sarcini mai mari decît posibilitățile pe care le are. De aceea, și centrala și întreprinderea trebuie să acționeze pe toate căile pentru creșterea gradului de utilizare a capacității, în așa fel încît să se poată realiza sarcinile de piese turnate din oțel pentru unitățile beneficiare.

Referitor la cooperarea pe produs, aș împărți problemele în două: dacă e vorba de produse tradiționale sau de unele produse noi, ca instalația de foraj pentru sapele cu role, există, în general, o cooperare bună, furnizorii realizînd, de regulă, produse de același fel în fiecare an, bineînțeles în cantități diferite. Al doilea gen de cooperare l-aș împărți tot în două: pentru utilajele tehnologice și utilajele complexe unde cooperarea se desfășoară destul de greoi, datorită faptului că întotdeauna intervin lucruri noi. Am în vedere la această categorie și produsele noi.

Aș vrea să arăt că, deși prezintă avantaje serioase, cooperarea nu poate merge chiar așa de departe. În întreprinderea «1 Mai»-Ploiești, analizîndu-se posibilitățile de încadrare în costurile de producție și creșterea productivității muncii, sporirea eficienței în general, s-a ajuns la concluzia să se renunțe la unele cooperări. În acest sens aș vrea să arăt că, la începutul anului acesta, am făcut unele studii și, pe baza lor, am renunțat la o serie de cooperări cu unele întreprinderi din Moldova din nordul țării, datorită distanței de transport cît și a prețului de livrare la care le obțineam. Deci, la stabilirea planului de cooperare se impune un calcul de eficiență economică.

Mica industrie în procesul de specializare-cooperare

Corneliu Russu — „Realizarea unei dezvoltări intensive a industriei pe baza celor mai noi cuceriri ale progresului

tehnico-științific impune, printre altele, folosirea cu maximă eficiență a resurselor materiale și umane de care dispune economia națională și creșterea continuă a gradului de valorificare a acestora. Avînd o contribuție însemnată la dezvoltarea producției materiale, industria mică asigură, în special în calitate de complement al marii industrie, satisfacerea într-o măsură tot mai mare a nevoilor de consum productiv și a cerințelor populației. Totodată, aceasta contribuie la adîncirea specializării și cooperării în producție cu efecte economice directe la nivelul fiecărei întreprinderi cît și al economiei naționale. Aș dori ca în special din acest ultim punct de vedere să abordez în dezbaterea noastră și problema micii industrie și a raporturilor ei cu procesul specializării-cooperării.

Industria mică, care de circa doi ani polarizează eforturile specialiștilor și în organizare, și în economie, și în probleme de producție, cuprinde o activitate cu largi perspective, care se înscrie deplin în conceptul de specializare-cooperare. În fond, care sînt rațiunile dezvoltării industriei mici?

Prima este aceea de a asigura o utilizare integrală a potențialului de resurse materiale și umane existent pe plan național. A doua, este vorba de diversificarea produselor și serviciilor. A treia, de a exista în calitate de complement al industriei mari. Ei bine, în această a treia rațiune de complement al marii industrie, industria mică se pretează admirabil la această specializare, în sensul că unități ale industriei mici pot acționa în calitate de subfurnizori ai întreprinderilor mari, ai întreprinderilor republicane, degrevînd o bună parte din eforturile pe care le fac acestea pentru a-și asigura o serie întregă de repere importante, secundare, o serie de subansamble. Iată, deci, ce aport considerabil poate avea această mică industrie specializată și în cooperare cu marea industrie la diversificarea considerabilă a producției. Pentru că această specializare, în fond, oferă teren de realizare a unei simbioze care ne părea paradoxală, dar care există, aceea că, pe de o parte, să antreneze tipizarea, modernizarea produselor, iar pe de altă parte, prin intermediul modularizării să asigure acestora diversificarea enormă care se impune și pe piața noastră internă și în relațiile externe.

Ion Bratoloveanu — „Legat de rolul industriei mici sînt cu totul și cu totul de acord cu tovarășul Russu; industria mică trebuie înțeleasă așa cum de fapt se înțelege și în multe alte părți ale lumii. Industria mică nu trebuie neapărat să rezolve anumite probleme gospodărești mărunte. Ea trebuie să fie, îndeosebi, un principal ajutor al industriei mari, cu toate avantajele sociale și economice pe care le aduce această industrie mică. Toată lumea de aici cunoaște că marile întreprinderi din Japonia, de exemplu, care s-au impus prin productivități deosebit de ridicate, cu costuri de producție foarte reduse, au făcut aceasta prin intermediul industriei mici.

Important în momentul de față, după părerea mea, este că în contextul dezvoltării industriei mici să se asigure

(Continuare în pag. 19)

TRANSFORMAREA ROMÂNIEI ÎNTR-O ȚARĂ CU NIVEL MEDIU DE DEZVOLTARE*)

— opțiuni, trăsături, exigențe —

Repere ale dezvoltării industriei

DEZVOLTAREA în continuare a industriei românești necesită, între altele, și o creștere a numărului personalului ocupat în această ramură. În industrie și în general în sectorul secundar mai pot fi ocupate câteva sute de mii de persoane, astfel încât în 1985 să se atingă o pondere a populației ocupate în industrie și construcții de circa $\frac{1}{2}$ din total.

Resurse de forță de muncă care pot fi atrase pentru dezvoltarea industriei există cu deosebire în județele comparativ mai puțin dezvoltate. De asemenea, în mediul rural există un important număr de femei care ar putea lucra în activități industriale și neagricole în comunele în care locuiesc, există, de asemenea, în numeroase orașe un număr de femei casnice care ar putea fi atrase în industrie și în alte ramuri.

Continuarea procesului de industrializare în condițiile specifice ale folosirii resurselor de muncă prezintă o serie de particularități. Astfel, în județele dezvoltate industrial, ca și în orașele mari puternic industrializate, care dețin deja cea mai mare pondere în producția industrială a țării, industria se va dezvolta cu deosebire pe căi intensive, prin reutilări tehnice, prin lărgirea și modernizarea unităților existente, pe seama creșterii productivității muncii. Aceasta înseamnă că noi și importante obiective industriale nu vor mai fi create în municipii ca București, Brașov, și, probabil, Ploiești, Timișoara etc. O asemenea orientare a Congresului al XII-lea conferă prin excelență dezvoltării industriale a țării un caracter intensiv. Noi obiective industriale urmează să fie create cu deosebire în județele comparativ mai slab dezvoltate, în orașele mai mici, insuficient industrializate, în viitoarele orașe și centre agroindustriale și în comune. Această dezvoltare a industriei este capabilă să asigure continuarea industrializării și, în același timp, valorificarea înaltă a resurselor disponibile de muncă ale economiei, cu toate consecințele pozitive ale unei ocupări mai înalte și mai eficiente pe planul rezultatelor generale ale activității economice și sociale, ca și pe plan politic și al înlăturării consecvențe a principiilor democrației socialiste, care pretinde, în primul rând, asigurarea, pentru fiecare cetățean în stare să muncească, a unui loc de muncă potrivit aspirațiilor și pregătirii sale.

Realizarea acestei dezvoltări a industriei (extensivă atunci când este vorba de județele și localitățile mai puțin

dezvoltate și de comune), care presupune, pe lângă creșterea de mari și puternice unități industriale, dezvoltarea mai rapidă a industriei mici — obiectiv deosebit în actualul cincinal — dar și a industriei de dimensiuni mijlocii, este chemată să aducă soluții esențiale problemei repartizării teritoriale raționale a forțelor de producție. Pe această cale se va realiza obiectivul atingerii în fiecare județ, în anii 1981—1985, a unei producții globale minime de 70 mii lei pe locuitor, din care în industrie de minim 50 mii lei.

O caracteristică esențială a industrializării în actualul cincinal devine restructurarea industriei, după cum se cunoaște, în următoarele direcții: reducerea ritmurilor de creștere în siderurgie (paralel cu îmbunătățirea calitativă a producției de oțel), în chimia de mare tonaj, inclusiv în petrochimie, în industria cimentului, în industria sticlei și a porțelanului etc.; dezafectarea sau reorientarea unor capacități de producție industrială în ramurile mari consumatoare de energie și de materii prime din import; menținerea unor ritmuri înalte, respectiv accelerarea lor în ramurile care valorifică intens resursele naturale și de energie proprii ale economiei naționale, în primul rând în subramurile generatoare de progres tehnic, în chimia fină și industria medicamentelor, în unele subramuri ale industriei alimentare și ușoare etc. Aceste direcții sînt completate cu o seamă de sarcini și obiective deosebite privind reducerea consumurilor specifice de energie, combustibil, materii prime, auxiliare etc., în toate ramurile industriei și ale economiei naționale.

Restructurarea industriei, ca și sarcinile privind reducerea consumurilor materiale reprezintă direcții esențiale de modernizare a industriei noastre, de trecere a ei pe trepte superioare de dezvoltare. Firește, adoptarea lor este strîns legată de criza energetică, de criza relațiilor financiar-valutare, în final, de criza economică mondială, care ne obligă să promovăm măsuri ferme de reducere a datoriei externe, de realizare a unei balanțe comerciale excedentare, de reducere a importurilor și de folosire mai eficientă a resurselor valutare etc. Dar, trebuie să avem în vedere, în același timp, că toate aceste sarcini nu sînt determinate, în primul rând de dificultățile pe care le întîmpinăm pe piața mondială. Aceste dificultăți ne-au obligat numai să grăbim adoptarea lor, să le realizăm mai curînd, adică cu eforturi concentrate într-o perioadă mai scurtă. Adoptarea acestor sarcini este urmarea logică a progresului nostru economic și industrial, ca urmare a faptului că, apropiindu-ne de cotele maxime de industrializare și de dezvoltare extensivă a industriei, trebuie să realizăm, în concordanță cu cerințele și posibilitățile oferite de cuceririle contemporane ale științei și de teh-

nicile superioare, structuri avansate și moderne ale industriei, în contextul general al modernizării industriei și a economiei naționale. Evident, realizarea restructurărilor posibile și necesare în industria noastră și, mai departe, reducerea esențială a consumurilor energetice și de materii prime nu sînt sarcini simple. Pentru îndeplinirea lor sînt necesare eforturi importante de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, eforturi de investiții, de modernizare a fondurilor fixe și tehnologiilor etc., care cer un timp mai îndelungat. Acelorași necesități de modernizare le răspund și sarcinile privind creșterea eficienței utilizării fondurilor fixe, mărirea în continuare rapidă a productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție, ridicarea calității și a parametrilor funcționali, ca și diversificarea produselor industriale, sarcini esențiale în actualul cincinal.

Pentru a putea să ne satisfacem nevoile de materii prime și de energie, trebuie să apelăm în prezent cu o mult mai mare insistență la resursele naționale, de multe ori mai puțin eficiente și mai scumpe, inclusiv la agricultură — poate cel mai important furnizor de materii prime ale economiei noastre. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și sociale în actualul plan cincinal, în anul care urmează se pune un accent deosebit pe dezvoltarea accentuată a bazei de materii prime, a resurselor energetice interne, precum și pe dezvoltarea mai puternică a agriculturii, aceste sectoare constituind factorul hotărîtor pentru dezvoltarea economico-socială a țării noastre.

O mare însemnătate pentru progresul nostru industrial și o altă caracteristică a industrializării în cincinalul 1981—1985 o reprezintă progresul tehnico-științific rapid al producției, ca o condiție a realizării parametrilor de eficiență și de calitate, hotărîți de Congresul al XII-lea. În acești ani, perfecționarea tehnico-științifică a industriei va fi foarte intensă. Dar aceasta nu înseamnă că vom înlătura „pluralismul tehnologic”, sau vom elimina din industrie și din economie, în mod esențial, tehnicile mai vechi. Firește, o importanță mai mare decît în trecut capătă lărgirea și modernizarea unităților de producție existente, adică modernizarea, ori de cîte ori este posibilă, a fondurilor fixe în funcțiune și a locurilor de muncă existente.

În actualul cincinal se pune un accent, poate chiar mai hotărîtor decît în trecut, pe buna întreținere, reparare și pe menținerea parametrilor mașinilor și instalațiilor în funcțiune, inclusiv a celor vechi. În această privință, hotărîrile Congresului al XII-lea sînt foarte clare. Într-un capitol al Directivelor cu

*) Primele două părți ale acestui articol au fost publicate în numerele 47 și 48/1981 ale revistei.

privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985, intitulat „Întreținerea și repararea fondurilor fixe”, se arată: „În vederea utilizării intensive a capacităților productive, a tuturor fondurilor fixe din economie se vor lua măsuri pentru organizarea și desfășurarea în cele mai bune condiții a activității de întreținere și reparație a întregului parc de mașini, utilaje și instalații din dotarea unităților economice”.

Noua revoluție agrară

NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ. ai cărei parametri au fost definiți de Congresul al XII-lea al partidului, a doua după cooperativizarea agriculturii — care constituie prima revoluție agrară săvârșită în anii socialismului — este o necesitate absolută a progresului economico-social al României. Cooperativizarea agriculturii a revoluționat din temelii relațiile economico-sociale în lumea satelor, precum și baza tehnico-materială de producție în această ramură, a dus la creșterea rapidă a producției agricole și a productivității muncii, la ridicarea condițiilor materiale și spirituale de trai ale țărănimii.

Unul dintre rezultatele foarte importante ale cooperativizării și măririi productivității muncii în agricultură a fost intensificarea fără precedent a deplasării de populație activă din această ramură spre industrie și, în general, spre ramurile neagricole. Or, pentru ca în agricultură să fie suficientă populația preconizată, este necesară o puternică revoluție tehnică, transformarea radicală a bazei tehnice materiale. Noile mașini și tehnici de producție trebuie să înlocuiască mai rapid decât pînă acum forța de muncă, să asigure creșteri foarte rapide ale productivității muncii, în continuare mai rapide decât în industrie și, probabil, esențial mai rapide decât în deceniul trecut (cînd productivitatea muncii, calculată ca raport între venitul național și populația ocupată din agricultură s-a mărit de peste 2,8 ori).

O asemenea revoluție tehnică, care va reduce, probabil, esențial „pluralismul tehnologic” în producția agricolă și va crea condiții pentru eliminarea lui în viitor, solicită eforturi de acumulări și investiții deosebite din partea agriculturii și a societății. Congresul al XII-lea prevede ca în actualul cincinal investițiile agricole să se ridice la circa 155 miliarde lei, față de 126 miliarde în cincinalul precedent și 75 miliarde între 1971—1975. Este semnificativ în acest sens și faptul că în anul viitor se va asigura o suplimentare a volumului inițial de investiții prevăzută pentru agricultură. Ca urmare a accelerării ritmului de investiții, devine posibilă în viitor creșterea ponderii agriculturii în totalul fondurilor fixe ale economiei naționale.

Firește, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, esențiale în cadrul noii revoluții agrare sînt creșterea în continuare a producției agricole pe baza folosirii intense a mijloacelor materiale și umane existente, îmbunătățirea structurii producției în concordanță cu nevoile economiei naționale și ale populației, precum și sporirea pe toate planurile a eficienței activității în agricultură.

Concomitent, în agricultura noastră se vor produce ample și profunde schimbări în domeniul relațiilor de producție, în ceea ce privește dezvoltarea proprietății socialist-cooperatiste, conc lucrarea ei cu proprietatea socialistă a întregului popor, dezvoltarea raporturilor dintre agricultură și industrie, dintre țărănimia cooperatistă și clasa muncitoare, dezvoltarea relațiilor de repartiție, inclusiv a celor la care participă agricultura și celelalte ramuri ale economiei în procesul producerii și repartizării venitului național.

Importante vor fi schimbările care vor avea loc în natura și condițiile economice și sociale ale țărănimii, în legătură cu celelalte transformări în lumea satelor, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, încadrîndu-le în noua revoluție agrară, le sintetiza în cuvîntarea la cel de-al II-lea Congres al țărănimii, în felul următor: „Pentru asigurarea creșterii puterii economice a satelor vor trebui să capete o dezvoltare deosebită activități industriale și de servicii, prelucrarea produselor agricole și a altor resurse existente pe plan local. Astfel vom putea realiza ridicarea generală a civilizației materiale și spirituale a localităților rurale, apropierea condițiilor de viață ale satelor de cele de la orase, omogenizarea crescîndă a societății noastre pe toate planurile, în spiritul prevederilor Programului partidului”.

Noua revoluție agrară este deosebit de complexă, ea realizînd transformări radicale, o adevărată revoluție agrară în ce privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre. Mai puțin profundă decît prima în ceea ce privește relațiile de proprietate, dar cel puțin la fel de profundă în ceea ce privește consecințele ei asupra condiției țărănimii în societatea noastră, noua revoluție agrară are o însemnătate covârșitoare mai ales pentru progresul forțelor de producție, pentru restructurarea economiei naționale în ansamblu, pentru modernizarea structurilor ei de ramură în concordanță cu exigențele transformării și dezvoltării României ca o țară cu nivel mediu.

Actuala revoluție agrară este consecința logică și necesară a industrializării, a ritmului foarte rapid în care industrializarea s-a desfășurat și continuă să se desfășoare și, în același timp, materializarea concepției partidului nostru de îmbinare și dezvoltare armonioasă și echilibrată atît a industriei, cît și a agriculturii, concepție străină „industrializării prioritare în detrimentul dezvoltării și modernizării agriculturii”. De aceea, ni se pare că nu exagerăm afirmînd că revoluția agrară în România deceniului al IX-lea reprezintă pentru economia națională și în perspectiva progresului socialist al forțelor de producție, un moment de referință, cu semnificații de aceeași natură ca industrializarea și, mai departe, cu revoluția tehnico-științifică.

Cincinalul și deceniul revoluției tehnico-științifice

DEZVOLTAREA actuală și în perspectivă a economiei românești solidă, într-o proporție crescîndă, dezvoltarea cercetării științifice și a

activităților consacrate proiectării, inovării și dezvoltării tehnologice. De fapt, în cincinalul 1981—1985 și în continuare pînă în 1990, știința este chemată să-și sporească esențial, în comparație cu cincinalele precedente, rolul pe care-l are în societatea noastră, să devină, cu toate semnificațiile cuvîntului, un factor determinant al dezvoltării societății. În acest context a fost adoptat „Programul-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale pînă în anul 2000”. „Orientarea de bază a Programului directivă o constituie — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate, creșterea rolului științei în modernizarea economiei naționale, a întregii vieți sociale, în conducerea societății, legarea tot mai strînsă a cercetării de producție, accentuarea contribuției creației științifice românești la progresul multilateral și dinamic al țării noastre, la îmbogățirea tezaurului cunoașterii universale, astfel încît deceniul următor (1981—1990 — n.n. I.B.) să devină cu adevărat deceniul științei, tehnicii, calității și eficienței”.

Pentru îndeplinirea obiectivelor Congresului al XII-lea pe acest tărîm, o deosebită însemnătate are, firește, în primul rînd, dezvoltarea bazei materiale a cercetării științifice și dezvoltării tehnologice. Foarte importantă în acest context este dotarea unităților de cercetare cu aparatură și instalații de investigație de înaltă tehnicitate, realizarea de noi laboratoare și stații experimentale, ca și a unor condiții corespunzătoare de documentare. De asemenea, importantă este mărirea rapidă a numărului cadrelor care lucrează în activitatea de cercetare, dezvoltare tehnologică și proiectare, menținerea în continuare a unui ritm rapid de creștere a populației ocupate în domeniul științei și servirii științifice. Există în această privință mari posibilități oferite de dezvoltarea învățămîntului superior, de ridicarea nivelului de pregătire a absolvenților, de trecerea din activitatea de producție nemijlocită, în cea de cercetare, proiectare și dezvoltare tehnologică, a unui număr important de ingineri, economiști, alți specialiști cu studii superioare, îndeosebi dintre cei tineri și cu o pregătire școlară solidă, dar și cu o anumită experiență practică.

Subliniind importanța dezvoltării bazei materiale și a creșterii numărului personalului din unitățile specializate de cercetare, proiectare și dezvoltare tehnologică, trebuie să ținem seama de faptul că obiectivele tehnico-științifice ale dezvoltării noastre în actualul cincinal și în perspectivă, nu pot fi îndeplinite numai de unitățile specializate, și numai de acest personal. Dimpotrivă, pentru realizarea progresului tehnico-științific preconizat, pe lângă eforturile proprii ale acestor unități sînt necesare, într-o măsură din ce în ce mai mare, eforturile de cercetare ale personalului didactic din învățămîntul superior și, mai ales, cele ale numerosului personal tehnico-economic — ingineri, economiști, alți specialiști cu studii superioare — din unitățile de bază ale producției din toate ramurile economiei naționale.

Această ultimă categorie de personal — și pentru că este formată în cea mai mare parte de absolvenții din ultimii 10—15 ani ai școlii superioare, având, deci, o pregătire mai mult sau mai puțin modernă și în concordanță cu progresul tehnico-științific contemporan, dublată de experiență practică — reprezintă un uriaș potențial de cercetare științifică, de preluare, adaptare și dezvoltare a cuceririlor tehnico-științifice avansate ale timpului, de proiectare a noilor produse și tehnologii, de dezvoltare tehnologică etc. Un calcul simplu arată că, dacă pe lângă activitățile de creație tehnică și științifică pe care le execută în prezent, inginerii, economiștii și ceilalți specialiști din unitățile de bază ale producției ar afecta pentru aceste activități încă 1/3 din timpul lor total de muncă, efectul ar putea fi similar cu trecerea în activitatea specializată de cercetare, proiectare și dezvoltare tehnologică a încă cel puțin 50—60 000 de persoane, ceea ce echivalează cu mărirea numărului personalului cu studii superioare din această activitate cu cel puțin 70—80%.

Eforturile de cercetare și inovare ale acestui personal — și mai ales rezultatele — sînt favorizate de faptul că în industrie, ca și în agricultură și alte ramuri, există importante rezerve și posibilități de modernizare a tehnicii existente, a tehnologiilor și a produselor. Există în același timp în unitățile noastre de bază și importante condiții materiale care permit producerea unor mașini noi sau înnoirea altora, a dispozitivelor, prototipurilor etc. Aceste condiții pot fi găsite în numeroase secții, sectoare și unități de reparații ale întreprinderilor și centralelor în care lucrează muncitori, maștri și tehnicieni de înaltă calificare — aproape întotdeauna de o calificare superioară celei a personalului de bază — și care sînt dotate cu mașini-unelte moderne și cu performanțe ridicate, cu instrumente și instalații de verificare și control de calitate superioară etc. Pe

această bază, ar putea fi întărită capacitatea de creație și inovație tehnică a întreprinderilor și centralelor, ar putea fi dezvoltate considerabil și consolidate nucleele existente, totul fără eforturi materiale și financiare deosebite.

Firește, folosirea amplă a posibilităților unităților de bază, integrarea mai severă a învățămîntului cu cercetarea și producția, atragerea mai amplă a corpului profesoral din școala superioară, dar și din cea medie, ori de cîte ori este posibil, în activitățile de cercetare necesare producției, folosirea capacităților de cercetare ale personalului din alte unități și verigi ale economiei naționale pretind, înainte de toate, o amplă și riguroasă activitate de organizare a eforturilor de cercetare, proiectare și dezvoltare tehnologică. Aceasta cu atît mai mult, cu cît aceste activități de cercetare nu vor putea fi realizate altfel decît în concordanță cu cerințele concrete ale unităților de bază. Specializarea aprofundată a cercetărilor solicită în continuare extinderea cooperării între nucleele de cercetare, între acestea și unități etc.

În concordanță cu specificul cercetării în actualul cincinal și cu noile exigențe, se cer îmbunătățite planificarea cercetării și dezvoltării tehnologice, urmărirea realizării planurilor, stimularea morală și materială a cercetătorilor etc. În același timp, în unitățile de bază și în celelalte verigi ale economiei naționale, alături de rezerve importante ale producției care se cer valorificate prin cercetare și eforturi de inovare tehnologică, s-a acumulat și o anumită experiență pe planul valorificării acestor rezerve. Toate posibilitățile și rezervele de ridicare a nivelului științifico-tehnic al producției trebuie folosite. Concomitent trebuie întărită disciplina cercetării, ca o condiție a mării eficienței rezultatelor ei. În fapt, Programul-directiv aprobat de Congresul al XII-lea conține prevederi esențiale în

domeniul organizării, conducerii și planificării activității de cercetare și dezvoltare tehnologice: aceste prevederi trebuie consecvent realizate.

Folosind intens marile posibilități pentru dezvoltarea și perfecționarea în continuare a cercetării științifice în concordanță cu sarcinile Congresului al XII-lea, trebuie să realizăm nu numai ridicarea nivelului tehnico-științific al activității de producție, dar să și creăm mentalități noi, un climat adecvat de inovație în fiecare unitate economică și, în final, premise superioare pentru înfăptuirea în viitor a obiectivelor specifice dezvoltării României.

ÎN VEDEREA TRANSFORMĂRII României într-o țară cu nivel mediu de dezvoltare, Congresul al XII-lea a stabilit și alte obiective și sarcini, dintre care unele foarte importante și privind nemijlocit progresul forțelor de producție — cum ar fi, de pildă, perfecționarea organizației producției și a muncii, dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, repartizarea și folosirea investițiilor etc. — la care nu ne-am putut opri în limitele acestui studiu. Toate obiectivele și sarcinile privind dezvoltarea forțelor de producție nu epuizează însă problematica dezvoltării economico-sociale a țării noastre în actuala fază a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Alte obiective, sarcini și direcții de acțiune hotărîte de acest Congres au în vedere dezvoltarea relațiilor de producție, a suprastructurii socialiste, a celorlalte laturi ale vieții economico-sociale, culturale și politice. În condițiile tuturor acestor transformări intensive, calitative, se vor crea premise hotărîtoare și se vor reliefa eordonate fundamentale ale unui progres economico-social al țării desfășurat la cote superioare, marcîndu-se trecerea României în stadiul de țară cu nivel mediu de dezvoltare.

prof. dr. Ion BLAGA

Concepte și modalități de organizare

(Urmare din pag. 16)

cadru organizatoric adecvat care să permită, pe de o parte, o bună și eficientă desfășurare a activității productive, iar pe de altă parte stimularea în mai mare măsură a eforturilor de creație a personalului muncitor”.

Ion Rozanide: — „Orientarea dată de documentele Congresului: al XII-lea al P.C.R. pentru perioada 1981—1985 este aceea de a dezvolta întreprinderi mici, producătoare de materiale specifice, componente și produse ale industriei orizontale, specializate pe domenii înguste, dotate cu mașini și utilaje de mare productivitate și care realizează la înalți parametri condițiile de calitate impuse. Aceste tipuri de întreprinderi pot fi asigurate mai ușor cu forța de muncă necesară, sînt mai flexibile și se pretează mai rapid la înnoiri tehnologice și perfecționări organizatorice. Dintre capacitățile de producție pe profile îngust-specializate ce se vor organiza în acest cincinal, se menționează cele pentru execuția de circuite impri-

mate, componente optoelectrice și electroacustice, echipamente electronice cu laser și fire optice, mașini-unelte și elemente tipizate grele, echipamente hidraulice și hidropneumatice, minisisteme, roboți pentru deservirea mașinilor-unelte etc.

Din cele menționate se constată că în acest cincinal și în perspectivă întreprinderile vor evolua spre o specializare maximă, concomitent cu reducerea gradului de integrare la întreprinderile care realizează produsul final. Se dezvoltă, astfel, o industrie orizontală capabilă să asigure întreg necesarul de componente pentru produsul final, ca de exemplu: autoturismul OLTCIT, construcții navale etc.

Un lucru care trebuie avut în vedere ar fi acela cu privire la dimensionarea optimă a unei întreprinderi constructoare de mașini, pentru că avem o arie foarte extinsă de asemenea întreprinderi de la 20 000 de oameni pînă la cîteva mii. Actualul sistem de gradare, care condiționează utilizarea unor cadre de conducere, favorizează întreprinderile mari, de aceea și reținerea

în cincinalul trecut de a organiza întreprinderi mici. Avem, de exemplu, turnătoria de fontă de la Alba Iulia care este de gradul IV de organizare; dar ea a depășit, de fapt, cu mult o întreprindere de gradul I, prin dezvoltarea și aportul adus în cadrul producției de mașini-unelte. Așa cum se cunoaște, procesul de automatizare și mecanizare face ca să scadă numărul personalului. Dar, în conformitate cu reglementările actuale, ca să obții un grad mai mare de organizare, trebuie să ai mulți oameni în producție. În ideea de a realiza întreprinderi mici, specializate ne lovim adesea de acest impediment și atunci se preferă organizarea de întreprinderi mari, pentru că și nivelul de retribuție este mai bun. Deci, iată elementele care au frînat pînă acum procesul de constituire a unor întreprinderi mici în construcția de mașini. În prezent se caută să se rezolve această problemă printr-o așezare mai nouă, prin sisteme organizatorice pe linii de fabricație distincte, pentru a asigura integral unele subsansamble și ansamble care să fie livrate unităților coordonatoare. Toate acestea favorizează procesul de specializare, tipizarea tehnologică, factori importanți în ridicarea eficienței economice”.

Rolul relațiilor de colaborare și cooperare în organizarea și funcționarea industriei mici (II)

DUPĂ CE, în prima parte a articolului*), am trecut în revistă unele forme participative, de conducere aplicate în orientarea, planificarea și conducerea activității în mica industrie, vom investiga în cele ce urmează diverse căi de dezvoltare a relațiilor ei de cooperare — între unitățile sistemului și cu unități aparținând altor sectoare — în asigurarea bazei de materii prime, în producție, argumentând în continuare cu exemple din județele Argeș, Bihor, Cluj, Iași, Olt.

Necesități și posibilități în asigurarea bazei materiale

LEGEA pentru adoptarea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1972 prevede „extinderea producției realizate de industria mică, în condițiile folosirii la maximum a resurselor locale de materii prime, materiale recuperabile și re folosibile”.

Utilizarea de către industria mică a materiilor prime din resurse locale, a materialelor recuperabile și re folosibile se înscrie pe multiple planuri în logica economică, întrucât această ramură cu atât de vechi tradiții, dar atât de nouă în actuala organizare a macrosistemului nostru productiv, este cel mai bine situată pentru :

— a prelucra materii prime și subproduse naturale (minerale, vegetale, animale) care nu prezintă interes pentru industria republicană (inclusiv sub raportul cheltuielilor de transport pe care le-ar necesita) ;

— a prelua reziduuri, deșeuri, cupoane, subproduse etc, de la întreprinderile marii industrii, în condițiile când acestea nu le pot da utilizare adecvată profilului lor de fabricație, tehnologiilor pe care le folosesc, indicatorilor economici pe care trebuie să-i realizeze ;

— a îmbogăți, pe baza acestor resurse materiale, gama produselor pe care le realizează, profitând de avantajele seriei mici și mijlocii pentru realizarea unei mari diversități sortimentale și, deci, pentru satisfacerea mai bună nu numai a cerințelor, dar și a preferințelor utilizatorilor ;

— a asigura, prin creativitate, prin munca încorporată în aceste produse, o pondere importantă a valorii nou create, a producției nete ;

— a antrena în acest scop resursele de forță de muncă existente pe plan local, contribuind la creșterea gradului de ocupare al femeilor, al populației rurale în perioadele din afara sezonelor agricole, la revigorarea unor meșteșuguri tradiționale pentru realizarea de produse (și nu numai de artizanat) care, în optica de azi, se situează în zona de interferență dintre utilitar și artistic.

Informațiile din subsolul acestor pagini ilustrează unele preocupări în valorificarea resurselor locale. Ele se referă însă cu precădere la resursele sesizabile la prima vedere. Un efort suplimentar de investigare — pornind nu numai de la întrebarea : din ce materiale s-ar putea realiza produsul X, ci și : ce pro-

duse utile s-ar putea obține din materialul y — va arăta că disponibilitățile sînt considerabil mai largi.

Să ne gândim, de pildă, la resursele pe care le oferă pădurea, în afara celor clasice — lemnul de cherestea și de celuloză, sau a celor care încep să fie exploatare în mod organizat de către unități de industrie mică — scoaterea cu mijloace simple și prelucrarea materialului lemnos provenit din doborituri de vînt și din tăieri de igienă. Adunarea și, după caz, prelucrarea primară a fructelor de pădure (acolo unde nu sînt organizate punctele de colectare ale unităților silvice), ciupercilor comestibile, castanelor, ghindei, jîrului, a frunzelor, conurilor și lujerilor de conifere, a unor plante medicinale din flora spontană (activități insuficient sau deloc dezvoltate și din care ar putea rezulta produse de preț pentru alimentația umană, pentru hrana animalelor, pentru industria medicamentelor și cosmeticelor) ; producerea de mangal, din crăci rezultate la curățirea buștenilor în picioare (indeletnicire aproape dispărută — și nu din lipsa posibilităților de desfacere) — toate acestea ar însemna aducerea în circuitul economic a unor valori care astăzi se irosesc și realizarea de venituri suplimentare pentru locuitorii zonelor de deal-munte, iar „deșeurile” pădurii ar asigura și combustibilul necesar unora din aceste procese de valorificare. Alte resurse: împletiturile din pai, papură, foi de porumb, rogoz, obiectele decorative din stof și trestie, din lemn de esență moale, din rădăcini de copaci, din corn, piele, blană și pene de vînat, din diverse roci, cochilii, ar avea multă căutare (și nu numai pe piața internă), ar da căminelor populației mai multă personalitate decît kitsch-urile prin producerea cărora unele cooperative meșteșugărești irosesc mase plastice pentru a promova prostul gust. Dezvoltarea autoaprovizionării în profil teritorial trebuie să sugereze unităților de industrie mică din mediul rural orientarea și spre activități de prelucrare a materiilor prime alimentare (pentru obținerea de brînzeturi, afumături, bulion, magiunuri ș.a. — ca să nu mai vorbim de brutării), spre valorificarea unor subproduse animale și vegetale din gospodăriile populației, spre organizarea unor servicii specifice (cum ar fi tăbăcîritul).

Limitîndu-ne la rural, mediul în care se găesc cele mai multe din resursele naturale, se conturează o arie largă de dezvoltare a activităților neagricole în cadrul C.A.P.-urilor, de organizare a colaborării acestor unități cu cooperativele de consum, a industriei mici cu unitățile silvice, forestiere, cu unele exploatări de mineruri nemetalifere ș.a. Vor trebui, bineînțeles, soluționate probleme legate de modalitățile de contractare, de prețurile de achiziție a materiilor prime procurate de la diverși producători sau deținători, inclusiv de la gospodăriile populației, de plata unor munci cu productivitate mică și/sau cu grad ridicat de dificultate (judecată după o scară de valori specifică, diferită de cea din industrie sau din marea agricultură) ; faptul că aceste probleme nu sînt încă abordate la locul, în modul și contextul potrivit nu înseamnă că sînt în principiu blocate căile de rezolvare.

Domeniul — din ce în ce mai vast, pe măsură ce este adîncit după criterii realmente economice și într-o optică gospodărească, novatoare, responsabilă — al valorificării materialelor recuperabile și re folosibile devine prioritar. Parafrazînd o caracterizare dată oțelului, s-ar putea considera că asemenea resurse constituie „piinea” industriei mici. Pe baza lor se pot obține bu-

*) „R.E.” nr. 49/1981.

Inițiative, rezultate, perspective

- Valorificarea materiilor prime locale
- Din materiale re folosibile — produse de bună calitate
- Resurse secundare în locul combustibililor clasici
- Utilizarea noilor forme de energie

CLUJ ● Într-o serie de localități ale județului, prin folosirea de către unitățile industriei mici a resurselor locale, se obțin producții anuale de cite 1—14 milioane lei. ● Circa 150 de produse, piese și re pere realizate de către cooperația meșteșugărească sînt obținute prin valorificarea a peste 50 feluri de materiale recuperabile, sau re folosibile și 14 feluri de materiale naturale locale. ● În 58 de comune și sate se valorifică materialul lemnos din tăieri de igienă a pădurilor.

OLT ● Întreprinderea de prestări servicii și producție Slatina transformă în

bunuri de consum cupoane și resturi de partizi de la Întreprinderea textilă din localitate și Întreprinderea de tricotaje Caracal, deșeuri de materiale din PVC colectate ș.a. ● Adaptarea sistemului de ardere la centrala termică din aceeași unitate, ca și la stația de preparat mixturi asiactice a Direcției județene de drumuri și poduri, a permis în acest an înlocuirea a circa 1 500 t combustibil de calorifer cu 1 500 t ulei de piroliză (șlob), reziduu de la Combinatul petrochimic Pitești. ● Tot la I.P.S.P., în procesul de topire la turnătoria de neferoase vor fi utilizate de-

șeuri de anozii de la Întreprinderea de aluminiu Slatina. ● 11 fabrici de cărămidă aparținînd C.A.P.-urilor și 9 aflate în subordinea consiliilor populare comunale produc anual cite 2-3 milioane de cărămizi, la arderea cărora folosesc în mare măsură lignit inferior din bazinul Motru și praf de cărbune din depozitele de combustibil ale Direcției comerciale județene. ● Pentru prepararea apei calde tehnologice, atelierele de împletituri din răchită ale cooperativei de consum Opțiși și Asociației intercooperatiste Pleșoiu folosesc drept combustibil deșeuri de la secția de articole tehnice din cauciuc din comuna Potoaava. ● La stațiile de epurare Slatina și Caracal și la 3 unități ale cooperativei de consum sînt în curs de amenajare instalații de biogaz. ● Se prevede ca la nivelul anului 1985, industria mică a județului să prelucreze : 324 mii mc de agregate pentru betoane și mortare, 1 000 mc de tufuri vulcanice, 150 mii mc de argilă, 860 t de nulele de răchită, 150 t de papură, 680 t

nuri de consum din cele mai variate — și care vor fi cu atât mai solicitate, cu cât prin concepția funcțională, prin modul de prelucrare, prin prezentarea estetică, vor pune în evidență nu substanța încorporată, ci valoarea reală de întrebuințare. Dar produsele din astfel de materiale interesează și marea industrie.

Intreprinderea de prestări servicii și producție din subordinea Consiliului popular al județului Olt a devenit furnizor al unor mari întreprinderi. Ea livrează pentru „Electroaparataj” București reperi realizate din deșeuri de grafit de la Intreprinderea de produse cărbunoase Slatina; pentru Intreprinderea de autoturisme Pitești, capace de pompe de benzină, confecționate din PVC recuperat; pentru Intreprinderea de mașini electrice București, piese din deșeuri de ABS.

Relațiile de colaborare în amonte (cu furnizorii de materiale recuperabile și refolosibile) și în aval (cu beneficiarii produselor) sînt încă susceptibile de perfecționări de natură și organizatorică, și normativă, și sub raportul cointereseării echitabile a fiecăreia dintre părți. Reglementări departamentale obligă unele întreprinderi să dea la retopit (la alte întreprinderi în propriile secții) anumite resturi de materiale metalice care și-ar multiplica de câteva ori valoarea dacă ar fi preluate ca atare, pentru prelucrări succesive, de către industria mică. (Ni se semnalează un caz: lipsesc de pe piață periile din sîrmă, dar unitățile ce le-ar putea confecționa nu-și pot procura capete de sîrmă cord deșeuri — de la întreprinderea de profil din Buzău). În industria ușoară și alte ramuri, repartizarea materialelor refolosibile intră în competența centralelor industriale, dar nu întotdeauna și în preocuparea lor — din care cauză la unele fabrici se acumulează stocuri — ce ar fi foarte utile micii industriei.

Pentru industria mică, în general pentru toate ramurile economice ar fi binevenită organizarea la nivel de județ a unor „bănci de resurse materiale”, care să primească, înmagazineze, prelucraze, să actualizeze la perioade scurte și să ofere la cerere (selecționate după diverse criterii) informații privind disponibilul și necesarul de materiale locale, recuperabile și refolosibile de la diferitele unități din teritoriu. Gestiunea acestor date ar putea fi încredințată centrelor teritoriale de calcul electronic sau — în lipsa acestora — altor unități de informatică, în condițiile decontării de către cei interesați a serviciilor prestate. (Unele disponibilități de materiale sau capacități de prelucrare au fost rapid readuse în circuitul economic prin intermediul listelor publicate în suplimentul „Revistei Economice”).

Participare la realizarea unor produse de mare complexitate

ÎN DISPUTA dintre două orientări: integrarea fabricației unor produse complexe ale marii industrie într-o singură întreprindere, respectiv dezvoltarea unor relații de cooperare între o unitate productivă de bază și unități furnizoare de reperi și subansamble, criteriul eficienței economice și sociale a dat câștig de cauză celei de a doua soluții. Industria mică își află în rolul de prelungire a industriei republicane, o completare adecvată și beneficiază de profilul său. Pe lângă avantajele financiare această cooperare îi furnizează stabilitate în utilizarea unor capacități de producție, un stimul pentru ridicarea tehnicității propriilor dotări, cadre și produse finite.

De regulă, întreprinderile republicane asigură — în cadrul acestei relații, care le rezolvă locuri înguste — materiile prime și materialele, documentație (și, la nevoie, asistență) tehnică și

tehnologică, iar unitățile de industrie mică pun la dispoziție localuri, dotări, forță de muncă. În cazul cînd aceste unități se află în mediul rural, activitățile respective contribuie la îmbogățirea profilului profesional, stabilizarea populației, crearea de ocupații permanente, mărirea cîștigurilor, la ridicarea nivelului general al satului.

Piesele, reperele, subansamblele realizate de industria mică a județului Cluj în cadrul cooperării cu unități din alte sectoare însumează, în acest an, o valoare de 183 milioane de lei. În județul Iași, C.A.P. Grozești execută pentru Combinatul de fire sintetice pinză de ambalaj și palete de lemn; C.A.P. Bosia realizează confecții metalice și subansamble destinate silozurilor de ciment fabricate de Intreprinderea mecanică Bucium; asociația economică intercooperatistă Hirliu, în cadrul cooperării cu Intreprinderea de utilaje, piese de schimb și reparații, a pus în funcțiune un spațiu de 400 mp în care se confecționează piese pentru benzi transportoare, pentru graifere, echipamente pentru cabine de încărcătoare frontale; întreprinderea „Țesătura” a pus la dispoziția C.A.P. Bivolari 14 rîzboie de țesut și a calificat un număr de cooperatoare care acum produc pinză crudă. Anual, cooperația meșteșugărească din același județ obține, pe baza contractelor de cooperare cu industria, o producție de 60-65 milioane de lei, constînd din ambalaje, tuburi de presiune, timplărie metalică, elemente pentru stații de dedurizare a apei și pentru centrale termice etc. Preocupări similare ale industriei mici și în județul Argeș: la Schitu Golești se produc piese mecanice și boxpalete (cooperare cu Intreprinderea mecanică Mușcel și Intreprinderea minieră Cimpulung), la Curtea de Argeș — peste 20 de reperi pentru vibratoare de beton, aspiratoare de praaf, picupuri (cooperare cu întreprinderea „Electroargeș” din localitate). Programul unitar al județului Bihor prevede ca în 1985, volumul producției reprezentînd cooperarea cu marea industrie să se ridice în cooperația meșteșugărească (construcții de mașini) la 200 milioane de lei, iar în cooperația de consum (prelucrarea metalului, maselor plastice, cauciucului, lemnului) la 67 milioane de lei.

Cooperarea în producție se poate organiza avantajos și între unități din sectoare diferite ale industriei mici. Îndeosebi cooperativele agricole de producție trebuie să privească asemenea relații ca o oportunitate pentru dezvoltarea activităților neagricole.

În comuna Potcoava, viitor centru urban al județului Olt, consiliul popular a pus la dispoziție spații neutilizate în dependențele riilor prestatoare, a angajat personal muncitor calificat, iar C.A.P. din satul Sinești a contribuit cu forță de muncă necalificată, în cadrul unei cooperări pentru producția de articole tehnice din cauciuc (materie primă: materiale refolosibile de la „Danubiana” București). Desfacerea se asigură prin contracte directe cu două baze de aprovizionare, iar rezultatele financiare se repartizează în cote egale între cele două unități colaboratoare.

POTRIVIT prevederilor planului național unic pe 1981, industria mică își va spori producția cu 6,8% (inclusiv serviciile), creșterea ce o depășește pe cea prevăzută pentru ansamblul industriei. Se confirmă astfel perspectiva unei dinamici accelerate a activității acestui sector, căruia atenția acordată de organele și organismele teritoriale, colaborarea și cooperarea cu alte sectoare economice și sociale, sprijinul și controlul din partea populației îi vor asigura o dezvoltare cantitativă și calitativă pe măsura potențialului și necesităților locale, o contribuție tot mai substanțială la formarea venitului național, la îndeplinirea obiectivului programatic prioritar al partidului — ridicarea nivelului material și spiritual al vieții întregului popor.

Dorin CONSTANTINESCU

de sorg. 3 000 mc de lemn din doborituri de vînt și tăieri de igienă în pădure.

BIHOR ● Prin cultivarea unor terenuri inapte pentru alte folosințe agricole, se va obține și prelucra, în 1985, o producție de 465 t de nuiete de răchită, față de 250 t în acest an; producția de sorg destinată valorificării în industria mică va ajunge la 1 283 t, cea de papură la 20 t. Vor fi utilizate la împletituri 16 t de nuiete de alun și mesteacăn. Cantitățile de agregate minerale, piatră de construcții și argilă pentru cărămidă ce vor fi extrase vor reprezenta mai mult decît dublul celor din 1980.

● Din zgură de turnătorie și deșeuri de argilă refractară, procurate de la întreprinderi industriale, cooperația de consum produce materiale de zidărie. ● Unitățile de producție, presătri și alimentație publică ale cooperației de consum își vor amenaja 75 de instalații de biogaz și 25 de instalații solare pentru prepararea apei calde tehnologice și menajere. ● În sec-

torul gospodăriei comunale vor fi construite instalații de biogaz la stațiile de epurare a apelor uzate din orașele Aleșd, Beiuș, Marghita, Salonta și va fi extinsă cea din municipiul Oradea.

ARGEȘ ● Cupoane de mochetă și de pinză pe suport PVC, resturi de silon de la Intreprinderea de autoturisme Pitești constituie materialele din care la întreprinderea de prestări servicii și producție industrială se confecționează perne pentru scaune, sacoșe și alte produse solicitate de comerț.

IASI ● Cooperarea meșteșugărească readuce în fiecare an în circuitul economic, prin prelucrarea în bunuri de consum: circa 100 mii mp de cupoane și 50 t de deșeuri textile, 40 t de fire și fibre chimice sub standard, 3 500 mp resturi de plăci aglomerate din așchii de lemn. ● În comuna Motca a luat ființă o asociație intercooperatistă pentru extragerea și valorificarea produselor de balastieră (producție

prevăzută: 50 mii mc/an). ● Din paie se confecționează, la o secție a C.A.P. Bivolari, saltele termoizolante pentru adaposturile de animale. ● Este în curs de extindere experiența acumulată în producerea de biogaz la stația de epurare a apelor reziduale din Iași și de la barajul Chitia. ● Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă, cu colaborarea Institutului de cercetări și proiectări Iași, a elaborat documentația tehnică în vederea dotării a 1 709 de locuințe cu instalații captatoare de energie solară pentru încălzirea apei menajere. Cooperativa „Constructorul” din localitate a și trecut la producerea de panouri solare. ● Tot la Iași, gospodăria comunală a pus în funcțiune o instalație de valorificare a deșeurilor menajere; anual ea va furniza 15,5 mii Gcal, sub formă de apă fierbinte ce va fi injectată în rețeaua de termoficare, va recupera și balota 1 800 tone de metal și va produce 8 000 mc de blocuri cu goluri pentru zidărie.

**Dezbateri organizată
de „Revista economică”,
împreună cu Direcția
Generală a Arhivelor
Statului**

POSSIBILITĂȚI DE CUNOAȘTERE A RESURSELOR NATURALE PRIN CERCETAREA ARHIVELOR (III)

Alexandru Zănescu — Consiliul Național al Apelor, director al Direcției Apelor Mureș-Banat. — În ceea ce ne privește am încercat să realizăm un inventar al observațiilor meteorologice și hidrologice, care se referă nu numai la zona noastră, pentru a putea marca fenomenele deosebite. Toate lucrările noastre de prognoză se fac pe baza studiilor repetării în timp a fenomenelor, deci a cunoașterii probabilității matematice. În aceste condiții este foarte interesant să cunoaștem lucrări hidro-energetice care se referă la date de acum cinci-șase sute de ani. Din aceste date, foarte multe privesc inundații, secete, ploii torențiale etc. Ele însumează cam 80 la sută din datele necesare, dar astfel de date mai sînt împrăștiate și în alte părți.

Am întocmit un inventar cu materialele publicate privind folosirea energiei apei. De exemplu, avem o hartă a județului Caraș-Severin în care figurează cele aproape 400 de mori de apă care funcționau pe la 1880 în acest județ față de numai 26 cîte funcționează astăzi. Aceasta dă posibilitatea în continuare organelor locale să se orienteze în această privință. Bineînțeles tehnica folosită va fi alta, dar condițiile geografice și hidrologice sînt relativ aceleași sau schimbate foarte puțin.

Am căutat să întocmim un atlas hidrografic al teritoriului țării noastre și am convenit și cu partea iugoslavă să realizeze o astfel de lucrare pentru ca să putem organiza un schimb de informații. Trebuie să organizăm fără îndoială o colaborare. Cum și sub ce formă va trebui să vedem și poate acest tip de dialog va fi organizat la nivel zonal, respectiv cu filialele Arhivelor Statului, poate la nivel central pentru că la nivel central prelucrările de acest gen sînt destul de reduse. Cel puțin aceasta este impresia mea.

Poate că ar trebui să acționăm mai activ pentru cercetarea documentelor de care dispun Arhivele Statului deoarece sînt convins că ele pot să conțină informații extrem de interesante: de exemplu, un document în care se vorbește de refacerea unui anumit pod poate să conțină și întreaga descriere a inundației care a dărâmat podul. Pe urmă mi se pare foarte importantă fișarea tematică, îmbunătățirea condițiilor de copiere, de multiplicare, accesul în arhive. Credem că accesul este mai simplu dacă se fac fotocopiile. Sînt unele biblioteci care dețin și manuscrise ca, de exemplu, Alba Iulia, unde există o serie de măsurători astronomice și hidrologice. Am vrut să le consultăm acolo, dar nu am primit răspuns nici pînă astăzi.

Mi se pare într-adevăr foarte importantă colaborarea dintre istorici și tehnicieni pentru că fără ea nu vom putea să folosim aceste date, aceste informații. Noi sîntem în majoritate tehnicieni și apelăm prea puțin la istorici, deși mi se pare că această colaborare este obligatorie. De aceea cred că ar fi important să se semnalizeze forurilor interesate **necesitatea și utilitatea ea la instituțiile centrale și locale să existe persoane special desemnate care să realizeze pe baza cercetării arhivelor, inventare cu resursele și locurile în care acestea există.**

Mi se pare foarte importantă, de asemenea, contribuția pe care poate să o aducă cercetarea individuală pe care mulți tehnicieni o realizează atît în țară cît și peste hotare și al cărei folos eu îl găsesem foarte mare. În ceea ce mă privește am lucrat într-o serie de arhive străine, la Viena, în Iugoslavia, Ungaria etc., și am ajuns la materiale extrem de interesante. Deci mi se pare deosebit de importantă legătura directă dintre specialiștii din diferite domenii și cercetătorii arhivelor astfel încît să existe o comunicare în ambele sensuri.

De asemenea, cercetarea unor surse privind problemele hidrotehnice aflate în arhive străine ar trebui făcută nu exclusiv de istorici ci și de alți specialiști pentru ca din materialele respective să se valorifice tot ceea ce prezintă interes.

Ștefan Hurmuzache, — redactor șef al Revistei Arhivelor — Revista Arhivelor a dat, de-a lungul existenței sale, importanța necesară acestei problematice. Reținînd atenția cercetătorilor

asupra fondurilor și arhivă cu volum mare de informații economice credem că revista noastră a fost de folos studiilor din domeniul istoriei economiei naționale.

Ne bucură faptul că astăzi Revista economică acționează cu consecvență pentru valorificarea documentelor de arhivă ca sursă de informații utile tuturor factorilor care își intensifică eforturile pentru găsirea de materii prime și resurse de energie și folosirea inteligenței umane — prezentă în documente ca experiență socială trecută — ca resursă economică.

Datele prezentate de colegii mei de la filiale și cercetarea unor arhive străine referitoare la români m-au condus la concluzia că dincolo de datele precise cu privire la resursele minerale și energetice o observare mai atentă a conținutului documentelor ar putea sluji o serie de decizii în domeniul politicii economice. De pildă, au fost prezentate localizări de materii prime făcute cu secole sau decenii în urmă și unele cu evaluări pentru eventuale exploatari, ca structuri industriale simple; au fost subliniate cazuri de valorificare, în trecut, a unor resurse minerale pentru satisfacerea cerințelor de consum ale populației din zonele respective. Conform politicii P.C.R., de creștere a calității vieții și de dezvoltare armonioasă a teritoriului, asemenea date privind resursele minerale pe suprafețe mici oferă argumente pentru înființarea de întreprinderi de industrie mică, flexibile, organizate pe lângă consiliile populare, eficiente economic, avînd în vedere masa resursei, volumul veniturilor, volumul investițiilor, al producției ce se poate asigura într-o perioadă delimitată, utilizarea forței de muncă și gradul ei de calificare, dezvoltarea unor localități rurale sau urbane.

Desigur, despre dezvoltarea componentei — mică industrie — mică întreprindere — se vorbește mult în prezent, dar din ceea ce se publică se poate constata că ea valorifică mai mult ceea ce rămîne de la marea industrie. Or, **credem că micile exploatari, micile întreprinderi, rentabile, ușor de controlat, trebuie să degreveze marea industrie de anumite sarcini și să capete o anumită personalitate.**

Cercetarea documentelor externe demonstrează că izvoarele arhivistice oferă informații interesante și pentru alte aspecte economice. Spre exemplu, documente din arhiva S.U.A., relevă că germanii în timpul celui de al doilea război mondial produceau pînă la două milioane tone de petrol din două plante „Bergius plante” și „Fischer plante” cultivate mai ales în zona Sileziei pentru a nu fi expuse bombardamentelor. Astfel de culturi ar putea sta și în prezent în atenția cercetătorilor. O altă problemă remarcată în documentele străine asupra căreia am putea să reflectăm este situația industriei germane în timpul celui de al doilea război mondial. Se știe că din diferite motive germanii au dispersat marile aglomerări industriale. Întreprinderile mai mici au supraviețuit și au contribuit la refacerea economică și la dezvoltarea generală știută. Ar fi interesant de analizat ca experiență socială și ca manieră de structurare economică.

Pe de altă parte informația istorică din documente trebuie să conducă cercetarea din domeniul istoriei economiei naționale și spre alte gânduri. Istoria noastră mai veche a arătat cît de ieftine au fost Țările Române, multe secole, de cantități impresionante de aur și argint. Se pune însă întrebarea de unde erau obținute. Credem că resursele trebuie căutate de cercetători nu numai în circulația monetară a metalelor prețioase în secolele trecute, ci și în modalitățile de a le obține din natură, din alte locuri decît din exploatarea cu filoane bogate.

Dar dacă atenția principală a fost îndreptată, în discuții, spre ramura industrială să nu pierdem din vedere agricultura. Toate documentele străinilor din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea subliniază bogăția teritoriului și importanța culturilor agricole pentru economia românească. La începutul seco-

lului al XX-lea S.U.A., erau interesate să obțină de la România clauza națiunii celei mai favorizate. În anii '30 ai secolului nostru societăți străine încearcă investiții în agricultură. Unele doreau să cultive soia. Planta însă nu dădea randament peste tot. Rezultate deosebite s-au obținut în Moldova. Astfel de date pot fi folosite de agronomi. Alte documente, uneori aparent lipsite de importanță, au fost cercetate de zootehnicieni. La o filială s-au studiat biletele privind „vitele de pripas” pentru că aveau detalii privind caracteristicile raselor vechi, autohtone, mult mai rezistente la clima noastră decât cele importate.

Importanța problemei discutate la această consfătuire impune o judicioasă organizare a circuitului informației pentru a ajunge la forurile interesate, o atentă analiză și sesizare de către specialiști în istoria economiei naționale a laturii operaționale, aplicative, în folosul dezvoltării economiei actuale.

Iosif Adam — cercetător principal, Direcția Generală a Arhivelor Statului — În discuții s-au făcut referiri la informațiile cuprinse în microfilmele aduse din arhivele de peste hotare, problematică ce n-a fost abordată în articolul publicat în „Revista economică”. Eu cred că s-au adus argumente suficiente pentru a ne convinge că în microfilmele aduse din arhivele din Austria și Cehoslovacia sînt numeroase documente ce conțin informații privind resursele minerale și energetice. Ele se află la Direcția generală și pot fi consultate. Aș dori să mai atrag atenția asupra faptului că noi dispunem de o bogată arhivă germană achiziționată din S.U.A. Este vorba de acea arhivă care a fost capturată de americani în timpul celui de al doilea război mondial și pe urmă microfilmată și comercializată. Aceste documente germane au importanță și pentru cercetarea problemelor pe care le discutăm în consfătuirea noastră. În întreaga perioadă dintre cele două războaie mondiale, imediat din anul 1920 și pînă în anul 1944, autoritățile germane au desfășurat o activitate serioasă de informare asupra tuturor resurselor minerale și energetice ale României. Pe teritoriul țării noastre a activat — după cum se știe — Misiunea militară germană și o secție a unei societăți petrolifere „Continental Oil”, care a avut sarcina să întreprindă cercetări geologice pe teritoriul țării noastre, să cunoască toate bogățiile solului și subsolului. Noi dispunem de foarte multe rapoarte care trebuie cercetate și important este faptul că aceste materiale au avut și un caracter secret și se pare că, datorită acestui fapt, nu toate problemele au ajuns la cunoștința autorităților noastre. De aceea cred că ele merită atenție. Despre documentele microfilmate din Austria și Cehoslovacia s-a mai vorbit. Într-adevăr, ele cuprind informații despre resurse deosebit de importante. Datorită faptului că ele sînt scrise în limbile germană și maghiară sînt mai greu accesibile, dar noi dispunem de specialiști suficienți care să asigure prelucrarea lor. De aceea, consider drept foarte bună propunerea ca în cadrul informărilor pe care le vom face asupra resurselor noastre documentare să avem în vedere și acest material și să-l dăm publicității.

De asemenea, consider că deosebit de important să existe o orientare foarte clară în ceea ce privește perspectiva depistărilor în viitor. Am avut o perioadă cînd documentelor economice li s-a acordat o atenție deosebită, cînd s-a preconizat editarea lor, dar neputînd să edităm volume complete de documente economice care ar fi venit în sprijinul alcătuirii Tratatului de istorie economică, treptat interesul a scăzut și ne-am concentrat atenția mai mult asupra documentelor cu caracter politic. Consider însă că este posibil să găsim modalitățile necesare pentru a relua și această activitate la care ar putea să participe alături de arhiviști și specialiști care cunosc foarte bine preocupările și sarcinile cercetării geologice, care ne-ar putea ajuta în această privință.

În sfîrșit, deși nu acesta este obiectul discuției noastre, cred că ar fi posibil și necesar să se elaboreze un material de direcție, de orientare, în legătură cu folosirea hîrtiei maculatură ce se elimină în urma acțiunii de selecționare a arhivelor, pentru a fi reciclată în economia națională. Această acțiune trebuie însă astfel organizată încît asigurînd reîntrirea rapidă în circuitul economic a hîrtiei recuperabile să se manifeste o grijă deosebită ca materialele cu valoare documentar-istorică să nu fie distruse, ci să fie conservate în cele mai bune condiții. Fac această precizare deoarece nu sînt puține cazurile cînd din neglijență sau incompetență unele arhive valoroase s-au pierdut.

Dumitru Zaharia — șeful filialei Arhivelor Statului județul Bacău. — Județul Bacău a constituit, și constituie încă, una din bazele de resurse energetice principale ale țării prin bogatele zăcăminte de petrol, ozocherită, cărbune, gaze naturale, prin întinsele suprafețe de păduri și rețeaua sa hidrografică.

Fondurile arhivistice create de Societățile: Creditul carbonifer Comănești, Steaua română Petroșani, de Inspectoratul minier Bacău, Serviciul regional al apelor Bacău, unele primăriilor comunale și orășenești, Prefectura județului Bacău etc., oferă largi posibilități de informare asupra zonelor în care au funcționat schele petrolifere, mine pentru extragerea cărbunilor, puțuri pentru scoaterea ozocheritei, cariere pentru tăierea

pietrei necesară fabricării varului hidraulic, a cimentului și a sticlei, instalații industriale care erau puse în mișcare de forța atît de puțin costisitoare a apei. În aceleași fonduri arhivistice există, de asemenea, documente în care s-au consemnat rezultatele unor cercetări, acțiuni de forare a straturilor geologice pentru stabilirea zonelor în care se află zăcămintele în cauză, adîncimea la care sînt situate, straturile geologice ce trebuie parcurse, rezistența acestora. Cercetătorul poate afla, de asemenea, date interesante și utile pentru cunoașterea izvoarelor minerale din zonă, folosirea lor în scopuri curative.

Apele din cele 7 izvoare de sub muntele Măgura, valorificate cu posibilitățile secolului trecut, vindeau pe fiecare vară între 2 000-3 000 suferinzi. Compoziția chimică a apelor, proprietățile lor radioactive le făceau competitive, cu cele de la Ems. Gleinchenberg și alte localități celebre ale timpului. Prin punerea lor în folosul sănătății Primăria orașului Tg. Ocna a realizat veniturile de 3 177 lei în 1904; 4 977 lei în 1905; 7 070 lei în 1907; 8 104 lei în 1908. Din păcate, valorificarea acestor izvoare naturale a durat doar pînă la primul război mondial, cînd toate amenajările au fost distruse de armatele inamice, în perioada interbelică fiind folosite doar 2 izvoare; astăzi practic nu se mai poate vorbi aproape nimic de stațiunea balneo-climaterică de la Tg. Ocna, deși așezarea s-a bucurat de această calitate în întreaga perioadă cuprinsă între 1864—1944. O situație aproape similară s-a petrecut și cu orașul Moinești unde, chiar în apropierea gării se găsesc izvoare minerale bogate în iod, clor, brom, sulf, sodiu, amoniu, calciu, magneziu. Conform buletinelor de analiză acestea au și proprietăți radioactive. Punerea lor în slujba sănătății omului a avut loc între 1908-1944, a fost reluată activitatea după 1950, dar nu pe măsura posibilităților oferite de numeroasele izvoare aflate în zona respectivă. Surse de ape minerale cu efecte curative există în comuna Dofteana, și alte localități ale județului, dar despre acestea nu sînt documente deoarece nu au fost exploatare și nici cercetate.

Județul Bacău este cunoscut prin zăcămintele sale de sare de la Tg. Ocna. În afara celor cunoscute și exploatare, sarea de la Sărata a fost exploatare doar în perioada ocupației germano-austro-maghiare asupra zonei Tg. Ocna, iar apa celor 6 izvoare minerale de aici a fost folosită cu mijloace primitive în tratarea bolilor reumatismale. Acum ambele surse au fost date uitării, deși avem nevoie de ele, mai ales că există posibilități de amenajare fără eforturi financiare prea mari. Așezarea se află la o distanță mai mică de 5 km de Bacău. Despre izvorul sărat de la Luncani se știe din timpul lui Ioan Vodă Viteazul, iar acum și acesta a fost uitat.. Zona n-a fost de loc cercetată sub aspectul geologic, deși ar putea oferi surprize plătute.

În județ, la Mănăstirea Cașin și Bogdănești, au existat, în secolul trecut, fabrici de sticlă. Negroponte, proprietarul moșiei Grozești, era preocupat de organizarea unei fabrici de ciment la Oituz, care sub conducerea inginerului canadian Veil Sinclair și a chimistului Fruhing din Berlin avea să producă ciment Portland, deoarece materia primă exista, și desigur există și astăzi, din abundență. De exploatarea rocilor din Bazinul Tg. Ocna, atît de necesare construcțiilor, amenajării șoselelor, prelucrării și transformării lor în obiecte de artă, monumente funerare, se ocupau în anii 1870-1944, o seamă de antreprenori români și italieni. Acum la Gura Slănicului, pe Pîrîul Aurului, la Cărbunari sau alte zone de pe Trotuș nu se mai pomeneste de nici o carieră de piatră, deși exploatarea ei este extrem de necesară economiei naționale și ar putea constitui o bază serioasă de materii prime pentru dezvoltarea industriei mici.

Petrolul din cuprinsul județului a stat în atenția oamenilor de afaceri autohtoni și străini. Despre exploatarea de la Stănești, Zemeș, Moinești, Tețcani, Solonț, Tg. Ocna, sînt numeroase informații în arhiva creată de Inspectoratul minier Bacău. Planurile întocmite de-a lungul anilor se referă la zonele cercetate, bazinele petrolifere, sondele aflate în exploatare, cele închise din cauza neproductivității, lipsei de rentabilitate sau din alte considerente. În această privință menționăm faptul că se păstrează planuri pe schele petrolifere, pe bazine, cuprinzînd zone întinse și la scara întregului județ. Ele au o mare importanță pentru identificarea studiilor geologice efectuate, pentru descoperirea zăcămintelor, reluarea exploatarei sau repunerea lor în valoare. Sînt reprezentate în aceste planuri localitățile și pozițiile terenurilor, adîncimea la care se găsește stratul de petrol, avantajele și greutățile exploatarei, rezistența rocilor întîlnite etc.

Cărbunii de pămînt constituie o altă bogăție cunoscută încă în urmă cu aproape un secol și jumătate, care astăzi se mai exploatează doar la Comănești. Minele de la Lapoș și Pralea au fost părăsite deși conțin încă importante cantități de cărbuni neexploatare. Informările făcute de noi în legătură cu această chestiune au dat, spre satisfacția noastră, rezultatul scontat.

Întreaga arhivă creată de Serviciul apelor Bacău, între anii 1924-1949, demonstrează folosirea căderilor de apă, a potențial-

(Continuare în pag. 26)

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

IN REPLICA sa la obiecțiile lui Hicks, Patinkin se mulțumește să reia întreaga problemă a „efectului încasărilor reale”, insistând din nou asupra faptului că, dacă s-ar elimina inflația actuală — și anume prin măsuri energice capabile să instaureze o eră de scădere generală a prețurilor — aceasta ar determina o creștere a puterii de cumpărare a monedei deținută de către diferite categorii de agenți economici, stimulând cheltuirea unor sume mai importante ca urmare a plusului valoric ce se va înregistra în acest mod. În consecință, va avea loc o creștere a cererii și, ca urmare, restabilirea echilibrului dintre aceasta și oferta maximă permisă de resursele existente.

Este de remarcat că problema principală constă aici în faptul că modificarea capacității de plată a agenților economici ce s-ar obține pe calea indicată de Patinkin ar fi distribuită în economie la fel de neuniform ca și actuala repartizare a averii și veniturilor, diferențiere cu caracter de clasă ce determină, în ultimă instanță, modul și măsura în care diferiții membri ai societății își acumulează sau își consumă veniturile. Este, deci, indoielnic că suplimentul de putere de cumpărare difuzată în economie în acest mod ar fi mai adecvat pentru reamenajarea cererii decît efectul similar obținut prin sporirea masei monetare în circulație recomandată de keynesieni.

Concluzii similare cu cele ale lui Hicks, formulate pe baza analizei aceluiași caz al unei economii atemporale, cu un conținut golit de elementele specifice imprimate de faza

Conceptii neoclasice
privind dobînda
și factorii săi (III)

istorică actuală a capitalismului, au fost comunicate chiar și mai înainte — de către dr. F. Modigliani, (4). Presupunind că funcția ofertei de forță de muncă este o funcție omogenă de gradul zero în raport cu prețurile și salariile nominale (5) — Modigliani enunță, într-o formă însă mai puțin explicită ca Hicks, următoarele concluzii principale cu privire la dobînda: a) rata dobînzii este determinată de rata acumulării și de nivelul investițiilor; b) preferința pentru lichiditate determină mărirea tuturor prețurilor, cu excepția ratei dobînzii. Raționamentele lui Modigliani au fost supuse unei exegeze critice severe de către dr. F. Hahn (6), care a evidențiat o serie de contradicții interne ale acestora. Aprecierile critice respective, deși vizează direct analizele lui Modigliani, le considerăm, însă, valabile și pentru concepția lui Hicks.

Hahn observă că, dacă într-o economie de tipul celei definite de Hicks, variabilele „reale” (produsul social, venitul național, raporturile de schimb dintre bunuri, rata dobînzii, etc.) formează un sistem închis, suficient din punct de vedere matematic pentru a determina propriile sale mărimi

considerate ca necunoscute, iar variabilele „monetare” (masa monetară, nivelul nominal al prețurilor, veniturile nominale etc.) formează un sistem separat și determinat într-o manieră formală independentă — se ajunge la o dilemă imposibil de soluționat. Într-o astfel de economie, dacă se respinge „legea Say”, considerînd-o ca un simplu truism ce enunță identitatea necondiționată dintre cererea și oferta de bunuri (altele decît moneda), atunci logic poate exista o situație în care sistemul „real” este dezechilibrat (cererea totală de bunuri fiind, de exemplu, superioară ofertei), în timp ce sistemul „monetar” este echilibrat (cererea și oferta de monedă sînt egale). Or, scrie Hahn, aceasta este în contradicție cu „legea Walras” (7) care, în cazul particular considerat, necesită ca cererea totală de bunuri plus cererea totală de monedă să fie algebric egală cu oferta totală de bunuri plus oferta totală de monedă. Invers, dacă se acceptă „legea Say”, atunci, ca urmare a „legii Walras”, trebuie să existe egalitate între cantitatea de monedă cerută și cea oferită pe piață, iar ca urmare a faptului că această egalitate este independentă de variațiile ce ar putea afecta dimensiunile masei monetare în circulație, nivelul nominal al prețurilor ar fi nedeterminat. În acest caz, cererea și oferta de monedă s-ar egaliza independent de nivelul salariilor, al ratei dobînzii sau al altor prețuri particulare. Această dilemă — vădită pe fondul unei contradicții, dacă se respinge „legea Say” și al unei indeterminări (a prețurilor) dacă aceasta

FIȘE

Instrument al activității
intelectuale

● Cea de a treia editie a lucrării „ENCICLOPEDIA STATELOR LUMII” (primele două ediții tipărite în anul 1975 și 1976) publicată de curînd la Editura Științifică și Enciclopedică — autori: Horia C. Matei, Silviu Negruț, Ion Nicolae, Nicolae Șteflea —, este chemată să răspundă, după cum afirmă coordonatorul lucrării Mircea Mașita în cuvîntul său introductiv, necesității de informare resimțită de specialistul în științe sociale, de publicul larg. Ca primă sinteză românească consacrată prezentării, într-un mod unitar, a tuturor statelor lumii, lucrarea vădește calitățile unui instrument indispensabil activității intelectuale. În paginile sale sînt cuprinse informații de detaliu asupra țecărei țări în parte — date esențiale referitoare la istoria, organizarea socială, regimul politic, coordonatele geografice, indica-

tori sociali, culturali și economici. Un alt element caracteristic lucrării îl constituie efortul depus de autori pentru a asigura o actualizare a datelor, pentru a oferi o informație „la zi” asupra evoluțiilor survenite în geografia politică, economică, socială a planetei. Prezentarea statelor lumii a fost realizată în ordine alfabetică — statele fiind grupate în două secțiuni distincte: „state independente” și „teritorii dependente, neautonome și cu statut special”. În același timp însă, pentru a îmbogăți volumul de informație oferit cititorilor, autorii au inclus și o serie de anexe care grupează datele pe domenii distincte.

Eficiența telecomunicațiilor

● Telecomunicațiile nu au numai funcția de deservire a producției, ci pătrund nemijlocit în desfășurarea acesteia, constituind o însemnată verigă a procesului tehnologic unic, un element necesar al forțelor de producție — scrie M. Gorelik în articolul *Effektivnost sviazi kak otrasli infrastrukturi* (Eficiența telecomunicațiilor, ca ramură a infrastructurii), publicat în nr.

38/1981 al revistei sovietice „Ekonimiceskaia gazeta”. Eficiența telecomunicațiilor se manifestă, într-o măsură considerabilă, la consumatorii serviciilor respective — fapt care relevă înoportunitatea abordării îngust departamentale a eficienței lor și face deosebit de actuală evidențierea efectului corelat pe ansamblul economiei naționale.

Fiecare rublă investită în dezvoltarea telecomunicațiilor asigură — arată M.G. — economii anuale de 3 ruble pe ansamblul economiei naționale, sau un spor de 3,8 ruble al produsului social total și de 1,9 ruble al venitului național. Ca atare afirmă M.G., evaluarea corectă a eficienței telecomunicațiilor în cadrul economiei naționale este posibilă numai în condițiile unei abordări complexe a problemei, singura care permite evidențierea contribuției lor reale la ridicarea eficacității producției sociale.

Funcțiile economice ale populației feminine

● Căutările privind asigurarea unei alimentații corespunzătoare populației din țările în curs de

dezvoltare, și în mod deosebit celor aflați la limita maximă a sărăciei, au condus la concluzia că rezolvarea acestor probleme nu poate fi realizată fără a se lua în considerație funcția economică a populației feminine. Este cunoscut, subliniază Marie Angeliqve Savane în articolul „Women and nutrition: the negative impact of social change” publicat în „THE UNITED NATIONS UNIVERSITY NEWSLETTER” — (numărul din octombrie a.c.), că în societățile agrare tradiționale femeile ocupă din acest punct de vedere un dublu rol: pe de o parte funcția nemijlocit productivă — femeile asumîndu-și efectuarea a numeroase munci agricole — iar pe de altă parte funcția nutrițională; prin modul în care prepară hrana, prin obiceiurile culinare pe care le imprimă, femeile contribuie într-o măsură importantă la asigurarea unui regim alimentar echilibrat pentru întreaga familie. Or, modificările survenite în dezvoltarea acestor țări, adeseori dezechilibrată și desfășurată potrivit unor principii exogene, influențează negativ aceste două funcții. Se înregistrează, susține M.A.S., o

este acceptată – constituie principala obiecție pe care Hahn o formulează în legătură cu raționamentele lui Modigliani și ea este valabilă și cu privire la analiza lui Hicks.

Observațiile lui Hahn, deși bazate exclusiv pe interpretarea consecințelor logice ale unor „legi” cu valoare cognitivă indoielnică (8), sînt în esență corecte. Nu se poate nega că, dacă unul dintre sistemele considerate, „real” și „monetar”, este dezechilibrat și celălalt trebuie să fie dezechilibrat în sens opus.

Cererea excedentară de bunuri, de exemplu, se poate manifesta ca cerere (excedentară) solvabilă, numai în măsura în care masa monetară în circulație este și ea mai mare decît necesarul obiectiv al economiei. Invers, dacă procesele materiale din economie sînt și se mențin echilibrate – rata dobînzii fiind și ea inclusă în sfera acestui echilibru – eventuala masă bănească excedentară trebuie să se adapteze la aceste condiții prin variații adecvate ale prețurilor, adică ale puterii de cumpărare reale pe care o reprezintă. Echilibrul în sistemul „real” necesită existența echilibrului și în sistemul „monetar”, iar acesta din urmă este posibil deoarece, prin ipoteză variabilele nivelului nominal al prețurilor nu perturbă în nici un mod starea variabilelor „reale”.

Totuși, ceea ce are cu adevărat în vedere Hahn nu sînt inconsistențele ce s-ar putea introduce în analiză prin procedeul separării economiei în două enclave independente, cît faptul că

Modigliani, și, într-o măsură ceva mai redusă Hicks, exclud din analiză operațiunile speculative de capital. Cu alte cuvinte, Hahn obiectează împotriva faptului că autorii amintiți renunță la ideea keynesiană – cea a importanței operațiunilor cu titluri de credit – și neglijează astfel efectele deciziilor operatorilor economici în legătură cu utilizarea capitalului acumulat în trecut și utilizabil în prezent printr-o pluralitate de forme de plasament – variabile în timp și interschimbabile la anumite prețuri relative care, după el, dau conținut conceptului de dobîndă. În acest mod, Hahn respinge, de fapt, teza clasică potrivit căreia dobînda nu depinde decît de nivelul productivității și rata acumulării, ca și consecința, potrivit căreia între nivelul acumulării și cel al investițiilor există o egalitate „ex ante”.

După ce face aceste considerațiuni, raționamentele lui Hahn nu mai invederează însă în continuare aceeași opțiune fermă pentru concepția keynesiană. Astfel, el distinge două variante ale teoriei keynesiene a dobînzii. Prima dintre ele este cea formulată inițial de Keynes, adică teoria preferinței pentru lichiditate care, prin anumite interpretări convenabile, afirmă că rata dobînzii este determinată de raportul dintre cerere și ofertă de monedă (cerere excedentară de monedă), influențînd, la rîndul ei, acest raport. Cea de a doua este o variantă ulterioară, denumită obișnuit în literatura occidentală teoria „fondurilor de împrumut”, după care rata dobînzii este în relație de

dependență reciprocă cu raportul dintre cererea și oferta de titluri de credit (cerere excedentară de titluri). Așadar, în prima variantă se pune accentul pe factorii monetari ai ratei dobînzii, în timp ce în cea de a doua se au în vedere mai ales factorii de credit.

Hahn respinge prima dintre aceste variante pe motivul că agenții economici își pot spori veniturile bănești oferind bunuri și servicii productive de valoare superioară celor consumate în intervalul de timp considerat, și că, deci, s-ar putea ca, în anumite circumstanțe particulare, rata dobînzii să nu stopeze formarea unor lichidități excedentare. Dar, el preia și insistă asupra unei alte explicații pe care Keynes o dă preferinței pentru lichiditate.

Silviu CERNA
Timișoara

⁴⁾ F. Modigliani, „Liquidity Preference and the Theory of Interest and Money”, *Econometrica*, 12, 1944.

⁵⁾ Modificările tuturor prețurilor și salariilor lasă neschimbată cantitatea de forță de muncă oferită pe piață.

⁶⁾ F.H. Hahn, „The Rate of Interest and General Equilibrium Analysis”, *Economic Journal*, 65, mars, 1955.

⁷⁾ „Legea Walras” enunță că, în condițiile existenței a n piețe, dacă n-1 piețe sînt echilibrate, atunci în mod necesar este echilibrată și piața n.

⁸⁾ Postulatul lui Say, de exemplu, este o simplă tautologie care afirmă că orice act de ofertă își creează cererea și invers; utilitatea pentru analiză a unei astfel de premise ar putea fi justificată cel mult în faza trocului, cînd fiecare bun se schimbă direct cu altul; în nici un caz nu se mai poate susține același lucru în condițiile economiilor monetare contemporane, cînd actele de vânzare-cumpărare sînt separate în timp și spațiu și mijloace de procesul relativ independent de formare a capitalurilor bănești.

deposedare a femeilor de funcțiile lor economice tradiționale datorită, în principal, unei pătrunderi neraționale a progresului tehnic. Concomitent, ca urmare a modificării structurii producției, prin răspîndirea culturilor comerciale, gama de produse alimentare de care dispune o familie se restrînge, fapt ce determină adaptarea obiceiurilor culinare la noile condiții. Căile de depășire a unor asemenea neajunsuri subliniază autoarea, se înscriu în perimetrul unei dezvoltări economice echilibrate, în care modernitatea derivă din însăși ridicarea la un nivel superior a unor tradiții ce se dovedesc necesare, viabile.

Istoricul Academiei

● Constituie, neîndoios, un act de cinstită a tradițiilor culturale și științifice românești publicarea unei lucrări consacrate relevării istoricului și funcțiilor specifice ale instituției „Academia”, cum este cea apărută recent – titlul lucrării: „ACADE-

MIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA” – sub semnătura președintelui acestui forum științific, academicianul Gheorghe Mihoc. Prilejuită de o comemorare – împlinirea a 115 ani de la constituirea sa oficială, cartea prezintă momentele de început ale ființării și funcționării acestui important forum științific, activitatea deslășurată de prestigioase personalități ale științei și culturii românești. Utilizînd o informație bogată, detaliată, autorul urmărește să releve cititorului și acele aspecte mai puțin evidente, care privesc Academia în calitate de factor de cultură. Un loc important este rezervat în structura cărții prezentării evoluției Academiei în anii construcției socialiste, prezentării sarcinilor noi ce revin acestei prestigioase instituții științifice în procesul de afirmare deplină a revoluției tehnico-științifice contemporane, pentru progresul economico-social al țării.

Dezbateri

● În zilele de 7 și 8 decembrie a.c. la Academia de Studii Economice din București au avut loc lucrările dezbaterii „Problemele noului mecanism economico-financiar, ale perfecționării autoconducerii muncitorești și autogestiunii economice în diferite sectoare ale vieții sociale”, cu participarea unor specialiști din economie, cercetători și cadre didactice, dezbateri ce se înscrie în seria largă a manifestărilor științifice consacrate unor probleme economice de stringentă actualitate pentru economia națională.

Referatele prezentate au căutat să răspundă unor cerințe imediate și de perspectivă ale economiei naționale, privind creșterea eficienței întregii activități, așa cum sînt ele formulate în ultimele documente de partid și la recenta Plenară comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului

FIȘE

Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale.

În cadrul dezbaterii au fost abordate unele probleme legate de perfecționarea, dar mai ales de implementarea în întreaga activitate productivă a noului mecanism economico-financiar, prin avansarea unor soluții și propuneri concrete atît la nivel micro cît și macro-economic.

În același timp s-a dat o înaltă apreciere rolului pe care cadrele didactice, cercetătorii din domeniul economic, îl pot avea în promovarea ideilor noului mecanism economico-financiar, necesității amplificării colaborării între cercetare-învățămînt și producție în vederea găsirii soluțiilor optime pentru aplicarea lor cît mai rapidă și riguroasă în întreaga economie.

FENOMENELE DE CRIZĂ monetară și financiară constituie, de mai multi ani, însoțitoare permanente ale evenimentelor din economia mondială, iar uneori chiar dominante ale relațiilor internaționale. Să ne oprim doar la cele ale anului în curs; nivelul exagerat al dobinzilor și fluctuațiile valorice ale dolarului. Desigur, analizarea, interpretarea și înțelegerea lor pornește de la evenimentele zilei: conjunctura curentă din economia mondială, politica monetară restrictivă promovată de unele țări occidentale, în special de S.U.A. ș.a. Dar cunoașterea lor profundă, depistarea tendințelor pe termen mai îndelungat este posibilă numai în condițiile evaluării judicioase a interdependențelor dintre aceste fenomene în cadrul sistemului monetar internațional. Atât creșterea, la niveluri record, a ratei dobinzilor, cât și fluctuațiile valorice ale monedei americane își au rădăcini adânci în slăbirea disciplinei monetare internaționale, în proliferarea inflației, în mișcările de capitaluri speculative, în trecerea de la sistemul cursurilor fixe la politica de flotare, în alte fenomene ce au schimbat funcționarea sistemului monetar-financiar în ultimii ani.

În această perspectivă, analiza tendințelor istorice ale relațiilor monetar-financiare internaționale constituie un punct de referință esențial pentru înțelegerea fenomenelor economice prezente precum și a tendințelor de viitor. O asemenea analiză întinșăm și în literatura noastră economică, întreprinsă de către Dorel Opreșcu, în lucrarea „Sistemul monetar internațional.”

Cartea se remarcă, în primul rând, prin bogata sa documentație istorică. În ea regăsim, într-o formă concisă, larg accesibilă, comentarea principalelor evenimente care au dus, în ultimul secol, la formarea și, ulterior, la perimarea unor reglementări și principii aflate la baza sistemului monetar internațional. Subliniem, ca un merit al autorului, modul clar și nuanțat în care interpretează diversitatea de evenimente ce caracterizează evoluția sistemului monetar internațional precum și detaliile — inedite și semnificative — utilizate pentru a întări argumentația.

Evenimentele și faptele istorice sunt analizate în lucrare într-o optică personală, relativ diferită față de cea cu care am fost obișnuiți. În

*) Dorel Opreșcu, „Sistemul monetar internațional”, Ed. Academiei, București, 1981

acest sens, se impune atenției accentul pus de autor pe un element mai puțin tratat în literatura de specialitate: faptul că sistemul monetar postbelic creat la Bretton Woods (1944) nu s-a întemeiat pe un statut propriu de funcționare, el fiind ființă și funcționând pe baza statutului Fondului Monetar Internațional. Autorul atribuie parțial tocmă acestei deficiențe de concepție o serie de imperfecțiuni ale sistemului Bretton Woods, între care pot fi amintite nereșterea principiului universalității, sau un anume mod defectuos în care s-a realizat cooperarea între țările membre.

piulul menționat ar fi permis ca sistemul Bretton Woods să fie mai favorabil țărilor în curs de dezvoltare, deci să răspundă mai bine unuia din imperatiivele majore ale lumii contemporane. În realitate, principiul dezvoltării economice a tuturor statelor a fost subordonat concepției liber-schimbiste, a pieței libere, care a guvernat activitatea F.M.I. ca urmare a poziției dominante a țărilor dezvoltate, și care a dezavantajat țările în curs de dezvoltare. În final, se conchide în carte, se poate afirma că dezvoltarea economică a tuturor statelor a fost frînă.

Un alt fapt comentat în carte

tate, a sistemului monetar internațional. Dorel Opreșcu încearcă într-un capitol de carte să prefigureze cadrul general al unui nou sistem monetar internațional, ca parte componentă a noului ordin economic internațional. Sint subliniate în acest context condițiile apreciate drept fundamentale ale fuziunii unui sistem care să răspundă cerințelor lumii contemporane: universalitatea și funcționarea lui în cadrul O.N.U.; respectarea principiilor dreptului internațional; stipularea expresă a obiectivului lichidării subdezvoltării, a decalajelor economice dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare. Aceste principii care definesc însăși concepția românească privind evoluția economiei mondiale, și implicit problemele financiar-monetare, sint relevate și analizate în volum într-un capitol distinct.

Oprindu-se asupra obiectivelor monetar-financiare propriu-zise ale sistemului, autorul apreciază că principiul stabilității trebuie să ocupe locul central — stabilitate a condițiilor monetar-financiar generale și stabilitate a cursurilor de schimb. Pornind de la interconditionarea care există între stabilitatea cursurilor de schimb și stabilitatea preturilor internaționale, autorul avansează și argumentează o propunere teoretică interesantă: aceea a stabilității unui etalon monetar multimarță, care să înlocuiască etaloanele monetare clasice (aurul, monedele de rezervă, D.S.T.). Pe baza acestui etalon multimarță format dintr-un coș de 18, 24 sau 30 materii prime, produse intermediare și produse finite — este susținută posibilitatea și utilitatea creării unei unități de cont, în care să se exprime cursurile de schimb fixe (parități) ale monedelor naționale. Sint menționate câteva din atribuțiile unui asemenea sistem: legarea preturilor internaționale de cursurile de schimb și corelarea stabilității celor două categorii valorice fundamentale ale economiei mondiale; stabilirea unor cursuri de schimb reale, fundamentate economic, între monedele naționale; realizarea unui mecanism de indexare a preturilor internaționale, incluzând indexarea valorilor paritare. Desigur, asemenea propuneri ale autorului nu sint prezentate ca soluții definitive și nici exhaustive, dar considerăm că ele constituie sugestii judicioase și, în general, bine argumentate care pot constitui o bază serioasă de discuții teoretice cu valențe practice, acesta constituind de altfel și meritul principal al lucrării.

dr. Mugur ISĂRESCU

Evoluția sistemului monetar internațional

Un spațiu amplu este consacrat în volum analizei multilaterale a principiilor sistemului monetar internațional postbelic, a etapelor în care au fost elaborate aceste principii, a modului în care au fost ele înțelese inițial, interpretate și respectate ulterior. Se apreciază, în acest context că, deși larg răspândită, aserțiunea potrivit căreia o serie de prevederi ale statutului F.M.I. așa cum au fost formulate la Bretton Woods, nu au mai corespuns cerințelor economiei mondiale, devenind inoperante, aceasta nu poate explica integral fenomenul destrămării sistemului monetar internațional ale cărui baze au fost puse în 1944. Dintr-un unghi de vedere diferit autorul argumentează convingător că o parte din prevederile inițiale de la Bretton Woods au fost juste, realiste dar ele fie că nu au fost respectate, fie că au primit ulterior interpretări diferite, ceea ce a contribuit substanțial la amplificarea fenomenelor negative, curturate în ultimul timp în economia mondială.

Cîteva exemple menționate de autor privind modul în care au fost respectate principiile și prevederile inițiale de la Bretton Woods sint revelatoare. Astfel, în carte se subliniază că în statutul F.M.I. a fost prevăzut principiul „dezvoltării economice a tuturor țărilor membre” și că, în condițiile în care interpretarea inițială a acestui principiu ar fi fost urmată, respectarea princi-

pio referă la prevederea cuprinsă în statutul F.M.I. ce stipulează „multilateralizarea plăților internaționale” și care a avut inițial ca obiect doar operațiunile curente, nu și mișcările de capital. Se demonstrează că sub influența S.U.A., care dorea oficializarea mișcării libere a capitalului american, „multilateralizarea plăților” a fost extinsă de la plățile curente la operațiunile de capital, ceea ce a dus la formarea uriașului potențial speculativ de fonduri migratoare („hot money”) generator de instabilitate și care constituie unul dintre factorii cu o contribuție hotărâtoare la schimbarea și extinderea fenomenelor inflaționiste, la prăbușirea cursurilor fixe și a sistemului Bretton Woods.

Punctele de vedere ale autorului precum și modul de interpretare a fenomenelor oferă cititorului și, cu deosebire specialiștilor, multiple teme de reflecție: de întrebare asupra trecutului, de întrebări și prospectări asupra viitorului. Tocmai de aceea credem că lucrarea poate constitui un important reper al unei posibile dezbateri teoretice asupra principiilor și regulilor care să guverneze relațiile monetar-financiare internaționale.

Subordonat ideii centrale a cărții, aceea de a identifica elementele — atât de principiu cât și de mecanism — apte să asigure funcționarea satisfăcătoare, în condiții de echilibru și echi-

Cercetarea arhivelor

(Urmare din pag. 23)

lului energetic al riuului Siret, Moldova, Birlad, Putna, Bistrița, Trotuș, Tazlău, Oituz, pentru punerea în mișcare a unor întregi fabrici, moli, dirste sau pive țărănești. Astfel, Fabrica Letea, Întreprinderile Filderman din Bacău, Uzina electrică a orașului foloseau apa Bistriței pentru producerea unei bune părți din necesarul de energie. Elena Grigorescu utilizează apa Oituzului pentru necesarul de energie la fabricile sale de la Hîrja și Oituz. Apa riuului Trotuș era folosită ca forță hidromotrică la întreprinderile industriale și instalațiile tehnice aflate pe domeniul Știrbey de la Dărmănești, cele situate pe moșia lui Emil Ghica din comuna Doftana și multe altele. Bistrițioara, în zona montană, pune în mișcare o uzină elec-

trică la Tulgheș. Societatea Italo-romană cu sediul în comuna Agas, deși dispunea de mari posibilități economice-financiare, a folosit cu rezultate pozitive apele pîrului Șugura, afluent al Trotușului, pentru punerea în mișcare a mașinilor întrebunțate la prelucrarea lemnului. Exemplele ar putea fi de ordinul sutelor, dar nu ne-am propus acest lucru. Importanța hidromotrică a rețelei de ape curgătoare a județului Bacău rezultă din faptul că 340 de fabrici, moli, pive, dirste, ateliere meșteșugărești, casnice, îi foloseau energia în anul 1934. În anul 1938, în județul Cîmpulung existau 170 asemenea instalații, în județul Suceava 179, iar în județul Baia 187, experiență care ar putea fi folosită și astăzi, în condițiile crizei energetice, pentru dezvoltarea unei industrii mici. În ceea ce ne privește, toate arhivele păstrate la instituția noastră sint inventariate și selecționate, iar posibilitățile de studiere ale acestora sint întru totul asigurate.

Pentru un real dialog Nord-Sud

NECESITATEA NEGOCIERILOR GLOBALE

D EȘI REUNIUNEA la nivel înalt de la Cancun consacrată dialogului Nord-Sud nu s-a finalizat cu un document care să reflecte cu claritate puncte de vedere sau acțiuni concrete în legătură cu care să fi existat un consens al participanților, cercuri politice și economice — guvernamentale și neguvernamentale —, opinia publică ar reținut cu multă atenție și speranță paragraful din declarația de presă a co-președinților acestei reuniuni care afirmă că șefii de state și guverne prezenți la Cancun au confirmat necesitatea urgentă de a sprijini în cadrul O.N.U. realizarea unui consens în legătură cu inițierea de negocieri globale, pe o bază reciproc convenabilă și în condiții care să ofere perspectiva unor progrese semnificative. Atenția și speranța de care aminteam mai sus sunt generate de citeva considerente.

1 Cercurile menționate devin tot mai conștiente că soluționarea problemelor economico-financiare existente pe plan internațional, care manifestă tendințe de agravare, nu mai poate fi aminată fără a se pune în pericol pacea și securitatea tuturor popoarelor lumii. După ce ritmul creșterii în economia mondială a scăzut în anul 1980 la cel mai redus nivel de după recesiunea din 1975, respectiv la circa 2,2%¹⁾ (1,5% de la 3,7% în 1979 în țările dezvoltate, 3,9% de la 4,8% în țările în curs de dezvoltare și 3,1% de la 3,3% în țările socialiste²⁾), reflectând reducerea ritmului de creștere a producției industriale mondiale la 1,5% și stagnarea producției agricole mondiale, datele pentru 1981 indică în continuare reducerea. În cazul produsului intern brut, ritmul anual de creștere se așteaptă să se plaseze la nivelul de 2% (1,5% în țările capitaliste dezvoltate, între care 0,5% în R.F.G. și Italia, 4% în țările în curs de dezvoltare și 3,5% în țările socialiste menționate). Volumul exporturilor mondiale, care a sporit cu 6% în 1979 și 2% în anul 1980, se așteaptă să crească cu numai 1,75% în anul 1981. În condițiile dezechilibrelor balanțelor de plăți și ale creșterii accelerate a inflației în anii 1979—1980, rata dobânzilor a atins nivele extrem de ridicate la sfârșitul anului 1980 (21,5% în S.U.A., 20,5% în Italia, 18,25% în Canada, 17,5% în Anglia ș.a.m.d.), ceea ce a creat dificultăți suplimentare tuturor țărilor și, în primul rând, celor în curs de dezvoltare. Perspectivele pe termen scurt pentru țările capitaliste dezvoltate nu lasă să se întrevadă, așa cum rezultă din studiul citat asupra economiei mondiale, o reducere sensibilă a ritmului inflației și nici o accelerare substanțială a ritmurilor de creștere a producției și ocupării forței de muncă. Pe de altă parte, marea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare vor fi confruntate în continuare cu deteriorarea raportului de schimb și diminuarea volumului exporturilor lor. Vor persista presiunile puternice asupra balanțelor lor de plăți și capacitățile reduse de import, ceea ce, în virtutea interdependențelor din economia mondială, va afecta și posibilitățile de redresare a țărilor dezvoltate.

În mod obiectiv, problemele acumulate în domeniile materiilor prime, energiei, comerțului, dezvoltării și monetar-financiar — în contextul acințirii crizei din economia mondială, ca rezultat al inegalităților economice, al accentuării decalajelor între țările bogate și sărace, al promovării vechilor politici economice pe plan internațional, inclusiv al politicii dobânzilor foarte mari, ca și al intensificării cursei înarmărilor, al uriașelor cheltuieli militare — reclamă acțiuni decisive, responsabile, din partea comunității internaționale pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale. Proclamarea celui de-al treilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare și adoptarea strategiei internaționale a dezvoltării pentru acest deceniu cer în mod necesar un ansamblu de negocieri de substanță, care să ducă la transpunerea în viață a multiplelor angajamente asumate de comunitatea internațională pentru soluționarea unor probleme economice majore.

Trebuie avut în vedere și faptul că probleme complexe, în care sînt interesate toate țările lumii — dezvoltate și în curs de dezvoltare, mari, mijlocii și mici, indiferent de orînduirea lor socială — nu pot fi soluționate în cadrul unor reuniuni restrînse, chiar dacă acestea se desfășoară la nivel înalt. Ase-

menea reuniuni, cum a dovedit-o și cea de la Cancun, nu pot decît să contribuie la crearea unui climat propice unor dezbateri ample, asupra problemelor de fond, desfășurate într-un cadru larg democratic, cu participarea tuturor statelor interesate. Acestea sînt, dealtfel, și exigențele actuale față de un real dialog Nord-Sud.

2 Comunitatea internațională a fost martora unor ample dezbateri și eforturi pentru declanșarea negocierilor globale, care nu s-au soldat însă cu rezultatele așteptate. În perioada de pregătire a celei de-a XI-a sesiuni speciale a Adunării generale a O.N.U. consacrată problematicii noii ordini economice internaționale, care s-a desfășurat în august-septembrie 1980, Comitetul plenar pentru noua ordine economică internațională, creat în conformitate cu rezoluția 32/1974 a Adunării generale, a avut mandatul să prezinte sesiunii speciale propunerii concrete cu privire la organizarea negocierilor globale, negocieri care — cu participarea tuturor statelor — să ducă la soluționarea unor probleme majore ale vieții economice internaționale. În dorința reală de a contribui constructiv la soluționarea unor probleme de fond ale economiei mondiale, „Grupul celor 77” a prezentat, în cadrul Comitetului amintit, propunerii de substanță cu privire la :

A. Ordinea de zi a negocierilor globale, respectiv discutarea, în vederea adoptării, a unui ansamblu coerent de măsuri în domeniile : a) **materiilor prime** (ameliorarea și protecția puterii de cumpărare a valorii unitare a produselor primare și materiilor prime pe care le exportă țările în curs de dezvoltare, creșterea capacităților locale de depozitare și prelucrare a produselor primare realizate de țările în curs de dezvoltare, finanțarea compensatorie a pierderilor la exporturile de materii prime ale țărilor în curs de dezvoltare, creșterea ponderii țărilor în curs de dezvoltare în comerțul, transportul, comercializarea și distribuirea produselor primare); b) **energiei** (trecerea de la economia bazată pe hidrocarburi la economia bazată esențialmente pe utilizarea surselor noi și regenerabile de energie, satisfacerea cu prioritate a creșterii necesităților țărilor în curs de dezvoltare de resurse energetice de toate tipurile, explorarea și punerea în valoare a resurselor energetice locale în țările în curs de dezvoltare, furnizarea de resurse financiare și tehnice, ca și tehnologie pentru punerea în valoare a surselor noi și regenerabile de energie, ameliorarea și protejarea puterii de cumpărare a valorii unitare a exporturilor de energie ale țărilor în curs de dezvoltare); c) **comerțului** (înlăturarea protecționismului și introducerea unor politici de modificare a structurii comerțului țărilor dezvoltate, care să permită accesul țărilor în curs de dezvoltare pe piețele țărilor dezvoltate, creșterea și protejarea puterii de cumpărare a încasărilor din exporturile țărilor în curs de dezvoltare, restructurarea transporturilor maritime în favoarea țărilor în curs de dezvoltare); d) **dezvoltării** (dezvoltarea producției alimentare și agricole, diversificarea producției în țările în curs de dezvoltare și cooperarea internațională pentru întărirea capacității lor de a soluționa problemele conjuncturale și structurale în acest domeniu, constituirea unui sistem eficace de securitate alimentară mondială, inclusiv un sistem de ajutor alimentar și de rezerve alimentare de urgență, restructurarea și reamplasarea industriei mondiale în avantajul țărilor în curs de dezvoltare, finanțarea internațională a industriei și, mai ales, crearea unui Fond mondial Nord-Sud pentru promovarea industrializării țărilor în curs de dezvoltare, transferul de tehnologie către țările în curs de dezvoltare, inclusiv adaptarea și aplicarea de tehnici și mecanisme corespunzătoare, sprijin tehnic și financiar pentru dezvoltarea infrastructurii în țările în curs de dezvoltare); e) **monetar și financiar** (creșterea volumului și îmbunătățirea condițiilor transferului net de resurse reale către țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini accelerarea dezvoltării lor, anularea datoriei țărilor în curs de dezvoltare sau, în anumite condiții, renegocierea acesteia, ameliorarea finanțării balanțelor de plăți ale țărilor în curs de dezvoltare, reforma sistemului monetar internațional pentru a-l face mai echitabil și mai bine adaptat necesităților dezvoltării în țările în curs de dezvoltare, măsuri în sprijinul țărilor în curs de dezvoltare pentru a compensa efectele inflației importate din țările dezvoltate ș.a.).

¹⁾ Ritmul de creștere a produsului intern brut, conform datelor din *Etude sur l'économie mondiale, 1980—1981*, Nations Unies, New York, 1981.

²⁾ Țările socialiste din Europa, U.R.S.S. și R.P. Chineză.

B. Modalități de organizare și calendarul desfășurării negocierilor globale, în sensul ca acestea să se desfășoare în cadrul unei conferințe a O.N.U., convocată de Adunarea generală, care să întrunească o participare universală, să se desfășoare la un nivel politic ridicat și să constituie centrul negocierilor vizând să asigure o abordare simultană, coerentă și integrată a chestiunilor care fac obiectul negocierilor și să ducă la un acord global, statele participante angajându-se să-l pună în aplicare. Se propunea, de asemenea, ca lucrările conferinței să înceapă la 5 ianuarie 1981 și să se încheie la 11 septembrie același an.

Față de aceste propuneri, unele țări dezvoltate au avansat o serie de idei care vizau reducerea domeniilor negocierilor globale, limitarea la maximum a problemelor ce ar urma să fie examinate în cadrul fiecărui domeniu, să opună negocierilor globale activitatea care se desfășoară de mai mulți ani în diferite instanțe ale Națiunilor Unite sau să diminueze rolul Adunării generale în legătură cu negocierile globale.

Sub pretextul că seria de negocieri globale va trebui să înceapă prin examinarea „unui program de acțiune imediată asupra unor puncte selecționate (subl. ns.) din ordinea de zi completă”, delegația S.U.A. a propus să se includă în program următoarele patru elemente: „1. În domeniul schimburilor comerciale, angajamentul la scară mondială de a rezista presiunilor protecționiste și de a promova amenajări pozitive; 2. Asistență țărilor cu deficit energetic pentru explorarea și punerea în valoare a resurselor lor energetice; 3. Ameliorarea securității alimentare mondiale...; 4. Adoptarea de măsuri corespunzătoare care să vizeze facilitarea reciclării excedenților de plată”, iar în propunerile concrete prezentate de aceeași delegație pentru ordinea de zi a negocierilor globale au fost menționate numai două puncte: alimentația și populația. Propunerile C.E.E. cu privire la ordinea de zi a negocierilor globale cuprindeau referiri numai la capitolele alimentației și balanțe externe, ceea ce, ca și în cazul propunerilor americane, constituia o abatere de la rezoluțiile celei de-a XXXIV-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U. Același lucru se poate spune despre tendințele de limitare a problemelor ce ar urma să fie examinate în cadrul fiecărui domeniu, ceea ce se poate remarca, în măsură mai mare sau mai mică, în propunerile avansate de țările capitaliste dezvoltate.

O problemă importantă, în care aceste țări s-au distanțat de rezoluțiile în materie ale O.N.U. și de propunerile formulate de „Grupul celor 77”, îl constituie cadrul instituțional al desfășurării negocierilor globale. Propunerile S.U.A. se pronunțau pentru menținerea Comitetului plenar pentru noua ordine economică internațională ca organ de „supervizare și negocieri globale”, iar propunerile C.E.E. se refereau la un „organ central de negocieri”, fără a se face vreo legătură cu Adunarea generală a O.N.U. sau o Conferință a Națiunilor Unite a cărei convocare să fie decisă de Adunarea generală. Aceasta, evident, semnifică minimalizarea rolului Adunării generale, cu atât mai mult cu cât se avea în vedere și constituirea unui „birou al organului central” de negociere, format dintr-un număr de 27 membri (țările mai puțin dezvoltate din diverse grupe regionale — inclusiv Iugoslavia și România — 12 membri; țările industriale cu economie de piață — 9 membri; țările industriale cu economie planificată — 5 membri; R.P. Chineză — 1 membru). Este clar că asemenea tendințe au venit în contradicție cu documentele O.N.U. în materie, care prevăd că negocierile globale se vor desfășura în cadrul Națiunilor Unite, cu participarea tuturor statelor, fără a se prejudeca rolul Adunării generale. În plus, formula biroului restrins ar putea împiedica participarea pe baze deplin egale a tuturor țărilor interesate, ceea ce ar fi în flagrantă contradicție nu numai cu principiile și normele noii ordini economice internaționale, dar și cu principiile Cartei O.N.U.

Ca urmare a diferențelor de fond conturate în cadrul lucrărilor Comitetului plenar pentru noua ordine economică internațională, nu s-a putut ajunge la un acord în ceea ce privește ordinea de zi, modalitățile de organizare și calendarul desfășurării negocierilor globale, comitetul fiind nevoit să transmită sesiunii extraordinare a Adunării generale a O.N.U. propunerile prezentate de delegații sau grupe de delegații și textele declarațiilor făcute de reprezentanții unor țări, inclusiv declarația finală făcută din partea „Grupului celor 77” de reprezentantul Indiei, care — exprimând dezamăgirea reprezentanților țărilor membre ale grupului față de rezultatele dezbaterilor — menționa că „responsabilitatea eșecului Comitetului plenar, care nu s-a putut achita de mandatul său, revine în întregime țărilor occidentale dezvoltate”, care au adoptat o atitudine total negativă.

Dealtfel, o asemenea atitudine s-a manifestat din partea citorva țări — S.U.A., Anglia și R.F.G. — și în timpul celei de-a XI-a sesiuni speciale a Adunării generale a O.N.U.; aceste țări nu au acceptat textele documentelor referitoare la nego-

cierile globale asupra cărora conveniseră celelalte țări. Motivul aparent al refuzului l-a constituit cadrul procedural, argumentându-se că noul cadru propus pentru desfășurarea negocierilor globale ar putea afecta negocierile în curs din unele instituții specializate.

3 Al treilea considerent care stă la baza atenției și speranței comunității internaționale față de sublinierea, de către reuniunea de la Cancun, a necesității urgente a unui consens în privința inițierii negocierilor globale îl constituie faptul că printr-o participanții la reuniunea din Mexic s-au aflat, de data aceasta la nivel de șefi de stat și guvern sau ministru de externe, și reprezentanții S.U.A., Marii Britanii și R.F.G. — exact țările care s-au opus în urmă cu un an acordului asupra negocierilor globale.

Desigur, și la Cancun au fost sesizate anumite nuanțe în pozițiile unor țări, ceea ce a dus, de pildă, la eșuarea tentativei de a se ajunge la un consens asupra conceptului de „negocieri globale” (esență, scopuri, modalități și etape de desfășurare, cadrul procedural). Pe de altă parte, S.U.A. au insistat și de această dată ca negocierile globale să nu afecteze competențele instituțiilor specializate ale O.N.U.

Este pozitiv că s-a ajuns la un consens asupra abordării unei proceduri reciproc acceptabile în cadrul O.N.U., dar această abordare trebuie să se materializeze, cât mai urgent, într-un acord concret asupra declanșării negocierilor globale și într-un angajament ferm din partea tuturor participanților de a face tot ce este posibil pentru ca aceste negocieri să se finalizeze cu rezultate imediate și de perspectivă pentru toate țările.

Pornind de la această cerință, apare necesar ca, în cadrul contactelor obișnuite de lucru ce au loc pe parcursul desfășurării actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. să se ajungă la un consens asupra formulei de convocare urgentă a unei conferințe internaționale, sub egida O.N.U., cu misiunea de a organiza și a asigura desfășurarea negocierilor globale. În cadrul ce ar urma să fie convenit pentru desfășurarea negocierilor globale ar fi utilă folosirea experienței acumulate deja, a documentelor elaborate în cursul anului trecut.

Desigur, pot să mai apară rezerve, încercări de evitare a unei angajări nemijlocite în organizarea și buna desfășurare a negocierilor globale, însă nu se poate face abstracție de faptul că — așa cum subliniază și Apelul pentru dezarmare și pace al F.D.U.S. — forțele progresiste, iubitoare de pace de pretutindeni, popoarele dispun de capacitatea de a se manifesta cu energie pentru a determina guvernele, parlamentele, conducerea statelor să abordeze o politică nouă, constructivă, pătrunsă de o răspundere maximă pentru soarta și viitorul colaborării internaționale, destinderii și păcii.

IN DEPLINĂ CONCORDANȚĂ cu ideile novatoare ale secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu intensă și multilaterală sa activitate desfășurată pe plan internațional, în interesele păcii și progresului tuturor popoarelor, țara noastră a sprijinit și sprijină cu consecvență negocierile globale. În cadrul celei de-a XI-a sesiuni speciale a Adunării generale a O.N.U., șeful delegației române a evidențiat cu toată claritatea că România consideră negocierile globale drept o acțiune de maximă importanță politică pentru soluționarea, cu participarea și în interesul tuturor statelor, a unor probleme economice fundamentale și, ca atare, negocierile — concepute ca o acțiune cuprinzătoare, de natură să relanseze dialogul economic internațional — vor trebui să conducă la măsuri concrete, care să angajeze responsabilitatea tuturor statelor participante.

În cuvîntarea rostită la reuniunea ministerială din septembrie 1981, de la New York, a țărilor membre ale „Grupului celor 77”, ministrul afacerilor externe al țării noastre, referindu-se la faptul că imobilismul manifestat de unele țări dezvoltate în angajarea unui dialog autentic în cadrul O.N.U. cu țările în curs de dezvoltare a împiedicat pînă acum lansarea unui proces real de negocieri privind realizarea unor transformări structurale în mecanismul relațiilor economice internaționale, care să conducă la eliminarea subdezvoltării, la înfăptuirea noii ordini economice internaționale, a subliniat necesitatea angajării hotărîte, fără întârziere, în cadrul O.N.U., cu participarea tuturor țărilor, a negocierilor globale în scopul întreprinderii unor măsuri ferme pentru însănătoșirea economiei mondiale și sprijinirea efectivă a țărilor în curs de dezvoltare.

De asemenea, în cuvîntarea rostită în fața celei de-a XXXVI-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U., ministrul român al afacerilor externe a arătat că lansarea, în cadrul O.N.U., într-un termen cât mai scurt, a negocierilor globale propuse de „Grupul celor 77” rămîne un obiectiv de importanță fundamentală.

George MARIN

R. P. BULGARIA

Sistemul de aprovizionare pe plan local — rezervă importantă de creștere a producției agricole

A TRECUȚI trei ani rodnici de la introducerea sistemului de aprovizionare pe plan local a populației cu carne, lapte, ouă, pește, fructe, legume și fasole, rezultatele obținute până în prezent confirmând justetea politicii Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar și a Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria de ridicare continuă a nivelului de trai al populației. Principala sarcină pe care trebuie s-o îndeplinească sistemul de aprovizionare pe plan local este aceea de a grăbi descoperirea rezervelor existente în producția agricolă și, pe această bază, de a crea condițiile necesare unei aprovizionări ritmice a populației, în tot cursul anului, cu principalele produse agroalimentare.

În decursul aplicării sistemului au fost utilizate forme eficiente de organizare a activității în diferite județe și localități. Ca urmare, într-o perioadă scurtă au fost identificate, înregistrate și împărțite populației peste 50 000 hectare de pământ cu fertilitate scăzută și impropriu pentru a fi lucrat cu mijloace mecanizate. Pe lângă aceasta, peste 150 000 de muncitori, funcționari și pensionari au primit, în apropierea marilor orașe, câte 100 mp terenuri irigate și alte terenuri potrivite pentru cultivarea legumelor necesare consumului personal. De asemenea, s-au repartizat cu precădere terenuri cooperativelor și membrilor complexelor agroindustriale, peste loturile aflate în folosință personală. Concomitent, diferitelor întreprinderi și organizații economice li s-au atribuit și zone potrivite pentru stupărit și terenuri pentru gospodării anexe.

În prezent, peste 300 000 de oameni s-au angrenat în timpul lor liber în producția agricolă, pentru acoperirea nevoilor familiale, precum și pentru vânzarea surplusului către stat.

Rezultatele nu s-au lăsat mult așteptate. În această perioadă, ritmul de dezvoltare a producției agricole s-a stabilizat. Actualmente, aproape în toate satele aprovizionarea cu principalele produse agricole în tot cursul anului s-a îmbunătățit. Acest lucru n-ar fi fost posibil dacă nu s-ar fi consolidat, la timpul oportun, creșterea animalelor în gospodăriile obștești, personale și anexe. Producția zootehnică a crescut, anul trecut, cu 10,5% în comparație cu anul 1979.

Și pe viitor principala bază economică a aprovizionării pe plan local o vor constitui complexele agroindustriale care dispun de o bază tehnică-materială modernă, de cadru cu înaltă calificare și au relații directe de colaborare creatoare cu instituturile de cercetări. De asemenea, cu ajutorul unităților din sectorul obșteșt se dezvoltă și se întăresc gospodăriile personale și cele anexe.

De mai mult timp, gospodăriile personale au devenit o rezervă importantă a sistemului de aprovizionare pe plan local. Ele dispun de peste 610 mii de hectare suprafață cultivată și furnizează peste 23,7% din producția agricolă, având o pondere de 39,5% în producția de carne, de 25% în cea de lapte, 53,2% la ouă și 27,4% la legume.

Practic, gospodăria personală este organic legată de marea agricultură socialistă, devenind continuarea ei firească. În felul acesta s-a realizat unitatea de interese și se creează premise reale pentru folosirea mai eficientă a pământului, a resurselor de muncă și a tehnicii. Totodată, s-a îmbunătățit planificarea, creditarea, finanțarea și aprovizionarea tehnică-materială a gospodăriilor personale și anexe. În prezent, resursele sunt mai judicios repartizate, iar gospodăriile personale sunt asigurate cu material sădător de elită și cu animale având calități biologice superioare.

Contribuția relativ importantă a gospodăriei personale la rezol-

varea problemelor aprovizionării pe plan local impune abordarea ei cu toată răspunderea, în scopul de a se crea cele mai favorabile condiții pentru consolidarea și dezvoltarea ei complexă.

Paralel cu grija față de dezvoltarea gospodăriei individuale, o mare atenție se acordă gospodăriilor anexe. Numai în decurs de trei ani au luat ființă peste 3 720 de gospodării anexe pe lângă întreprinderi, organizații economice, instituții etc., ele dispunând de peste 10 000 de hectare suprafață agricolă. Pe această bază a devenit posibilă creșterea a peste 10 000 de bovine, 200 000 de porci, 71 000 de oi, 530 000 de păsări și alte animale. Buna organizare a creșterii animalelor a permis gospodăriilor anexe să producă 21 000 tone de carne, 11 500 tone de legume, 5 000 tone de fructe și alte produse agricole. Succese de seamă în organizarea producției în gospodăriile anexe s-au obținut în județele Sofia (în care au luat ființă 319 gospodării), Iambol (205), Haskovo (197) etc. Crearea și extinderea gospodăriilor anexe s-a dovedit a constitui o măsură socială foarte eficientă, care permite să se îmbunătățească meniurile servite la cantine, să se reducă prețul lor de cost. Totodată, aceste gospodării îndeplinesc și un important rol educativ, deoarece creșterea animalelor și cultivarea legumelor se efectuează prin muncă voluntară.

Succesele obținute în creșterea animalelor și în producția vegetală din gospodăriile obștești, personale și anexe au făcut posibilă îmbunătățirea aprovizionării populației pe plan local. În anul 1990 consumul la o serie de produse agricole se situează în numeroase județe peste normativele în vigoare. În 23 de județe, consumul de carne a crescut considerabil față de anul 1979 (cu 17 kg în județul Vidin, cu 13 kg în județele Kiustendil și Gabrovo, cu 12 kg în Iambol etc.). Consumul de lapte a crescut, în medie pe locuitor, cu circa 40 de litri, cel de ouă — cu 23 de bucăți, de legume cu 87 kg, de fructe cu 6 kg ș.a.m.d. În 22 de județe, consumul de lapte și produse lactate a depășit normativele de consum stabilite, ca — de exemplu — în județele Burgas, Sofia, Veliko Tırnovo ș.a. Producția sporită de fructe a permis unui număr de 16 județe să depășească normativele respective, printre ele numărându-se Varna, Veliko Tırnovo, Vidin, Kiustendil ș.a.

Creșterea continuă a puterii de cumpărare a populației impune și sporirea corespunzătoare a producției principalelor produse agricole. În acest scop, în planul de dezvoltare social-economică a țării pe anul 1980 și în cel pe 1981 s-a prevăzut ca nivelul consumului pe locuitor să atingă și să depășească normativele stabilite. Aceste normative sunt concretizate pe județe și comune, fixându-se, în funcție de condițiile reale, ce cantitate de produs va fi asigurată din fondul central de marfă și ce parte anume va rezulta din aprovizionarea pe plan local.

În perspectivă principala sarcină care stă în fața consiliilor populare, a unităților agricole este să-și îndrepte atenția către descoperirea și folosirea la maximum a posibilităților de care dispun gospodăriile obștești, personale și auxiliare, ceea ce va permite îmbunătățirea în continuare a aprovizionării populației cu produse alimentare în fiecare unitate administrativă. Acest obiectiv este indisolubil legat de realizarea politicii sociale a Partidului Comunist Bulgar cu privire la ridicarea nivelului de trai al populației.

Liuben ANGHELOV

„Ikonomeski život“
Sofia

Priorități și reorientări în dezvoltare

Franta: restructurări în industria chimică

RECENTA naționalizare, în Franța, a două firme importante din industria chimică („Rhône-Poulenc“ și Produits chimiques Ugine-Kuhlmann) a condus la edificarea unui puternic sector de stat în această ramură. Totodată, a fost inițiată elaborarea unui program de restructurare a industriei chimice franceze, în scopul de a elimina concurența sterilă între întreprinderi în cadrul economiei naționale și de a întări competitivitatea acestora pe plan internațional.

Se preconizează, astfel, crearea a două grupuri industriale

complexe, unul având în special pe chimia de bază; iar cel de-al doilea — pe petrochimie. În cadrul primului grup producția ar urma să se dezvolte pe filierele: clor, îngrășăminte complexe produse nutritive pentru animale, „chimie fină“ (pământuri rare, siliconi, articole speciale), fibre, precum și produse fitosanitare. Celalalt grup ar urma să includă filierele: mase plastice destinate consumului în masă, îngrășăminte simple, coloranți-vopsele, articole farmaceutice ș.a. Se consideră că o asemenea restructurare va permite reducerea sau chiar înlăturarea pa-

ralelișmelor în fabricație, o mai bună adaptare a întreprinderi-

lor la imperatiile concurenței pe plan internațional ș.a.

Modernizarea industriei textile în Spania

INDUSTRIA TEXTILĂ din Spania urmează a fi restructurată și modernizată, pentru a ajunge la nivelul tehnic și tehnologic atins de ramura respectivă în țările Pieței comune vest-europene, avându-se în vedere perspectiva aderării Spaniei la acest organism. Programul elaborat în acest sens de reprezentanții patronatului, guvernului și ai organizațiilor comerciale prevede, în esență, reinvestirea tehnică a întreprinderilor textile spaniole în cursul următorilor cinci ani, pe baza unor investiții evaluate la 150 miliarde de pesetas.

Printre obiectivele concrete ale programului figurează introducerea tehnologiilor moderne, ridicarea productivității muncii, perfecționarea conducerii și îmbunătățirea calității produselor; în schimb, se apreciază că măsurile respective (inclusiv concentrarea producției celor circa 2 700 de întreprinderi textile — în marea lor majoritate mici și mijlocii — existente în prezent) vor determina reducerea cu aproximativ 20% a personalului ocupat în ramură. Guvernul urmează să sprijine aplicarea programului, inclusiv prin acordarea de subsidii și credite diferitelor firme.

Perspective agricole ale țărilor în curs de dezvoltare

EXPORTUL mondial de cereale este anticipat să se mențină la niveluri ridicate pe parcursul actualului deceniu dată fiind tendința de reducere a prețurilor reale la aceste produse — apreciază un raport dat publicității de U.N.C.T.A.D. Raportul arată că prețurile medii la cereale au scăzut în ultimele două decenii, majorarea cu 70% — din 1973 — fiind un caz de excepție.

Se mai semnalează, totodată, și o altă tendință, anume faptul că unele țări își reduc în mod deliberat producția de cereale, apreciind că ar fi mai avantajos importul în condițiile menținerii prețurilor la niveluri scăzute. Se știe, de asemenea, că circa jumătate din producția de cereale a lumii este destinată hranei animalelor. În acest context, raportul U.N.C.T.A.D. apreciază că, dacă consumul de cereale destinate furajării animalelor s-ar menține la actualul nivel, s-ar putea realiza o creștere cu 1,2% — față de rata actuală de 0,3% — a consumului alimentar pe locuitor în țările în curs de dezvoltare — fapt care ar contribui considerabil la diminuarea

subalimentației în lume.

Pentru anii următori, surșa citată consideră totuși că situația alimentară a țărilor în curs de dezvoltare va fi într-o oarecare măsură ușurată: astfel circa 20 de țări din acest grup — reprezentând 40% din consumul alimentar al lumii a treia — își asigură din resurse proprii necesarul de cereale; circa o treime din ele dispun și de surpluse pentru export.

Nivelul consumului alimentar din țările în curs de dezvoltare (aici fiind incluse, potrivit statisticilor U.N.C.T.A.D. și țările socialiste) a crescut la 55% din consumul respectiv al țărilor industrializate; această pondere înregistrează o tendință de creștere pe măsură ce tot mai multe țări în curs de dezvoltare trec la industrializare. Totodată, însă, țările lumii a treia își văd diminuate în mod continuu încasările din exporturile de produse agricole care sînt, de altfel, destinate în proporție de 60% țărilor industrializate, cu toate consecințele negative care decurg din această dependență.

Una din explicații constă în faptul că ponderea mărfurilor nepetroliere în comerțul mondial, a scăzut de la 38% la 19% în intervalul ultimilor 20 de ani. În aceeași perioadă, ponderea țărilor în curs de dezvoltare în acest comerț a scăzut de la 41%

la 29%, cea mai însemnată reducere fiind semnalată la produse alimentare și materii prime agricole.

Program energetic suedez

LA Stockholm a fost aprobat recent proiectul programului energetic guvernamental care prevede, în principal, reducerea de la 70 la sută la 40 la sută a dependenței de petrol a țării pînă la nivelul anului 1990.

Un element considerat drept important în cadrul noului program energetic îl constituie creșterea utilizării cărbunelui ca sursă de încălzit consumul urmînd să se majoreze pînă la 4-6 milioane tone anual către sfîrșitul deceniului. În vederea prevenirii poluării, în cazul fabricilor care folosesc cărbunele drept sursă de energie calorică emisia de sulf nu va putea depăși 1600 tone anual. În același timp, 3 milioane tone petrol vor fi înlocuite anual cu deșeurile lemnoase.

Alte componente ale noii strategii se referă la instituirea unui fond, în valoare de 1,7 miliarde coroane, pentru finanțarea unui program pe durată de trei ani vizînd substituirea petrolului cu alte surse de energie și sprijinirea cercetării pentru utilizarea surselor alternative de energie.

Programe de dezvoltare

Nigeria: preocupări pentru asigurarea necesarului de materii prime

NLMARLIND aproape 100 milioane locuitori, populația Nigeriei reprezintă aproximativ un sfert din populația Africii. Nivelul de trai al acestei populații este direct legat în etapa actuală, de resursele de țevi, exporturile la această materie primă însumînd în 1980 25 miliarde dolari, adică 95% din exporturile țării. De altfel, țevii contribuie cu o treime la formarea P.I.B. Baza actuală de materii prime a țării mai cuprinde coșitor, columbit, uraniu, cărbune și sare, la care se adaugă o serie de materii prime agricole ca arahide, cauciuc natural și produse de palmier.

Pentru perioada pînă în 1985, cel de al patrulea plan cincinal își propune investiții de 55 miliarde naira (122 mrd. dolari) fiind, prin amploarea sa, cel mai mare plan de dezvoltare al unei națiuni africane. Utilizarea resurselor petroliere pentru creșterea unei baze solide care să garanteze dezvoltarea independentă a economiei țării este principala direcție strategică a planului. Reflectată în fiecare domeniu de activitate, această direcție strategică își găsește un corespondent și în industria extractivă prin decizia fermă de a pregăti și începe exploatarea minereurilor pentru care, deși nu există încă o cerere internă mare, se prevede în viitor o intensă solicitare din partea industriei naționale în formare. Pentru industria minieră și ramurile adiacente, planul 1981-1985 prevede investiții de 6,6 miliarde naira (10 mrd. dolari). Programele de prospecțiuni întreprinse pînă acum au identificat noi zăcăminte de fosfați, cupru, molibden și tungsten și probabil că alte zăcăminte vor fi descoperite în viitor. Mina de cărbune de la Enugu va fi reechipată și extinsă la o capacitate de producție de 2,4 milioane tone pe an. Va începe exploatarea minereului de fier din zăcămintul Itakpe pentru aprovizionarea complexelor siderurgice în construcție la Ajaokuta și Wari, al căror necesar este estimat la 7,3 milioane tone minereu pe an. Dezvoltarea exploatarei petrolului va rămîne în continuare în centrul atenției, dar va fi întregită cu exploatarea uriașelor resurse asociate de gaze naturale. În curînd, gazele naturale exportate în stare lichefiată urmează să devină o sursă de devize tot atît de importantă ca și țevii, acoperind în același timp necesitățile industriei naționale.

Industria prelucrătoare a Nigeriei, prefigurîndu-se pînă la sfîrșitul secolului ca una din cele mai puternice industrii din Africa, va solicita în viitor mari cantități de materii prime. De aceea, preocuparea de dezvoltare a acestei industrii va fi precedată de măsuri de asigurare a bazei de materii prime, în primul rînd prin exploatarea resurselor interne.

Relațiile economice româno-nigeriene devenite tradiționale au fost marcate de-a lungul anilor de importante rezultate în schimburile comerciale și în cooperarea economică, inclusiv în funcționarea societăților mixte înființate în comun. Preocupările Nigeriei în domeniul minier oferă o nouă posibilitate de diversificare a relațiilor bilaterale, de sporire a contribuției întreprinderilor românești la dezvoltarea economiei nigeriene.

Marin FRĂNCU

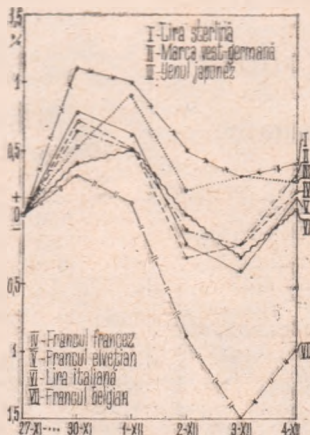
EVOLUȚII MONETARE

ÎN INTERVALUL 30.XI-4.XII.1981 dolarul S.U.A. a înregistrat o evoluție destul de oscilantă.

Continuarea scăderii dobînzilor în S.U.A. — taxa oficială a scontului a fost redusă de la 13 la 12%, dobînda preferențială „prime rate” a principalelor mari bănci americane a fost generalizată de la 15,75 la 15,5% —, creșterea deficitului comercial al S.U.A. în octombrie a.c., au fost factori de influență negativă pentru dolar, contracarîți însă de scăderea cu numai 1,8% în luna octombrie a.c. a indicelui principalilor indicatori economici în S.U.A., comparativ cu o scădere de 2,2% în septembrie a.c.

Miscarea cea mai accentuată în relația cu dolarul S.U.A. a înregistrat-o francul belgian, care cota la închiderea din 4.XII.1981 la 37,75 franci/dolar, cu 1% sub cursul de referință din 27.XI.1981 de 37,35 franci/dolar. Actualele dificultăți ale economiei belgiene, precum și instabilitatea politică din ultimul timp, a afectat destul de puternic poziția externă a francului, care ocupă în prezent una din cele mai slabe poziții și în cadrul sistemului valutar vest-european. Lira italiană a evoluat în jurul a 1.190 lire/dolar, fiind doar cu 0,1% peste cea din 27.XI.1981 de 1.193 lire/dolar. Francul elvețian, a cărui valoare ponderată cu comerțul exterior a crescut cu 3,7% în perioada 15.X-15.XI.1981, și cu 16% în intervalul 15.XI.1980-15.XI.1981, a câștigat destul de puțin în raport cu dolarul S.U.A. (1,78 franci/dolar pe 4.XII, față de 1,7825 franci/dolar pe 27.XI.1981); de menționat că urmărirea de prețurilor industriei de a stimula afacerile, Banca Națională a Elveției a redus nivelul dobînzii de lombard, începînd cu 4.XII.a.c. de la 7 la 6,5%.

Francul francez și yenul japonez înregistrău la închiderea intervalului procente apropiate de repriere în relația cu dolarul S.U.A. — circa 0,2% — situîndu-se la 5,3975 franci/dolar (5,6075 franci/dolar cursul

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 30.XI-4.XII. Bază: 27.XI a.c.

de referință) și respectiv 215,75 yeni/dolar (216,25 yeni/1 dolar pe 27.XI.1981).

Reducerea de la 11 la 10,5% a dobînzii de lombard de către Bundesbank (înta maximă la care finanțează băncile comerciale prin gajare de hîrtii de valoare, dar care, potrivit comunicărilor autorităților monetare centrale poate fi diminuată în funcție de evoluția masei monetare în circulație, de la o zi la alta) a fost contracarată de unele previziuni privind creșterea în anul viitor a excedentului balanței comerciale a R.F.G., astfel că la sfîrșitul perioadei prezentate cursul mărcii vest-germane era cu 0,3% peste cel de referință din 27.XI.1981 (2,2150 mărci/1 dolar, față de 2,2225 mărci/1 dolar respectiv).

Lira sterlină, care a trebuit să suporte efectul negativ al reducerii dobînzii de bază de către principalele mari bănci de la 15 la 14,5% p.a., continuă însă să beneficieze de un nivel destul de ridicat al dobînzilor, comparativ cu al altor valute, astfel că a evoluat în toată această perioadă peste cursul de închidere din 27.XI, iar cotația sa din 4.XII.1981 de 1,95 dolari/1 liră, era cu 0,4% peste cea de referință de 1,9425 dolari/1 liră.

Dobînzile la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni au înregistrat o ușoară creștere la eurodolari (12,8125% pe 4.XII.1981, față de 12,75% pe 27.XI.1981) și eurofrancii vest-germane (10,25%, comparativ cu 10,0625%) și un nivel relativ constant la eurofrancii elvețieni în jurul a 9,75%.

Prețul aurului la Londra a continuat să marcheze o creștere aproape continuă, al doilea fixing din ziua de 4.XII.1981 de 426 dolari/uncie fiind cu 14,50 dolari/uncie peste cel corespunzător din 27.XI.1981.

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Producția agricolă — la nivelul importantului potențial existent

(Urmare din pag. 6)

podăriilor personale. Acțiuni deosebite vor fi întreprinse pentru prevenirea bălțirii apelor prin efectuarea de lucrări dintre cele mai simple ca de exemplu: rigole, șanțuri, canale, vaduri, care pot fi realizate de unitățile agricole sau cu aportul populației sătești.

Program amplu — măsuri concrete

ÎN CONDIȚIILE unei creșteri limitate a suprafeței arabile, va trebui să se obțină, prin sporirea randamentelor la hectar pe seama folosirii raționale a bazei tehnico-materiale și a îmbunătățirii tehnologiilor de cultivare și recoltare, a organizării mai bune a producției și a muncii, a întăririi ordinii și disciplinei, producții totale care să asigure realizarea tuturor destinațiilor prevăzute prin plan. Vor interveni unele modificări în structura culturilor: se vor majora suprafețele de orz-orzoaică și orz pentru îmbunătățirea calitativă a bazei furajere și valorificarea mai bună a terenurilor acide din zona colinară, cele cu plante tehnice ca de exemplu floarea-soarelui, soia, ricin, în etc., pentru asigurarea mai deplină a nevoilor de materii prime, precum și suprafața plantelor de nutreț pentru a se putea rezolva problema furajelor și se va reduce corespunzător suprafața de porumb boabe în scopul restrîngerii acestei culturi în zonele mai puțin favorabile.

Cerealele rămîn în continuare obiectivul prioritar al agriculturii noastre, de nivelul acestei producții depinzînd dezvoltarea zootehniei, a celorlalte sectoare de producție. Ele vor deține aproape 63% din suprafețele cultivate. Producția totală de cereale va ajunge la 24 milioane tone din care grîul peste 6,6 milioane tone, iar porumbul 13,3 milioane tone, ceea ce înseamnă o producție de peste o tonă de cereale pe locuitor. Pentru realizarea producțiilor prevăzute, planul prevede obținerea unor randamente la hectar de peste 3 000 kg la grîu și 4 125 kg la porumb. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceste randamente sînt minime și putem ca în anul viitor să realizăm o producție medie la grîu de 4 000 kg, iar la porumb de 5 000 kg/ha.

Realizarea acestor producții este pe deplin posibilă dacă avem în vedere că grîul și orzul s-au înșămîntat în această toamnă în condiții bune în majoritatea județelor, într-o structură de soiuri mai productive, s-au asigurat o densitate corespunzătoare și o uniformitate mai bună a plantelor, o fertilitate superioară față de anul trecut.

Culturile tehnice vor cunoaște în continuare o sporire accentuată a producției pentru a se putea satisface nevoile tot mai mari ale industriei alimentare și ușoare. Producția totală de floarea-soarelui și rapiță va fi de aproape 1,2 milioane tone, sfecla de zahăr va ajunge la aproape 9 milioane tone, soia la aproape 750 mii tone, inul și cînepa pentru fuior la peste 560 mii tone. Realizarea producțiilor prevăzute impune creșterea accentuată a randamentelor la hectar ca urmare a dezvoltării bazei tehnico-materiale, cultivării unor soiuri și hibrizi cu potențial ridicat, amplasării judicioase a fiecărei culturi, realizării densității optime, aplicării unor tehnologii îmbunătățite, înșămîntării și recoltării în perioada optimă. În fiecare unitate se vor organiza asolamente corespunzătoare structurii de culturi planificate, care să permită aplicarea unor tehnologii integrate de prelucrare a solului, fertilizare și combatere a buruienilor, bolilor și dăunătorilor.

Asigurarea unei alimentații raționale necesită ca la legumele de cîmp să se producă cel puțin 6 800 mii tone legume și să se livreze la fondul de stat 3 160 mii tone. În acest scop vor fi luate măsuri pentru ca amplasarea culturii legumelor să se facă numai pe terenurile amenajate pentru irigații, să se cultive legume cu prioritate în ferme specializate, să se respecte perioadele optime de obținere a răsădurilor și plantarea a legumelor, precum și densitatea recomandată. Cultivarea tomatelor timpurii se va face pe sisteme de susținere — palisade — în scopul obținerii unui spor mai mare de producție și a unei calități superioare.

La cartofii de toamnă se prevede obținerea unei producții totale de 5 850 mii tone, prin amplasarea culturii pe terenuri corespunzătoare, iar în zonele de cîmpie (din sudul țării) pe terenuri irigate. Producția de cartofi va fi organizată numai în ferme specializate sau mixte. Pentru obținerea de cartofi extratimpurii și timpurii se va extinde sistemul de cultură protejată, pe o suprafață de cel puțin 250 ha, iar în cîmp se vor

planta circa 20 mii ha cu cartofi incolțiți. Producția de cartofi timpurii și de vară va ajunge la peste 700 mii tone.

În pomicultură se prevede realizarea unei producții de peste 2,4 milioane tone, prin sporirea producției în plantațiile existente, modernizarea unei suprafețe de 10 mii ha și înființarea de plantații intensive și superintensive de peste 15 mii ha. Se va asigura material săditor pentru gospodăriile populației, se vor organiza centre de protecția plantelor pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, care să cuprindă întregul patrimoniu pomicol și se vor înființa noi asociații pomicole în zonele necooperativizate.

Producția de struguri va ajunge la peste 2 milioane tone ca urmare a executării la timp și la nivel corespunzător a lucrărilor de întreținere în toate plantațiile de vii potrivit tehnologiilor diferențiate, punindu-se accentul pe executarea corectă a tăierilor, aplicarea tratamentelor și recoltarea la timp și fără pierderi a recoltei. Se va continua acțiunea de modernizare a plantațiilor de vii și se vor înființa noi plantații cu soiuri de mare productivitate pe terenuri cu fertilitate scăzută, improprie pentru celelalte culturi agricole.

Creșterea animalelor, domeniu prioritar

ÎN STRATEGIA generală a dezvoltării agriculturii, creșterea animalelor va constitui în continuare o preocupare prioritară datorită necesității de a se obține un volum mai mare de produse cu valoare nutritivă ridicată necesar asigurării consumului rațional al populației. Ponderea zootehniei va crește la 48% în totalul producției agricole. Efectivele de animale vor ajunge la aproape 6,8 milioane bovine, 13,7 milioane porcine, 17,6 milioane ovine și caprine și peste 60 milioane păsări ouătoare. Sporirea randamentelor pe animal și a greutateii la sacrificare constituie garanția unor producții ridicate de aproape 2,8 milioane tone carne în viu, 57,9 milioane hl lapte de vacă și aproape 7,4 miliarde buc. ouă.

Realizarea acestor obiective importante impune ca dezvoltarea creșterii animalelor în profil teritorial să se facă în așa fel încît să se asigure nevoile locale de consum din producția proprie a fiecărui județ și să se valorifice economic producția de pe cele peste 4 milioane ha pajisti naturale precum și produselor secundare agricole și din industria alimentară. Vor fi luate măsuri de organizare rațională a procesului de reproducție și de urmărirea a programului de monte și fătări în vederea obținerii pe această cale a indicatorilor de natalitate prevăzuți. O atenție deosebită se va acorda creșterii și păstrării tineretului femel de reproducție în ferme specializate. Se vor aplica regulile de zo igienă și sanitar-veterinare pentru prevenirea epizootiilor, reducerea pierderilor prin mortalități și sacrificări de necesitate. Aplicarea unor tehnologii de producție cu un grad tot mai ridicat de mecanizare, asigurarea unei furajări echilibrate, adăpostirea și îngrijirea în condiții corespunzătoare de zo igienă pot contribui la creșterea randamentelor pe animal și a greutateii la sacrificare.

Asigurarea furajelor va trebui să devină problema centrală a zootehniei. Pentru asigurarea bazei furajere, se vor întreprinde acțiuni susținute în scopul obținerii unor producții ridicate pe cele 1,2 milioane ha suprafață arabilă destinată cultivării cu plante de nutreț și pe cele aproape 4,5 milioane hectare de pășuni și finețe, precum și pentru reducerea consumurilor specifice de furaje și valorificarea tuturor produselor secundare de care dispunem. Pentru creșterea producției de furaje de volum se vor extinde speciile, hibrizii și soiurile de plante furajere cu potențial ridicat de producție cum sînt: lucerna, sfecla, amestecurile de leguminoase și graminee, se va practica pe scară largă sistemul de două culturi furajere anual în special pe terenurile irigate, se vor folosi în totalitate resursele secundare preparate pentru creșterea digestibilității lor.

Agricultura dispune de tot ce este necesar pentru realizarea sarcinilor de plan. Important este ca toți oamenii muncii să acționeze cu hotărîre pentru utilizarea eficientă a bazei tehnico-materiale, a forței de muncă, pentru mai buna organizare a producției și a muncii. Oamenii muncii din agricultură trebuie să acționeze cu înalt spirit de răspundere pentru a lichida lipsurile și rămănerile în urmă existente în acest domeniu de activitate și să facă totul pentru a transforma anul agricol 1982 într-o etapă de maximă și responsabilă angajare a forțelor umane și materiale în scopul îndeplinirii exemplare a sarcinilor importante ce revin agriculturii.

Revista ECONOMICA

Ediție de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 50 din 11 decembrie 1981

- Întărirea încrederii și dezarmarea — cerințe vitale ale tuturor popoarelor (Nicolae Călina) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. — un amplu program de acțiune
 - Dezvoltarea bazei de materii prime și energetice. Creșterea gradului de utilizare a mijloacelor din dotare — rezervă de sporire a producției de cărbune (Nicolae Dimitrescu) 4
 - Producția agricolă la nivelul importanțului potențial existent (Ovidiu Popescu) 6
 - Autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială a populației cu produse agroalimentare (Eugen Buciuman) 7
 - Cerințe ale folosirii eficiente a pirghiilor economico-financiare (Gh. Boulescu) 9
 - Pregătirea condițiilor pentru realizarea sarcinilor de plan în domeniul comerțului exterior în anul 1982 (Ion Stanciu) 11
- Orientări în dezvoltarea construcțiilor de mașini (I) (Barbu Gh. Petrescu) 13
- Dezbateri „R.E.” Concepte și modalități de organizare a activității industriale (IV) 15
- Transformarea României într-o țară cu nivel mediu de dezvoltare (Ion Blaga) 17

CONDUCERE ORGANIZARE

- Rolul relațiilor de colaborare și cooperare în organizarea și funcționarea industriei mici (II) (Dorin Constantinescu) 20

TEORII-IDEI

- Posibilități de cunoaștere a resurselor naturale prin cercetarea arhivelor (III) (dezbateri) 22
- Școli ● curente ● economiști. Concepții neoclaseice privind dobînda și factorii săi (III) (Silviu Cerna) 24
- Evoluția sistemului monetar internațional (Mugur Isărescu) 26

ECONOMIE MONDIALĂ

- Pentru un real dialog Nord-Sud. Necesitatea negocierilor globale (George Marin) 27
- R.P. Bulgaria. Sistemul de aprovizionare pe plan local — rezervă importantă de creștere a producției agricole (Liuben Anghelov) 29
- Tendințe — conjuncturi 30

ÎN SUPLIMENTUL NUMARULUI :
Relații financiar-valutare și comerciale internaționale

IN THIS ISSUE

- Confidence strengthening and disarmament : vital needs of all peoples (Nicolae Călina) 9
- Requirements for the efficient use of the economic and financial levers (Gh. Boulescu) 11
- Setting up the conditions to implement the planned tasks in the field of foreign trade for 1982 (Ion Stanciu) 13
- Trends in the development of the mechanical engineering industry (I) (Barbu Gh. Petrescu) 17
- Turning Romania into a medium developed country (Ion Blaga) 22
- Some ways to know the natural resources through archives searching (III) (debate) 24
- Schools ● trends ● economists. Neoclassical concepts on the interest and its factors (III) (Silviu Cerna) 27
- For a real North-South dialogue. The necessity of the global negotiations (George Marin) 29
- The People's Republic of Bulgaria. The system of local supply : an important resource for the growth of the agricultural production (Liuben Anghelov)

DANS LE NUMERO

- L'affermissement de la confiance et le désarmement — exigences vitales de tous les peuples (Nicolae Călina) 9
- Exigences de l'utilisation efficiente des leviers économiques et financiers (Gh. Boulescu) 11
- La préparation des conditions pour la réalisation du plan de commerce extérieur pour l'année 1982 (Ion Stanciu) 13
- Orientations dans le développement et la modernisation de l'industrie mécanique (I) (Barbu Gh. Petrescu) 17
- La transformation de la Roumanie dans un pays à niveau moyen de développement (Ion Blaga) 22
- Possibilités de connaître les ressources naturelles par la recherche dans les archives (III) (débat) 24
- Ecoles ● courants ● économistes. Conception néoclassiques concernant l'intérêt et ses facteurs (III) (Silviu Cerna) 27
- Pour un dialogue réel Nord-Sud. La nécessité des négociations globales (George Marin) 29
- La R.P. de Bulgarie. Le système d'approvisionnement local — réserve importante d'accroissement de la production agricole (Liuben Anghelov)

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Укрепление доверия и разоружение — жизненные требования всех народов (Николае Кăлина) 9
- Требования действительного использования экономико-финансовых рычагов (Г. Буулеску) 11
- Подготовка условий для выполнения плановых заданий на 1982 год в области внешней торговли (Ион Станциу) 13
- Направления в развитии машиностроительной промышленности (I) (Барбу Г. Петреску) 17
- Превращение Румынии в страну со средним уровнем развития (Ион Блага) 22
- Возможности познания природных ресурсов путем исследования архивов (III) (В порядке обсуждения) 24
- Школы ● течения ● экономисты. Неоклассические концепции относительно процента и его факторов (III) (Силвиу Черна) 27
- За реальный диалог между Севером и Югом. Необходимость глобальных переговоров (Джордже Марин) 29
- Н.Р. Болгария. Система снабжения на местах — важный резерв увеличения сельскохозяйственной продукции (Любен Ангелов)

Abonindu-vă din timp la „Revista economică” pentru anul 1982, vă asigurați continuitatea în primirea publicației noastre. Prețul unui abonament este de :

- anual : 260 lei
- pe șase luni : 130 lei
- pe trei luni : 65 lei

Abonamentele se fac prin oficiile P.T.T.R., factorii poștali, difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau prin mandat poștal pe adresa redacției : Bulevardul Magheru nr. 28—30, Sector 1 — Cod. 70 159, București.

Redacția și administrația : 70 159, București, Bd. Magheru nr. 28—30 etaj 1, sectorul I. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector I București. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

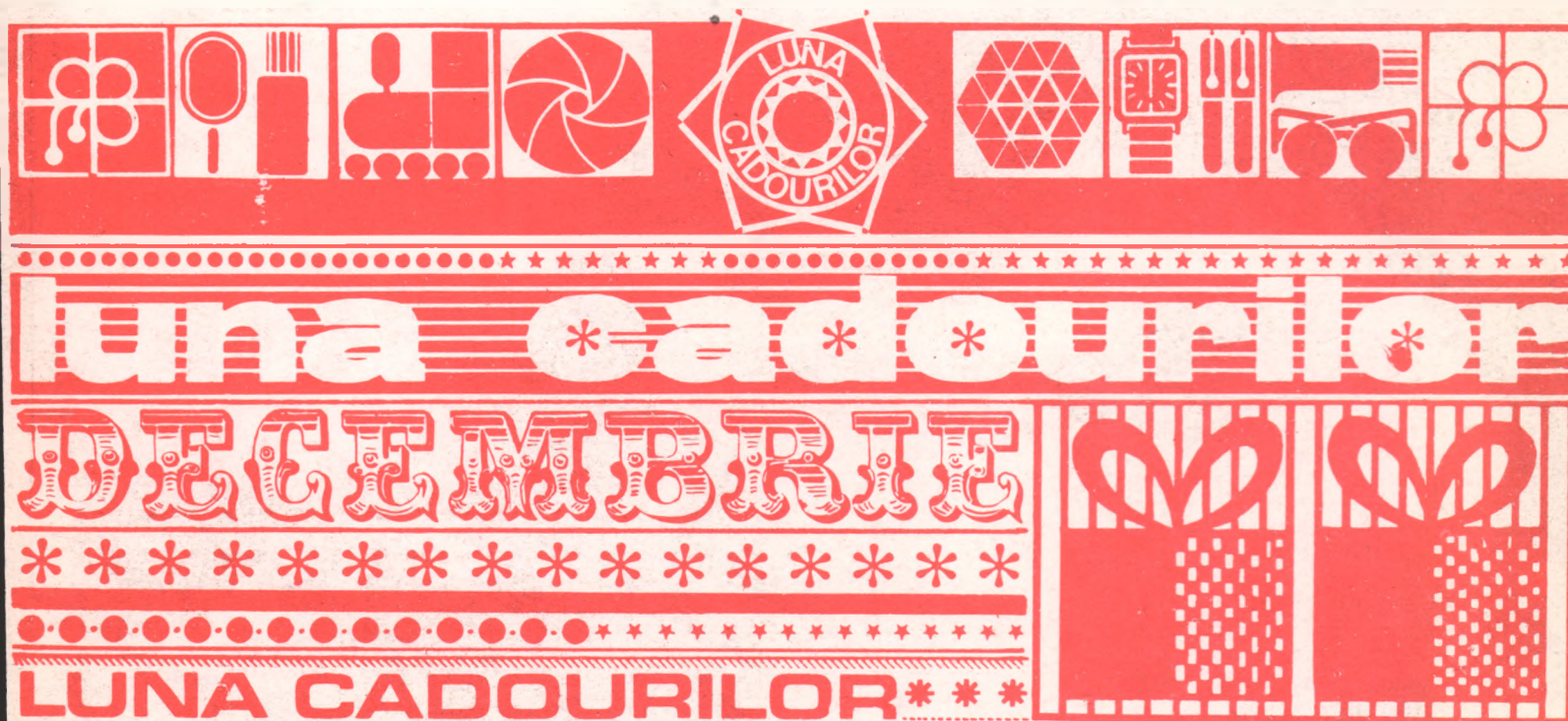
LUNA CADOURILOR 1 - 31 DECEMBRIE

Magazinele comerțului de stat sînt aprovizionate și vă așteaptă cu o gamă variată de produse utile și frumoase care vor constitui desigur un cadou plăcut pentru cei dragi :

- jucării și jocuri cu caracter instructiv-educativ și de formare a deprinderilor practice
- cosmetice : farduri, parfumuri, roșu de buze, creme etc.
- broșe, mărgel, brățări, inele, cercei
- ceasuri electronice OPTIMEF
- aparate fotografice ORIZONT
- mixerul electric ARGİ-MIX
- magnetofonul DANA
- radioreceptoare portabile

NU UITAȚI!

O singură dată pe an este LUNA CADOURILOR

LUNA CADOURILOR 1 - 31 DECEMBRIE

- SUGESTII DE DARURI ÎN VITRINE
- SUGESTII DE DARURI ÎN MAGAZINE
- INTRAȚI ȘI ALEGEȚI !

Magazinele comerțului de stat vă stau la dispoziție cu o mare diversitate de mărfuri care, în funcție de preferințe, pot deveni cadouri frumoase, utile, pentru cei dragi.

LUNA DECEMBRIE – LUNA CADOURILOR,
LUNA BUCURIILOR PENTRU CEI DRAGI !

RECOM

